

Årsrapport 2017 for Frosta kommune

Rådmannen
Mars 2018

INNHold

FORORD.....	5
1 ÅRSBERETNING - HOVEDTALLENE FRA REGNSKAPET	6
1.1 DRIFTSINNTEKTER	7
1.2 DRIFTSUTGIFTER OG BUDSJETTSKJEMA 1B	8
1.3 FINANSUTGIFTER OG FINANSINNTEKTER.....	10
1.4 REGNSKAPSRESULTATET.....	12
1.5 GJELD OG GJELDSUTVIKLING	14
1.6 LIKVIDITET	15
1.7 FONDSAVSETNINGER	16
1.8 SELVKOSTOMRÅDER.....	17
1.9 KOMMENTARER TIL GJENNOMFØRTE INVESTERINGER.....	18
1.10 PERSONAL OG LIKESTILLING	20
1.11 DISKRIMINERINGS – OG TILGJENGELIGHETSLOVEN	21
1.12 ETIKK OG INTERNKONTROLL.....	21
2 DRIFTSREGNSKAPET FOR 2017 – HOVEDTALL PÅ ANSVARSOMRÅDENE.....	23
2.1 FORDELING AV DRIFTSUTGIFTENE PÅ HOVEDOMRÅDER.....	23
2.2 FORDELING AV DRIFTSINNTEKTENE PÅ HOVEDOMRÅDER.....	23
3 FROSTA I 2017 – BEFOLKNINGSUTVIKLING.....	24
4 RÅDMANNENS VURDERINGER AV 2017	25
4.1 HVILKE OPPDRAG ER GITT TIL KOMMUNENS ANSATTE I 2017	25
4.2 HVA ER GJENNOMFØRT – MÅLOPPNÅELSE	25
4.3 PRIORITERINGER OPP I MOT SAMMENLIGNBARE KOMMUNER	27
4.4 TJENESTEOMRÅDENES ÅRSMELDING.....	28
4.4.1 Sentraladministrasjon - fellestjenester og politisk virksomhet.....	28
4.4.2 Oppvekst.....	31
4.4.3 Enhet for helse og omsorg.....	39
4.4.4 Enhet for teknisk område og landbruk	53
4.4.5 Værnesregionen.....	61
4.5 HELSE, MILJØ OG SIKKERHET	61
5 AVVIKSRAPPORTERING PÅ ENHETSNIVÅ - DRIFT.....	63
5.1 SENTRALADMINISTRASJON	64
5.2 OPPVEKST	66
5.3 PLEIE OG OMSORG.....	68
5.4 TEKNISK OMRÅDE OG LANDBRUK.....	70
5.5 KIRKEFORMÅL	72
5.6 FELLESANSVAR	73
5.7 VÆRNESREGIONEN	74
5.8 SKJEMA 1A PR. ANSVAR	75
6 POLITISK OG ADMINISTRATIV ORGANISERING.....	76
7 SENTRALE KOMMUNALE STYRER OG UTVALG.....	77

Forord

Årsberetning i henhold til lov og forskrift er utarbeidet i kapittel 1. Øvrig og mer detaljert informasjon om kommunens virksomhet finnes i øvrige kapitler. Frosta kommunes årsrapport skal gi et helhetlig bilde av kommunens virksomhet i 2017 og en organisasjonsmessig og økonomisk status pr 31.12.2017.

Årsregnskapet avlegges med et regnskapsmessig mindreforbruk på kr 2,6 mill. i forhold til budsjett. Netto driftsresultat ble minus kr 1,85 mill. mot budsjettert minus kr 4,4 mill. Dette viser at vi bruker mer midler enn de løpende driftsinntektene. Vi bruker oppsparte fondsmidler for å opprettholde drift. På grunn av økte netto merinntekter totalt sett, bruker vi mindre av fondsmidler enn budsjettert bruk i 2017.

En av de økonomisk viktigste oppgavene for rådmannen framover blir å fortsette å tilrettelegge for tiltak og beslutninger for å snu økonomien i en enda mer bærekraftig retning, hvor man over tid kan levere positive netto driftsresultat og slik bygge opp nødvendig disposisjonsfond for å fange opp løpende økonomiske svingninger.

Innen barnevern i Værnesregionen endte vi med et mindreforbruk på kr 843.000 i forhold til budsjett. Dette er en gledelig utvikling selv om vi totalt sett fortsatt har høye utgifter innen barnevern. Dette er hovedårsaken til at totalrammen innen Værnesregionen inkl. NAV endte med et mindreforbruk. Dette selv om NAV isolert sett endte med et samlet merforbruk på 585.000 ift. budsjett. Satsingen på tidlig innsats med forebyggende tiltak i familiene vil være viktig framover. Det blir viktig å fortsatt ha oppmerksomhet og fokus på videre utvikling.

Med dette økonomiske bakteppe er det likevel behov for å minne om at vi får til mye på Frosta. Tilrettelegging for samfunnsutvikling og tjenesteutvikling gjennom å tilrettelegge for befolkningsøkning, bredbånd og boligbygging. Videre samfunnsutviklingstiltak forventes samlet sett å øke for privat og offentlig virksomhet i 2018 på bakgrunn av ferdigstilling av kommuneplanens arealdel, og at mange planer har ligget i bero inntil ferdigstilling av arealdelen. I tillegg har vi fokus på å øke gjennomføringsgraden av tiltak på investeringssiden, både med økt ressurser til egen bemanning på plass og innleie av nødvendig bistand.

Jeg vil benytte anledningen til å takke alle medarbeidere for innsatsen, samarbeidet og medvirkning til måloppnåelse i 2017. Takk for samarbeidet rettes også til de politiske organ.

Frosta, mars 2018

Arne Ketil Auran
Rådmann

1 **Årsberetning - Hovedtallene fra regnskapet**

Årsberetningen er utarbeidet med utgangspunkt i gjeldende lovverk og god kommunal regnskapsstandard. Det gjennomføres avviksrapportering for regnskapsskjemaer og de viktigste enkeltavvikene kommer frem i kapittel 1, mens det er foretatt en mer detaljert gjennomgang i kapittel 5 på ansvarsnivå.

Kommunen fikk samlet sett et negativt netto driftsresultat på kr 1,9 mill. i 2017 mot et negativt netto driftsresultat på kr 4,4 mill. i regulert budsjett. Sammenlignet med regnskapet for 2016 som viste et positivt netto driftsresultat på kr 2,2 mill., er imidlertid resultatet for 2017 vesentlig svakere. Dette skyldes at kostnadene har økt mer enn inntektene sammenlignet med 2016. Mens samlede driftsutgifter har økt med 2,7 %, har driftsinntektene økt med 0,9 %.

Frosta kommune fikk en meget god netto skatteinngang i 2017. I forhold til opprinnelig budsjett utgjør merinntekten knyttet til dette kr 2,4 mill. Dette har bidratt til å redusere kommunens underskudd som altså hadde vært tilsvarende større uten denne merinntekten i 2017. I forhold til integreringstjenesten har som forventet og budsjettet, kostnadene økt betraktelig i 2017 da vi bosatte mange flyktninger i siste del av 2016. Samtidig har ikke integreringstilskuddet økt tilsvarende da det er bosettingsåret som utløser rett til tilskudd. Denne situasjonen har påvirket kommunens resultat i vesentlig grad i 2017 sammenlignet med 2016.

Det regnskapsmessige mindreforbruket ble på kr 2,6 mill. i 2017 og hovedårsakene til dette kan oppsummeres slik (sammenlignet med regulert budsjett):

- Samlet mindreforbruk i enhetene kr 1,9 mill.
- Økt skatt på inntekt og formue kr 4,6 mill.
- Redusert rammetilskudd (inntektsutjevningen) kr 3,5 mill.
- Redusert integreringstilskudd kr 0,5 mill.
- Redusert netto renteutgifter kr 0,3 mill.

Etter 3 år på rad med positivt netto driftsresultat i perioden 2014 – 2016, representerer 2017 et brudd med denne positive trenden. Dette bekrefter samtidig en forventet utvikling med et budsjettet underskudd i 2017 på kr 4,1 mill. og at de økonomiske utfordringene vil bli krevende i årene framover. I tillegg skaper følgende framtidige rammevilkår usikkerhet i forhold til det langsiktige bildet:

- Frosta kommune er inne i en svak negativ utvikling når det gjelder befolkningsutvikling. For en liten kommune som Frosta vil det hele tiden være usikkerhet knyttet til befolkningsutviklingen. En nedgang i innbyggertallet, vil kunne gi store utslag på rammeoverføringer og inntektsutjevning for kommunen i planperioden. Dette vil kreve tilpasning i form av mindre utgifter eller økte inntekter for tjenesterammene.
- Det nye inntektssystemet for kommunene vil gi lavere inntekter for Frosta kommune som kommer i kategorien «frivillig liten». Dette vil utgjøre i størrelsesorden kr 3 – 4 mill. pr. år for Frosta kommune og effekten vil fases inn gradvis i planperioden fram til 2020.

Budsjettforslag for utgifter til barnevern har over tid hatt betydelig økning og gitt negative avvik. 2017 representerer et positivt brudd med denne trenden og utgiftene i 2017 er kr 0,6 mill. lavere enn i 2016. Vi har tro på at iverksatte tiltak vil gi ytterligere nedgang i utgiftene til barnevern i årene framover da dette er en betydelig utgiftspost og representerer en utfordring i forhold til øvrig drift.

1.1 Driftsinntekter

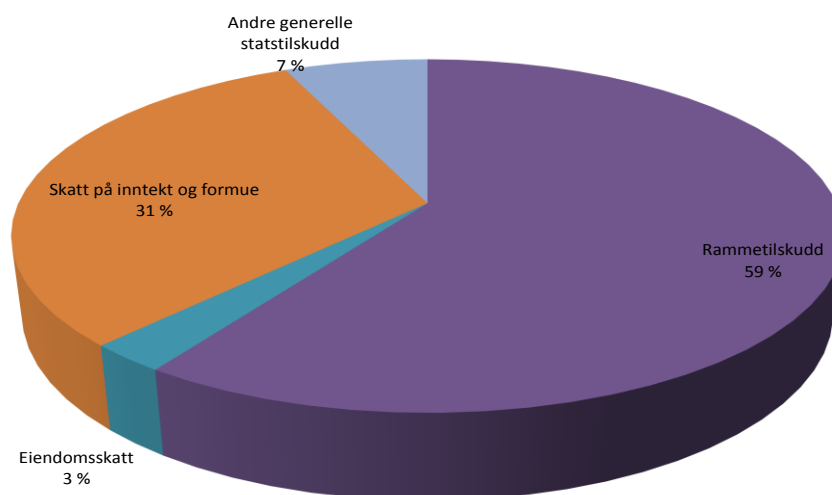
Tabellen nedenfor viser kommunens frie disponible inntekter for 2017 i forhold til regulert budsjett. Samlet positivt budsjettavvik utgjør 0,2 %, eller kr. 421.330.

	Regnskap	Reg. budsjett	Avvik i kr	Avvik i %
Skatt på inntekt og formue	-55 464 030	-50 848 000	-4 616 030	9,1 %
Ordinært rammetilskudd	-105 839 623	-109 373 000	3 533 377	-3,2 %
Skatt på eiendom	-4 657 257	-4 686 000	28 743	-0,6 %
Andre generelle statstilskudd	-11 854 420	-12 487 000	632 580	-5,1 %
Sum frie disponible inntekter	-177 815 331	-177 394 000	-421 330	0,2 %

Ordinært rammetilskudd hadde en inngang på 3,5 mill.kr. mindre enn budsjettet. Avviket skyldes mindre i inntektsutjevning enn forutsatt. I tillegg ble skatteinngangen kr 4,6 mill. høyere enn forventet etter at inntektsanslaget var økt med kr 0,7 mill. i løpet av året, dvs. en total økt skatteinngang på kr 5,3 mill. sammenlignet med opprinnelig budsjett for 2017.

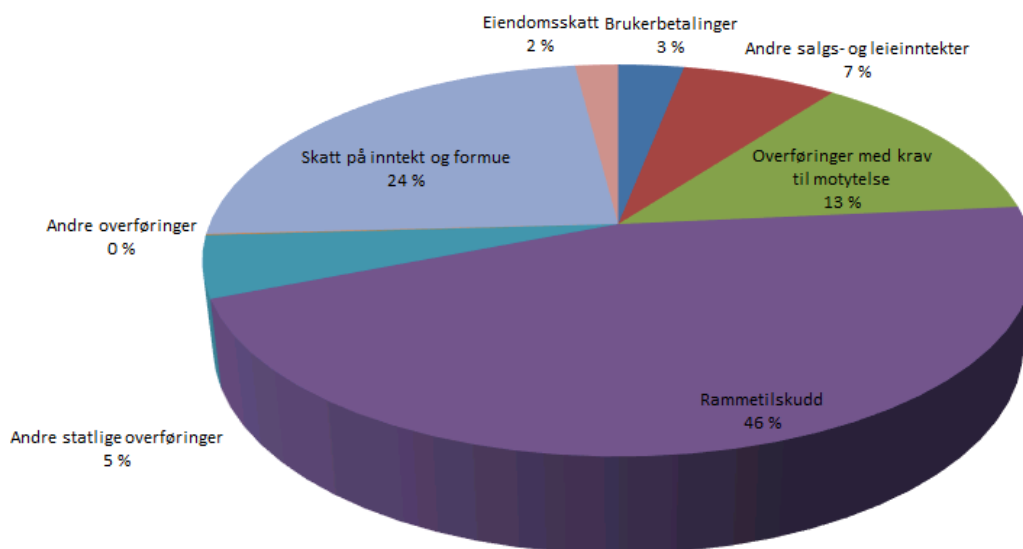
Andre generelle statstilskudd består i hovedsak av investeringskompensasjon til grunnskole/omsorg og integreringstilskudd ved bosetting av flyktninger. Negativt avvik i 2017 skyldes mindre i integreringstilskudd enn i opprinnelig og regulert budsjett. Hovedårsaken til avviket er at vi bosatte 2 færre flyktninger i slutten av 2016 enn budsjettet samt at vi også bosatte 2 færre flyktninger i 2017 enn budsjettet.

Figuren nedenfor viser prosentvis fordeling av kommunens frie disponible inntekter, jf. skjema 1a i årsregnskapet. Endringen i forhold til 2016 er hovedsakelig at rammetilskudd går ned med 4 %, mens skatteinntektene øker med 3 %. Dette innebærer at hovedtyngden av de frie inntektene fortsatt ligger på rammetilskudd (59 %) og ordinære skatteinntekter (31 %).

Figur 1 – Sammensetning av frie disponible inntekter

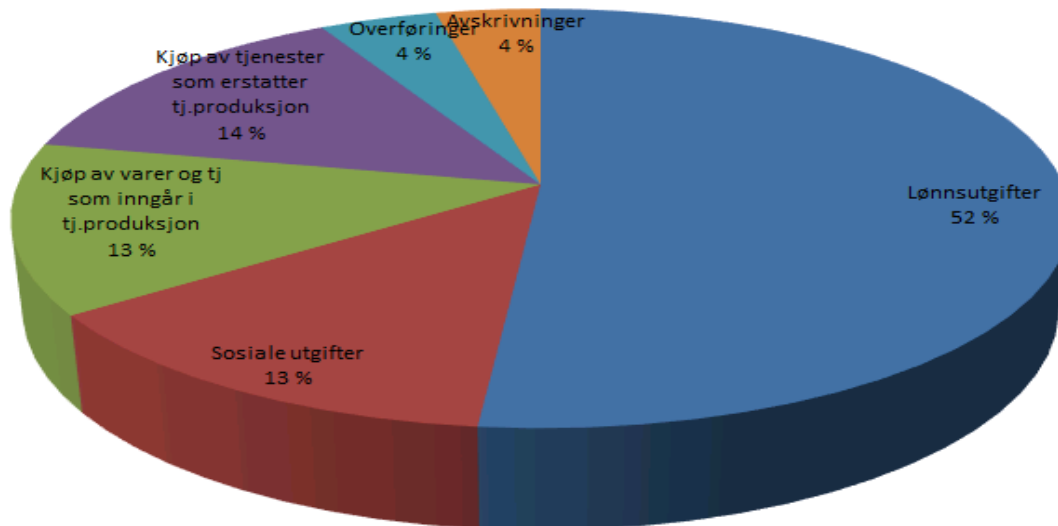
På neste side følger figur som viser fordelinger av kommunens samlede driftsinntekter. Dette inkluderer brukerbetalinger, refusjonsinntekter og salgs- /leieinntekter. Det vises til enhetenes mer detaljerte informasjon knyttet til budsjettavvik under kapittel 5, samt fordelingene av inntektene i mellom budsjettammer i kapittel 2.

Figur 2 - Fordeling av samlede driftsinntekter

1.2 Driftsutgifter og budsjettskjema 1b

Samlede driftsutgifter for Frosta kommune utgjorde 232,5 mill. kr. i 2017 og fordelte seg slik:

Figur 3 - Fordeling av driftsutgifter

Lønn og sosiale utgifter utgjør hovedtyngden av utgiftene med 65 %. Kommunen bruker forholdsmessig mer på pensjonsområdet enn tidligere år og denne trenden har også fortsatt i 2017. Samlet budsjettavvik på pensjonsområdet er positivt med kr 0,9 mill. Negativt totalavvik for lønnsområdet inkl. sykepengen, er på kr 1,9 mill., eller 1,3 %.

Tabellen nedenfor viser rammeavvik for lønn ekskl. pensjon, fratrullet sykkelønsrefusjoner:

Hovedansvar	Regnskap	Reg. budsjett	Avvik - kr	Avvik - %
Sentraladministrasjon (inkl.-f.utg./pol.tj.)	25 414 915	25 519 365	-104 450	0 %
Enhet oppvekst	42 680 168	41 608 602	1 071 566	3 %
Enhet for helse og omsorg	54 157 736	52 860 337	1 297 399	2 %
Enhet for teknisk område og landbruk	10 398 420	10 006 361	392 059	4 %
Fellesansvar	-15 565	30 780	-46 345	

Tabellen viser negative budsjettavvik i alle enheter bortsett fra Sentraladministrasjonen. Det vises til avvikrapporteringen for de ulike enheter og ansvar under kapittel 5.

Tabellen nedenfor viser skjema 1b fra regnskapet. Som tabellen viser, er det både positive og negative avvik i de ulike enhetene, mens totalen viser et regnskap med et samlet mindreforbruk på kr 1,9 mill.

Hovedansvar	Regnskap	Reg.budsjett	Avvik i kr	Avvik i %
Sentraladministrasjon (inkl.-f.utg./pol.tj.)	31 082 016	32 253 557	1 171 541	3,6 %
Enhet oppvekst	53 605 396	53 320 332	-285 064	-0,5 %
Enhet for helse og omsorg	50 950 343	52 568 264	1 617 921	3,1 %
Enhet for teknisk område og landbruk	13 609 262	11 986 293	-1 622 969	-13,5 %
Kirkeformål	2 037 572	2 054 000	16 428	0,8 %
Fellesansvar	315 920	693 980	378 060	54,5 %
Værnesregion	16 824 405	17 441 450	617 045	3,5 %
Sum fordelt drift	168 424 914	170 317 876	1 892 963	1,1 %

Vesentlige avvik:

- Sentraladministrasjonen:
 - Pensjonspremie hadde et positivt budsjettavvik på kr 0,1 mill.
 - Fellesutgifter viser et negativt avvik på kr 0,2 mill. hovedsakelig som følge av engangskostnader knyttet til overgang til nytt telefonisystem.
 - Integrering har et netto positivt avvik på kr 0,7 mill. som hovedsakelig skyldes høyere statstilskudd vedr. fremmedspråklige.
- Oppvekst
 - Det netto negative avviket på kr 0,3 mill. fordeler seg med kr 0,5 mill. på barnehage og et positivt avvik på kr 0,2 mill. på skoleområde.
 - Pensjonspremie hadde et negativt budsjettavvik på kr 0,1 mill.
 - Skole: Positivt avvik skyldes hovedsakelig lavere utgifter enn budsjettert knyttet til elever som flytter til andre kommuner, men hvor Frosta kommune fortsatt har ansvar for kostnadene. Dette er en budsjettpost som er vanskelig å budsjettere. I tillegg har skoleskyss et positivt budsjettavvik. Det vises til kommentarer under pkt. 5.2.
 - Barnehage: De største negative avvikene er knyttet til Borglia barnehage og Folkheim barnehage hovedsakelig som følge av økte bemanningsutgifter, samt lavere inntekter knyttet til foreldrebetaling enn budsjettert.

- Helse og omsorg
 - Pensjonspremie hadde positivt budsjettavvik på kr 0,4 mill.
 - Hunt 4 ga et «overskudd» på ca. kr 1 mill.
 - Negativt budsjettavvik kr 0,6 mill. knyttet til Frostatunet institusjon grunnet spesifikt behov for ekstraressurser.
 - For øvrig er det store positive budsjettavvik i forhold til flere ansvarsområder blant annet annen hjelp i hjemmet, BPA, helsestasjon/jordmortjeneste samt legetjeneste.
- Teknisk og landbruk:
 - Pensjonspremie hadde positivt budsjettavvik på kr 0,1 mill.
 - Det store positive budsjettavviket for ansvar 4200 «Adm.næringsutvikling» må ses i sammenheng med negativt avvik for ansvar 4210 «Næringsfond». I tillegg har både lønnsutgifter og andre kostnader knyttet til dette ansvaret, blitt vesentlig lavere enn budsjettet for 2017.
 - Kommunens arbeid med arealplan ga en total kostnad på kr 1,1 mill. i 2017 mot budsjettregulert kr 0,8 mill.
 - Lavere lønnskostnader knyttet til «Adm.tekn.drift/brann/feiing.
 - Brannvern ga et negativt budsjettavvik på kr 0,4 mill. hovedsakelig grunnet høyere utgifter til overtid og opplæring.
 - Kommunale bygg hadde samlet sett vesentlige negative budsjettavvik på 0,8 mill.
 - Boliger integrering ga et negativt budsjettavvik på kr 0,4 mill. I 2017 har vi fortsatt hatt ledige boliger i perioder av året slik at inntektene har blitt lavere enn budsjettet.
- Fellesansvar:
 - Utgifter knyttet til uttak av AFP ble kr 0,1 mill. lavere enn budsjettet.
- Værnesregionen:
 - Barnevernsutgifter hadde et positivt avvik på 0,8 mill. kr, med et samlet forbruk på kr 7,9 mill.
 - Sosialtjeneste og økonomisk sosialhjelp fikk negative budsjettavvik på hhv. kr 0,2 mill. og kr 0,4 mill.

For mer detaljert gjennomgang vises det til tjenesteområdenes kommentarer i kapittel 5.

1.3 Finansutgifter og finansinntekter

I 2017 hadde Frosta kommune samlede netto finanskostnader på 10,8 mill. kr. og et positivt budsjettavvik på 2,6 %, eller kr 283.463,-. Avviket skyldes hovedsakelig en kombinasjon av lavere renteutgifter med kr 0,2 mill. og høyere renteinntekter med kr 0,1, enn budsjettet. Tabellen nedenfor viser utvikling i nøkkeltall for de fire siste årene:

	2014	2015	2016	2017
Rente				
Renteutgifter og låneomk.	5 178 325	4 636 858	4 224 532	3 960 655
Renteinntekter og utbytte	-882 043	-814 506	-870 925	-846 100
Netto renteutgifter	4 296 282	3 822 352	3 353 607	3 114 555
Avdrag/Utlån				
Avdrag på lån	5 875 646	6 573 550	7 393 110	7 671 330
Utlån	50 668	201 524	48 319	51 565
Mottatte avdrag	-5 000	-20 900	-24 660	-21 500
Netto gjeldsavdrag	5 921 314	6 754 174	7 416 769	7 701 395
Netto finansutgifter	10 217 596	10 576 526	10 770 376	10 815 950

Som tabellen viser har kommunens netto finansutgifter vært forholdsvis stabil i 4-årsperioden. Renteutgiftene har falt de siste 3 årene i takt med fallende rentenivå samtidig som avdrag på lån har økt som følge av nye låneopptak. Kommunen har over tid betalt mindre i avdrag på lån enn de årlige låneopptakene, slik at gjelden har økt fra år til år. 2017 representerer et positivt brudd med denne trenden. Det vises til kapittel 1.5. Kombinasjonen med store låneopptak til investeringer og mindre avdragsbelastning, kan være svært uheldig. På sikt kan dette sette kommunen i en sårbar situasjon med hensyn til renteøkninger som vil måtte komme på et eller annet tidspunkt. Risikoen reduseres gjennom en andel fastrentelån.

Kommunen er pliktig til å betale minste lovlige avdrag. Det finnes to beregningsmåter for å komme frem til dette beløpet, jf. note 9 i årsregnskapet.

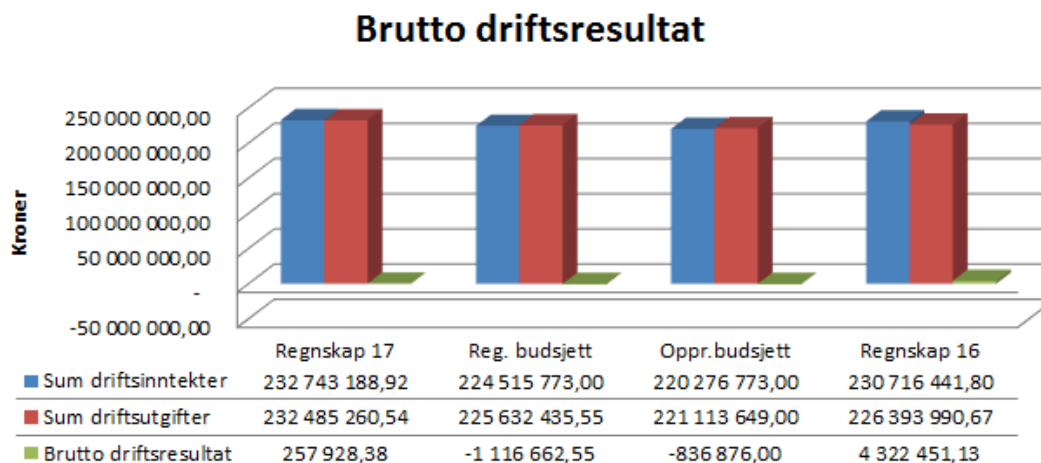
Til tross for et fortsatt lavt rentenivå gjennom 2017, mottok kommunen mer renteinntekter enn forutsatt, som følge av lavere fremdrift innenfor investeringene. Renteutgiftene ble som nevnt foran kr 0,2 mill. lavere enn budsjettet for året.

Ved utgangen av 2017 hadde kommunen ubrukte lånemidler på kr 33,9 mill., hvorav kr 3,6 mill. er knyttet til startlån og kr 30,2 mill. gjelder investeringer. Tilsvarende tall året før var hhv. kr 5,8 mill. vedrørende startlån og kr 28,1 mill. vedrørende investeringer. Selv om nivået for ubrukte lånemidler ikke har økt nevneverdig i 2017 er det fortsatt et stort etterslep i forhold til vedtatte investeringsprosjekter.

Det vises til kapittel 5.8 for mer detaljert informasjon.

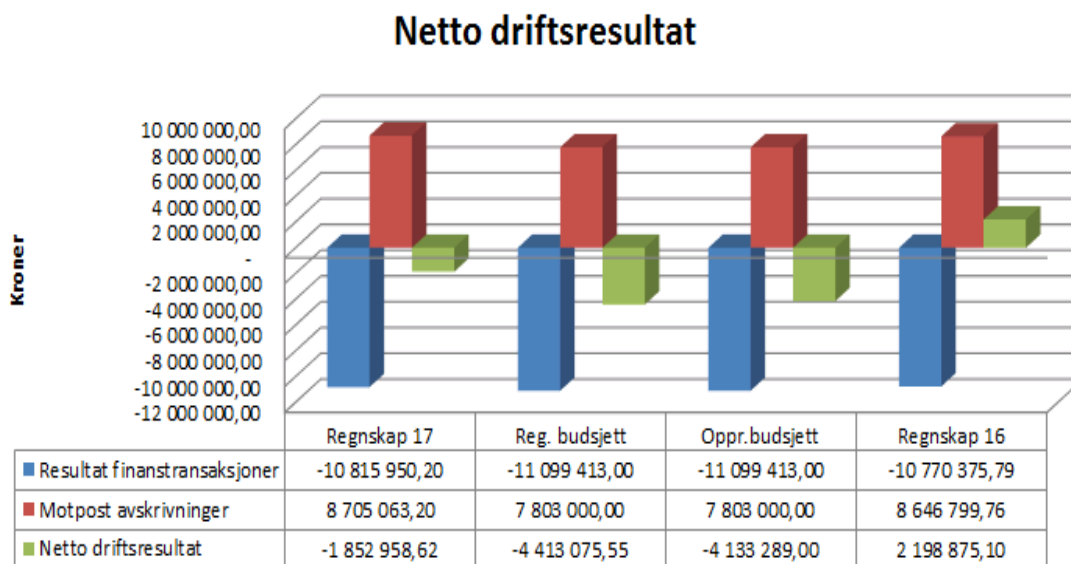
1.4 Regnskapsresultatet

Brutto driftsresultat viser kommunens evne til å kunne finansiere investeringsutgifter, betjene finansutgifter og avsetninger til fond. Budsjettavviket er positivt i forhold til regulert budsjett og utgjør kr 1,4 mill. kr. Driften har med andre ord gått noe bedre enn forventet i 2017, med et brutto driftsresultat på kr 0,3 mill.

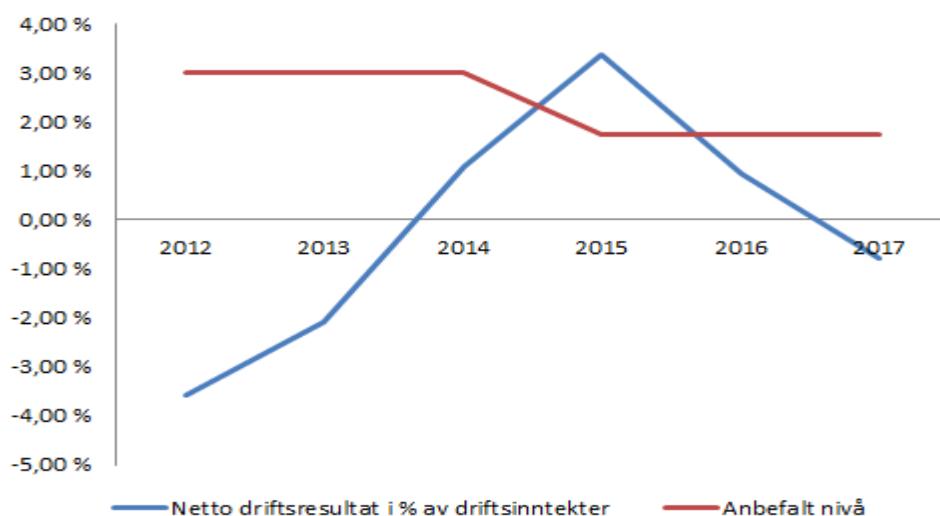
Sammenlikner man tall med fjoråret, er driftsresultatet vesentlig svakere i 2017 med en nedgang på kr 4 mill. Når det i tillegg tas hensyn til at skatteinngangen var veldig god i 2017, indikerer dette at brutto driftsresultat for 2017 er svakere enn ønskelig.

Netto driftsresultat var i 2017 negativt på kr 1,9 mill. Kommunen budsjetterte med et negativt resultat på kr 4,4 mill., slik at samlet positivt avvik utgjør kr 2,5 mill. Hovedårsakene til det positive avviket er samlet mindreforbruk i enhetene samt netto høyere skatteinngang enn budsjettert, jfr. kapittel 1.

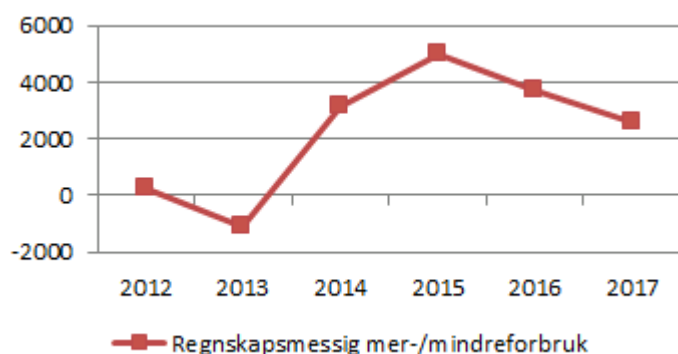
Kommunen hadde i årene 2011 – 2013 en negativ utvikling med negative driftsresultat for 2012 og 2013. Denne trenden ble snudd i 2014 med positive netto driftsresultat dette året samt de 2 påfølgende år. 2017 representerer dermed et brudd med denne positive resultatutviklingen. For at en kommune skal ha en bærekraftig økonomisk utvikling, anbefales det at kommunen over tid har et positivt netto driftsresultat. Før utfasing av merverdiavgiftsrefusjoner i investeringsregnskapet var dette nivået på 3 %. Nye anslag fra teknisk beregningsutvalg viser at nivået nå bør ligge på 1,75 %, mens andre anbefalinger tilsier at netto driftsresultat i et normalår bør ligge på 2 %. Kommunens resultat for 2017 med en negativ resultatgrad på 0,8 %, viser at kommunen ligger godt under anbefalte måltall.

Figuren nedenfor viser utviklingen i netto driftsresultat i % av driftsinntektene sammenlignet med anbefalt nivå de siste 6 årene:

Med et negativt netto driftsresultat i 2017, er det viktig at det gjennomføres tilstrekkelige tilpasninger i driften til de økonomiske rammebetingelsene man har. Med det nye inntektssystemet for kommunene som vil gi Frosta kommune en nedgang i inntektene i størrelsesorden kr 3 – 4 mill. pr. år med en gradvis innfasing i årene fram til 2020, vil inntektene gå ned. I tillegg har kommunen fortsatt et behov for å bygge reserver for å redusere sårbarheten, stå sterkere og være mer robust til å møte svingninger som vi vet vil komme. Dette betyr at kommunen står foran til dels store økonomiske utfordringer i årene framover.

Kommunen fikk et mindreforbruk på kr 2,6 mill. i 2017. Sett i forhold til driftsinntektene utgjør dette 1,1 %. Figuren nedenfor viser utviklingen av samlet mer-/mindreforbruk de siste seks årene:

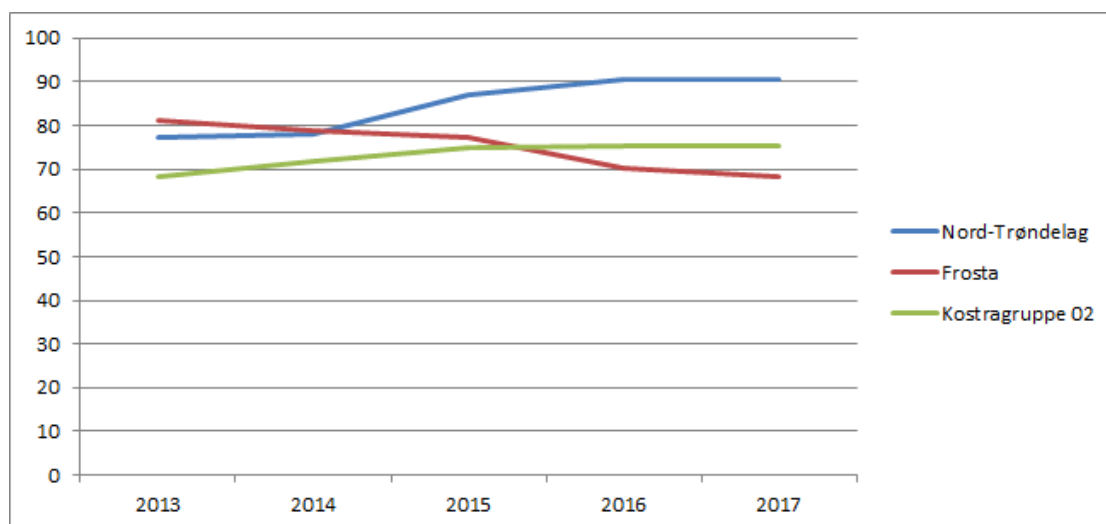

1.5 Gjeld og gjeldsutvikling

I løpet av 2017 ble bokført langsiktig gjeld ekskl. pensjonsforpliktelser redusert fra kr 207,1 mill. til kr 205,6 mill., altså en reduksjon med 0,7 %. Kommunen foretok låneopptak til investeringer. Ubrukte lånemidler økte marginalt i løpet av 2017, dvs. at man ikke klarte å ta igjen noe av etterslepet på investeringssiden.

Netto lånegjeld pr. innbygger utgjorde i 2017 kr 60.887,-. Dette er en reduksjon med kr 613,- eller 1% sammenlignet med 2016. I beregningen av dette nøkkeltallet trekkes ubrukte lånemidler og utlån, fra lånebeløpet. Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter er redusert fra 70,1 % i 2016 til 68,4 % i 2017. Sett opp i mot sammenliknbare kommuner i kostragruppe 2, er dette 6,8 % lavere. Denne avstanden er redusert hvert år de siste årene og tallene for Frosta var i 2016 og 2017 lavere enn sammenliknbare kommuner. Ubrukte lånemidler har ligget på et høyere nivå i 2016 og 2017, og det forventes at netto lånegjeld pr. innbygger vil øke når investeringsplanen sluttføres. Det presiseres at kommunen har betydelige garantiforpliktelser, spesielt til Frosta vassverk, jf. privat vannforsyning. Dette tilsier at kommunen har høyere gjeldsbelastning pr. innbygger enn tallene ovenfor indikerer.

Tabellen nedenfor viser utviklingen i netto lånegjeld i % av driftsinntektene over de siste årene:

Frosta kommune har tidligere ligget høyt i forhold til sammenliknbare kommuner når det gjelder langsiktig gjeld ekskl. pensjonsutgifter. Mens sammenliknbare kommuner har hatt en jevn økning i dette nøkkeltallet de siste årene, har imidlertid utviklingen for Frosta kommune vært motsatt med en gradvis nedgang. For 2017 ligger Frosta kommune vesentlig lavere enn gjennomsnittet for andre kommuner i Nord-Trøndelag og også lavere enn kostragruppe 02. Til tross for denne positive utviklingen, må vår kommune fortsatt ha fokus på sårbarheten ved eventuelle fremtidige renteøkninger. Etter en lang periode med lave og nedadgående renter, er det nå tegn både i norsk og internasjonal økonomi som tilsier at vi i tiden framover må forvente et stigende rentenivå.

1.6 Likviditet

For å se på kommunens likviditetsmessige utvikling for regnskapsåret, bruker man likviditetsgrader. Disse viser kommunens evne til å dekke kortsiktige forpliktelser.

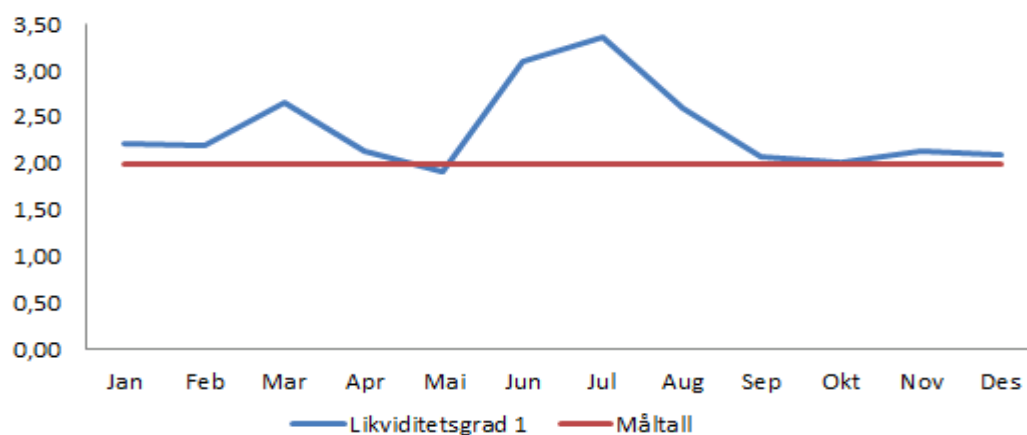
Likviditetsgrad 1

Definert som omløpsmidler/kortsiktig gjeld og måltallet bør være over 2. Ser man på status ved utgangen av de siste årene er utviklingen slik:

År	2013	2014	2015	2016	2017
Omløpsmidler	35 573	49 274	64 994	87 845	90 698
Kortsiktig gjeld	30 073	29 546	37 444	39 250	43 277
Likviditetsgrad 1	1,18	1,67	1,74	2,24	2,10

Tabellen viser at vi i 2017 ligger på tilnærmet samme nivå som i 2016 og at vi fortsatt er over anbefalt nivå pr. utgangen av 2017. Mye av årsaken til dette, er at ubrukte lånemidler ligger på samme høye nivå som ved utgangen av 2016. Dette er en kortsiktig bedring av likviditeten vi har hatt de siste årene og når planlagte investeringer sluttføres, vil man kunne komme i en situasjon hvor vi har behov for driftskreditt igjen. Akkumulert positivt driftsresultat over tid har også bidratt i positiv retning.

Statusoversikt ved utgangen av året gir kun begrenset informasjon, ettersom dette bare viser ett tidspunkt i løpet av året. Figuren nedenfor viser månedlig utvikling i 2017 av likviditetsgrad 1 for kommunen:

Hvis man ser på utviklingen av likviditetsgrad 1 i løpet av året, har denne ligget ganske jevnt gjennom året, men med en økning midt i året som er normalt. I det store og hele har den likviditetsmessige situasjonen vært tilfredsstillende hele året, noe også likviditetskurven bekrefter med måltall over anbefalt nivå i 11 av årets 12 måneder. Kommunen har fortsatt stort etterslep i forhold til planlagte investeringer. Når man kommer ajour med investeringene, vil dette kunne medføre et større press på likviditeten.

Likviditetsgrad 2

Definert som mest likvide omløpsmidler/kortsiktig gjeld og måltall bør være over 1. Bankinnskudd, kasser og markedsbaserte pengeplasseringer inngår i de mest likvide midlene.

Statusoversikt 31.12 de siste fem årene:

År	2013	2014	2015	2016	2017
Mest likvide omløpsmidler	5 784	19 900	30 521	47 969	51 181
Kortsiktig gjeld	30 073	29 546	37 444	39 250	43 277
Likviditetsgrad 2	0,19	0,67	0,82	1,22	1,18

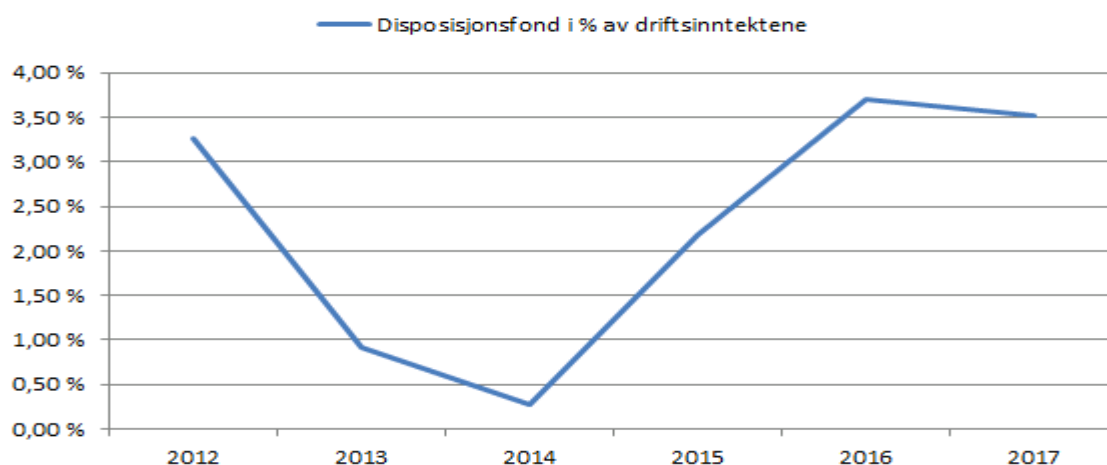
Tabellen viser at den markante forbedringen i likviditetsgrad 2 vi så i 2014, 2015 og 2016, er opprettholdt i 2017, slik at vi fortsatt er over anbefalt nivå pr. utgangen av 2017. Årsaken til dette er en kombinasjon av forbedret driftsresultat over tid og en økning i ubrukte lånemidler grunnet lavere fremdrift for investeringer.

1.7 Fondsavsetninger

Det vises til egen note i årsregnskapet (nr. 6). Tabellen nedenfor viser utviklingen i de ulike fond siste regnskapsår:

Fond	Pr. 31.12.16	Pr. 31.12.17
Disposisjonsfond	8 525	8 180
Bundne driftsfond	4 351	3 915
Ubunde investeringsfond	475	1 234
Bundne investeringsfond	236	225
Sum fond	13 587	13 554

Samlede fondsavsetninger pr. 31.12.17 er tilnærmet på samme nivå som ved utgangen av 2016. Til tross for budsjettert bruk av disposisjonsfond i 2017 på ca. kr 4 mill., bidrar regnskapsmessig mindreforbruk fra 2016 til at fondet kun reduseres med kr 0,3 mill. Sett i sammenheng med kommunens mindreforbruk for 2017, betyr dette at kommunen har en buffer til å møte de framtidige økonomiske utfordringene med. For mer informasjon vises det til enhetsledernes redegjørelser og spesifikasjoner i regnskapsdokumentet.

Figuren over viser utviklingen av disposisjonsfond i forhold til driftsinntektene de siste seks årene. I tidligere perioder bygde kommunen fond som følge av avsetninger av kompensasjon for merverdiavgift for store investeringer. I perioden 2010 – 2014 ble fondet redusert ned til et kritisk lavt nivå. I 2015 og 2016 økte fondet igjen, men har gått litt ned i 2017 og utgjør ved utgangen av 2017 3,5 % av driftsinntektene. I forhold til såkalt kommunaløkonomisk bærekraft, er dette ca. halvparten av hva det burde være. Derfor er det viktig at bygging av reserver prioriteres i tiden fremover, slik at kommunen blir mindre sårbar for svingninger og uforutsette hendelser.

1.8 Selvkostområder

Kommunens selvkostområder er omtalt i egen note til regnskapet (nr. 12). Kommunen har tilpasset selvkostberegningene ut i fra ny publisert veileder.

Avløp: For 2017 gikk selvkostregnskapet for avløp med et underskudd på kr 251.000. Dette er kr 259.000 lavere enn forventet og skyldes lavere inntekter enn budsjettert. Dette betyr at udekket underskudd fra tidligere år øker igjen. Ved utgangen av 2013 hadde området et underskudd på kr 1.660.000 som var planlagt dekket inn over tre år. Ved utgangen av 2017 er underskuddet på kr 512.000. Vi forventer at underskuddet blir inndeckt i løpet av økonomiplanperioden 2018 -2021. Området er vedtatt fullfinansiert av gebyrinntekter, med unntak av en kommunal egenandel på kr 0,3 mill.

Kart og oppmåling: Selvkostområdet for kart og oppmåling hadde i 2017 en finansieringsgrad på 24% mot 17 % året før. Finansieringsgraden er tilnærmet i tråd med budsjettet for året. Kommunen har ikke vedtak om at dette området skal være fullfinansiert av gebyrinntekter. Det er dermed ikke fremført noe underskudd for senere års inndekning.

Feiing: Frosta kommune har vedtak på at området for feiing skal dekkes inn 100 % med gebyrer. For 2017 gikk området med et overskudd på kr 4.000. Fra tidligere år har vi et akkumulert underskudd på kr 23.000 som nå er redusert til kr 19.000.

Plan og byggesak: Området hadde en dekningsgrad på 57 % i 2017 mot 79 % året før. Den reduserte dekningsgraden skyldes lavere inntekter i 2017 sammenlignet med 2016. Det er ikke vedtatt full dekningsgrad av området, og det er dermed ikke fremført noe underskudd for senere års inndekning.

Det vil være mulig for kommunen å vedta høyere eller full finansieringsgrad for områder som plan/byggesak og kart/oppmåling. Dette vil medføre betydelig økte inntekter for kommunen, men samtidig gi tilsvarende belastning for kommunens innbyggere. Det er ikke vedtak om økninger ut over prisvekst i neste års budsjett.

1.9 Kommentarer til gjennomførte investeringer

Oversikten nedenfor viser avvik i mellom regnskap og regulert budsjett:

	Regnskap	Reg. budsjett	Avvik i kr	Avvik i %
Investeringer i anleggsmidler	20 286 739	51 755 000	31 468 261	60,80 %
Utlån og forskutteringer	2 183 000	-	-2 183 000	
Kjøp av aksjer og andeler	686 253	655 000	-31 253	-4,77 %
Avdrag på lån	5 680 908	-	-5 680 908	
Dekning av tidligere års udekket	-	-	-	
Avsetninger	1 370 435	1 370 435	-	
Årets finansieringsbehov	30 207 334	53 780 435	23 573 101	43,83 %
Finansiert slik:				
Bruk av lånemidler	11 894 125	41 855 000	29 960 875	71,58 %
Inntekter fra salg av anleggsmidler	6 318 778	1 370 435	-4 948 343	
Tilskudd til investeringer	-	-	-	
Kompensasjon for merverdiavgift	3 324 021	5 230 000	1 905 979	36,44 %
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	8 023 182	4 670 000	-3 353 182	
Andre inntekter	-	-	-	
Sum ekstern finansiering	29 560 106	53 125 435	23 565 329	44,36 %
Overført fra driftsregnskapet	-	-	-	
Bruk av tidligere års udisponert	-	-	-	
Bruk av avsetninger	647 229	655 000	7 771	
Sum finansiering	30 207 334	53 780 435	23 573 101	43,83 %

Kommentarer til de største avvikene:

- Investeringer i anleggsmidler: Investeringsplanen hadde vesentlig lavere fremdrift enn forutsatt, med en samlet investering på 39 % av budsjettet. Det vises til kommentarer pr. prosjekt nedenfor (skjema 2b)
- Utlån og forskutteringer: Kommunen lånte ut kr 2,2 mill. i startlån i løpet av 2017. Kommunen hadde imidlertid ikke budsjettert med eller søkt om nye midler til videreutlån i 2017 da ubrukte lånemidler utgjorde kr 5,8 mill. pr. utgangen av 2016. Etterspørselen har økt i 2017 og vi regner med ytterligere økning i 2018 blant annet som følge av finansiering av leilighetene i borettslaget Ungbo Frosta.
- Bruk av lånemidler: Finansiering av årets investeringsregnskap er gjennomført i henhold til prioritet vedtatt i økonomireglementet. Samlet behov for lånebeløp for å avslutte uten udekket beløp, var på 11,9 mill. kr, eller 28 % av vedtatt låneforbruk.
- Avdrag på lån: Avviket her skyldes ekstraordinær nedbetaling av lån knyttet til salg av Presteboligen og innfrielse utover ordinære avdrag vedrørende startlån.
- Mottatte avdrag på utlån og refusjoner: Inkludert i denne posten er ikke budsjettert investeringstilskudd fra Husbanken vedr. ungboprojektet samt ekstraordinær innfrielse av startlån.

Nedenfor følger kommentarer på prosjektnivå (skjema 2b):

Prosjektoversikt	Regnskap	Reg. budsj	Avik i kr	Avik i %	Kommentar
Til investeringer i anl.m (skjema 2a)	20 286 739	51 755 000	31 468 261	60,8 %	
IKT-investering VR	703 424	1 562 000	858 576	55,0 %	IKT-investeringene har vært tilnærmet i tråd med opprinnelig budsjett. I tillegg ble restramme fra 2016 overført til 2017 som er hovedårsaken til aviket.
Kjøp kunst Bolyst	0	400 000	400 000	100,0 %	Prosjektet er avsluttet i 2016 uten gjennomført investering så langt.
Omsorgsboliger demens	218 106	498 000	279 894	56,2 %	Prosjektet utredes videre i 2018, med utbygging i 2019/2020.
Utbygging ungbo	10 272 580	10 955 000	682 420	6,2 %	Ferdigstilt og tatt i bruk i 2017.
Innkjøp kommunale biler - Pleie og omsorg	311 030	275 000	-36 030	-13,1 %	Negativt avik skyldes lavere innbyttepris enn forutsatt.
Avløpsinvestering - rammebeløp	2 202 800	6 420 000	4 217 200	65,7 %	Restramme overføres til framtidige investeringer innen avløpsområde.
Skilting av bygninger Fremtidsretta skole	0	200 000	200 000	100,0 %	Prosjekt ikke påbegynt i 2017 grunnet kapasitetsmangel.
Kjøp/salg av grunn Vikaleiret Industriområdet	301 093	1 140 000	838 907	73,6 %	Hovedsakelig tilbakekjøp av tomt.
Vikaleiret Industriområde overvann	36 616	0	-36 616		Tilrettelegging infrastruktur.
Ny kommunal barnehage	347 635	1 992 000	1 644 365	82,5 %	Hovedsakelig arkitekthonorarer. Utbygging forventes fra høsten 2018.
Nybygg Elvarheim	2 668 476	13 557 000	10 888 524	80,3 %	Utbygging går som planlagt med ferdigstillelse i 2018.
Inngjerding kommunegarasje	233 303	500 000	266 697	53,3 %	Prosjektet slutføres i 2018.
Erverv av veigrunn	0	300 000	300 000	100,0 %	Prosjekt ikke påbegynt i 2017 grunnet kapasitetsmangel.
Brubakken boligfelt	2 375	0	-2 375		Dokumentavgift og tinglysingsgebyr.
Frostastien Hernesøra-Faanes	21 975	0	-21 975		Skilting. Dekkes delvis av inv.fond.
Sentrumsutvikling grunnerv og tilrettelegg. areal	0	1 221 000	1 221 000	100,0 %	Prosjekt ikke påbegynt, men forarbeid ift. ønsket trafikkal løsning og planløsning følges opp i 2018.
Utomhus anlegg Frosta skole	6 471	1 594 000	1 587 529	99,6 %	Videreføring av tidligere tiltak. Prioritet ift. oppfølging i 2018.
Overvann Frosta skole	69 381	375 000	305 619	81,5 %	Status kartlagt i 2017.
Investeringstilskudd kirke	100 000	100 000	0	0,0 %	Utbetalt i henhold til budsjett
Nytt lagerbygg v/kirke	91 100	1 875 000	1 783 900	95,1 %	Anbudsgrunnlag i 2017. Bygging i 2018.
Prestebolig	91 862	100 000	8 138	8,1 %	Siste malingsstrøk i 2017, boligen er solgt.
Bredbåndsutbygging	85 497	818 000	732 503	89,5 %	Sluttoppgjør med NTE i 2018.
Omlegging av vei Skaret	0	1 500 000	1 500 000	100,0 %	Prosjektgjennomføring utsatt til oppfølging etter endelig vedtak arealdelen.
Visma Enterprise DVPro	204 375	160 000	-44 375	-27,7 %	System anskaffet i 2017 og tatt i bruk i 2018. Avik skyldes ikke budsjettert mva. som kompenseres.
Gang-/sykkelveg - Fv. 65 Vinnatrøa-Frosta skole	0	2 437 500	2 437 500	100,0 %	Prosjekt påbegynt av Statens vegvesen i 2018.
Asfaltering kommunale veier	1 989 079	2 188 000	198 921	9,1 %	Gjennomført asfaltering tilnærmet i samsvar med budsjett.
Grunnerv Frostatungstunet	42 453	500 000	457 547	91,5 %	Advokathonorarer. Prosjekt videreføres i regi av forhandlingsutvalget i 2018.
Nye møbler/utstyr kommunestyresalen/kantinen	0	250 000	250 000	100,0 %	Møblene er anskaffet i 2018.
Plenmaskin	287 107	337 500	50 393	14,9 %	Investering gjennomført med et positivt budsjettavvik på 15 %.
Adressering, skilting av veier	0	500 000	500 000	100,0 %	Prosjekt påbegynt i 2018.

1.10 Personal og likestilling

Beskrivelse av faktisk tilstand

Antall årsverk pr. 31.12.17 var 173,50.

Oversikt over antall ansatte i Frosta kommune fordelt på kjønn over en fireårsperiode:

2014			2015			2016			2017		
M	K	Sum	M	K	Sum	M	K	Sum	M	K	Sum
61	200	261	67	203	270	65	210	275	73	222	292
23	77	100	25	75	100	24	76	100	24	76	100

Tabellen ovenfor viser at andelen menn og kvinner har holdt seg ganske stabil over flere år. Det tas forbehold om at samme grunnlag inngår i beregningene for de ulike årene. Antall ansatte inkluderer både faste ansatte og vikarer.

Nedenfor følger en tabell som viser hvordan dette fordeler seg i forskjellige yrkeskategorier. Også her tas det forbehold om at samme grunnlag inngår i beregningene for de ulike årene.

Kvinneandel i noen ansattgrupper – over en periode på 5 år

	2013	2014	2015	2016	2017
Ledere (rådmann + enhetsledere)	33,34	33,33	33,33	33,33	16,66
Andre ledere. (mellomledere på alle nivå)	76	73,33	73,07	75	69,56
Merkantilt personale. (alle enheter)	99,91	91,66	91,66	100	100
Undervisningspersonale. (gjelder kun grunnskolen)	79,49	76,31	74,71	79,54	79,54
Førskolelærere. (inkl. ped.ledere og barnehagestyrere)	83,34	81,81	83,33	84,61	92,30
Brannkonstabler	0	0	0	0	0
Sykepleiere (inkludert vernepleiere)	96,43	96,43		96,0	95,65

Tidligere var kvinner overrepresentert i lederstillinger. De siste årene har dette snudd slik at menn har vært overrepresentert. Det er gruppen *andre ledere* som har mest balansen mellom kjønnene. Denne gruppen er sammensatt av *arbeidsledere, leder og fagleder*.

I pleie- og omsorgsykker er kvinneandelen spesielt stor. I tillegg til det som går fram av tabellene ovenfor, kan nevnes assistenter, hjelpepleiere, omsorgsarbeidere. Menn er underrepresentert i disse yrkene, men godt representert innen ressurskrevende tjenester. Andre grupper hvor menn er overrepresentert er:

brannpersonell, ingeniører og vaktmestre. Her er kvinner fraværende eller i strekt mindretall.

Lønn

Lønn ved utgangen av	2013	2014	2015	2016	2017
Gjennomsnittlig årslønn for alle	406 591	423 380	431 100	442 027	453 470
Gjennomsnittlig årslønn for kvinner	400 528	417 491	425 272	434 619	445 904
<i>I prosent av gjennomsnittslønn</i>	<i>98,74</i>	<i>98,61</i>	<i>98,64</i>	<i>98,32</i>	<i>98,33</i>
Gjennomsnittlig årslønn for menn	426 920	441 591	448 583	465.839	477 215
<i>I prosent av gjennomsnittslønn</i>	<i>105</i>	<i>104,3</i>	<i>104,5</i>	<i>105,38</i>	<i>105,38</i>

1.11 Diskriminerings – og tilgjengelighetsloven

Disse lovene har til formål å fremme likestilling uavhengig av funksjonsevne og kjønn. Frosta kommune vil:

- Fortsette med en ikke-diskriminerende lønnspolitikk.
- Likebehandle kvinner og menn i vurdering av lønn og avansement
- Rekruttere inn kvalifiserte menn i yrker som er dominert av kvinner, for eksempel i barnehagene og i pleie- og omsorgssektoren
- Arbeide for at det skal være en naturlig sammenheng mellom arbeidstakernes kompetanse, kompetanseutvikling og lønnsutvikling.
- Årlig drøfte kommunens retningslinjer for bruk av deltid. Målet er å øke antall heltidstilsatte. Dette gjelder spesielt innen yrker i helse- og omsorgssektoren, som er kvinnedominerte yrker.
- Fortsette å vise at vi er en inkluderende virksomhet med blant annet å tilby personer i NAV-systemet arbeidspraksis i kommunen.
- Sikre likeverd i forhold til muligheter og rettigheter
- Gjennomføre individuell tilrettelegging ved behov, for eksempel ergonomiske hjelpemidler
- Aktivt drøfte med tillitsvalgte – forhold som berører ansattes lønns- og arbeidsvilkår

1.12 Etikk og internkontroll

Frosta kommune har over de siste årene fokusert på etikk i organisasjonen. Dette har kommet til i uttrykk blant annet igjennom utarbeidelse av kommunikasjons- og informasjonsplan og rutiner i forhold til mobbing/konflikthåndtering. Sentralt i arbeidet innenfor området er kommunens etiske nøkkelbegreper; raus, offensiv og lojal. Disse retningslinjene skal være tema i alle enheter i løpet av året, samt gjennomgås med nyansatte. Kommunen har også egne retningslinjer for varsling. Formålet med disse rutinene er å legge til rette for åpenhet og tillit i organisasjonen, samt gi veiledning til

ansatte som ønsker å varsle om kritikkverdige forhold. Rettigheten til å varsle er nedfelt i arbeidsmiljøloven.

Arbeidet med kommunens kvalitetshåndbok inkludert avvikssystemet, avventer prosess som kjøres i regi av Værnesregionen. Det som er gjort i 2017 har ikke resultert i nye og forbedrede systemer, men vi har hatt fokus på å få flest mulig til å bruke avvikssystemet.

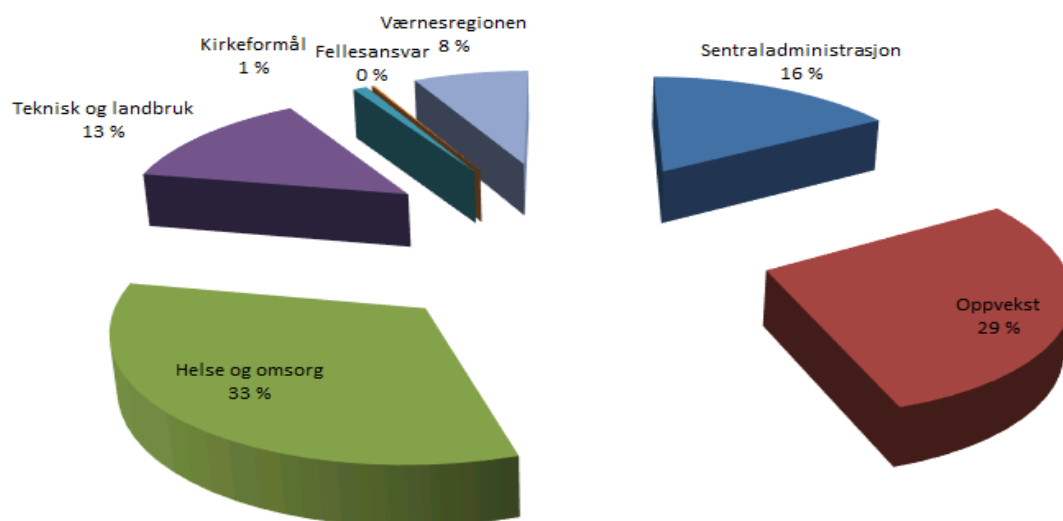
Det er iverksatt tiltak for å sikre bedre internkontroll knyttet til oppfølging av politiske vedtak. Dette innebærer at saksbehandlere skal kvittere ut slutførte saker i kommunens arkivsystem. Rutiner ble implementert i løpet av 2015. Etter initiativ fra kommunens kontrollutvalg, er det igangsatt forvaltningsrevisjon av rådmannens internkontroll noe som har medført økt fokus på området. Dette innebærer bl.a. fokus på å gjennomføre årlige risikovurderinger som en del av årshjulet ift. å fange opp dynamikken i risikobildet, og behov for reviderte internkontrolltiltak for reduksjon av risiko. Vi skal i større grad følge opp med tiltak/ressurser/fokus på områder som enten har stor sannsynlighet eller konsekvens ift avvik.

2 Driftsregnskapet for 2017 – hovedtall på ansvarsområdene

Fordelingene mellom inntekter og utgifter på kommunens budsjettrammer vises nedenfor:

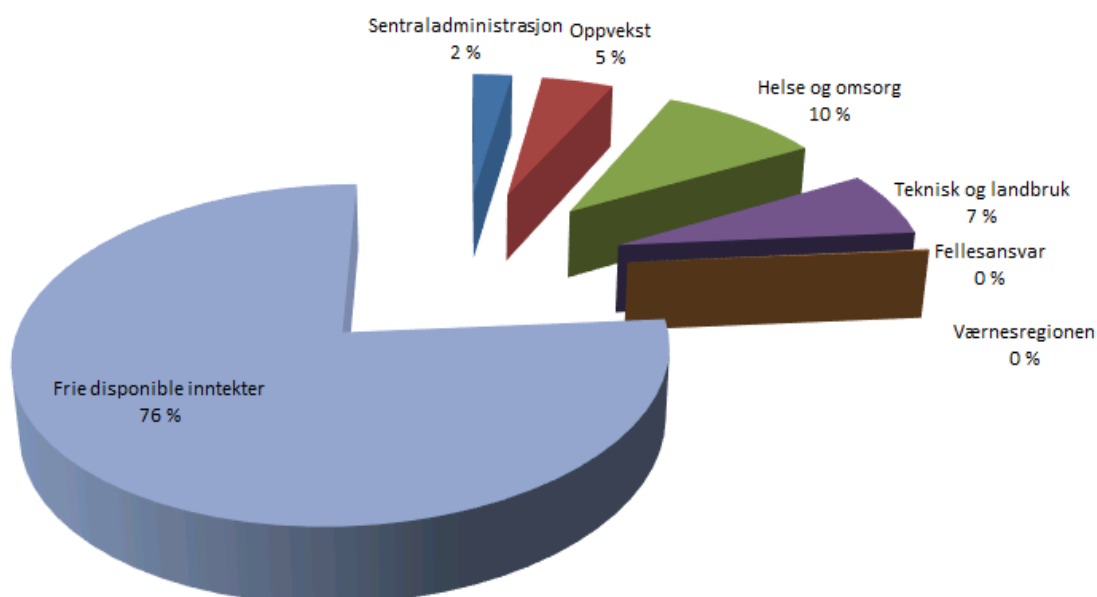
2.1 Fordeling av driftsutgiftene på hovedområder

Figuren nedenfor viser fordelingen av brutto driftsutgifter på budsjettrammene:

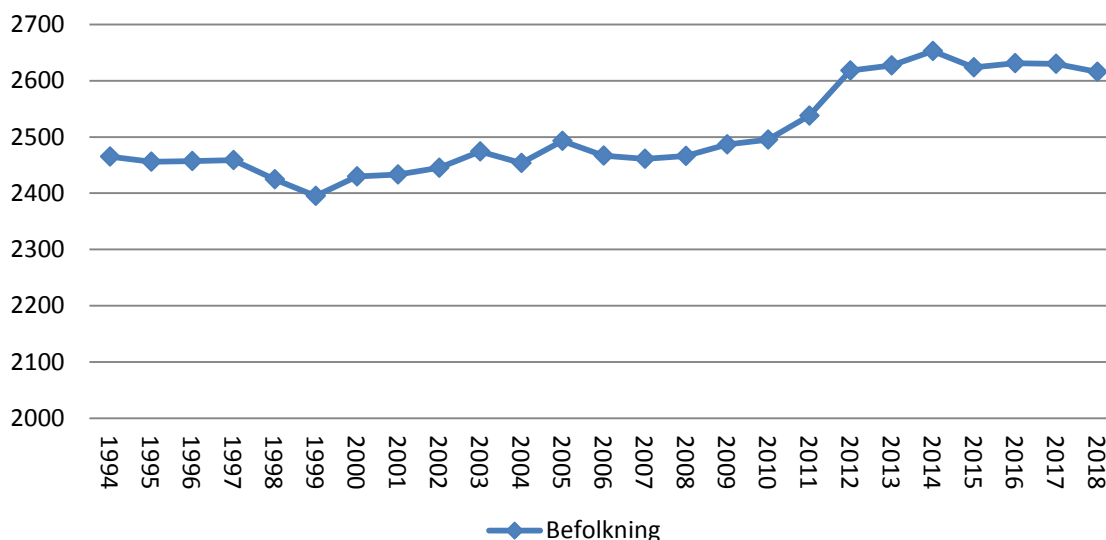
2.2 Fordeling av driftsinntektene på hovedområder

Figuren nedenfor viser fordelingen av brutto driftsinntekter på budsjettrammene:

3 Frosta i 2017 – Befolkningsutvikling

Frosta kommune har over de siste 15 – 20 årene hatt en betydelig vekst i folketallet. Det er spesielt veksten mellom 2010 og 2014 som var høy. I 2014 gikk utviklingen i negativ retning, med en samlet nedgang på 29 personer, eller 1,1 %. I 2015 økte folketallet igjen med 7 personer, mens det var en marginal nedgang på 1 person i 2016. I 2017 har nedgangen fortsatt med 14 personer.

Frosta kommune har en målsetning om at veksten i befolkningen skal være over gjennomsnittet for regionen. Ettersom veksten var negativ i 2014, marginal positiv med 0,3 % i 2015, tilnærmet 0-vekst i 2016 og negativ i 2017 med 0,5 %, er ikke målsetningen oppnådd. Veksten i Nord-Trøndelag var på 0,6 % i 2016 og 0,5 % i 2017. Videre hadde Stjørdal kommune en vekst på 1,4 %, mens Levanger kommune hadde en vekst på 1,1 % i 2017. Tallene bekrefter at Frosta kommune er inne i en negativ trend når det gjelder befolkningsutviklingen. Befolkningsutviklingen har direkte konsekvenser for kommunens inntekter. Skulle trenden fra de 4 siste årene vedvare, vil dette kunne gi utfordringer for fremtidig budsjettbalanse og behov for reduksjonstiltak.

Nedenfor følger befolkningsframskrivninger utarbeidet av SSB. Forutsetningen for tallene er middels nasjonal vekst (mellomalternativet). Tallene gir en indikasjon på forventninger i de ulike grupperingene. Frem til 2020 er prognosene for barnehagebarn nedjustert i forhold til tidligere estimater, men det er forventet en liten økning fremover fra og med 2017. For elever i grunnskolealder er det også forventet stabilitet, men med en svak vekst i ungdomsskolealder og en liten nedgang i de laveste barnetrinnene. Størst vekst frem til 2020 er innenfor aldersgruppen 80 +, noe som samsvarer med økonomiplanens satsning på utbygging av omsorgsboliger.

Alder	2017	2018	2019	2020	2021	2027	2032	Endr. neste 4 år	Endr. neste 10 år
0 år	15	27	27	27	27	28	28	80 %	87 %
1-5 år	143	146	152	151	154	152	151	8 %	6 %
6-12 år	222	219	218	224	219	222	230	-1 %	0 %
13-15 år	92	93	93	94	94	94	99	2 %	2 %
16-19 år	150	163	161	145	127	139	131	-15 %	-7 %
20-44 år	764	752	758	769	797	822	838	4 %	8 %
45-66 år	741	745	755	767	768	751	758	4 %	1 %
67-79 år	352	363	359	347	350	373	390	-1 %	6 %
80-89 år	114	117	126	137	142	173	191	25 %	52 %
90 år eller	37	39	32	28	23	30	39	-38 %	-19 %
SUM	2630	2664	2681	2689	2701	2784	2855	3 %	6 %

4 Rådmannens vurderinger av 2017

4.1 Hvilke oppdrag er gitt til kommunens ansatte i 2017

Målstrukturen i kommuneplanens samfunnsdel ble vedtatt av kommunestyret 6.10.2010. Dette er det langsiktige oppdraget Frosta kommune som organisasjon har fått.

Ledergruppens handlingsplan er å forstå som kommuneplanens årlige handlingsplan og en oppfølging av budsjett- og økonomiplanføringer, inklusiv styringsmål som del av disse. Rådmannen rapporterer samlet måloppnåelse ift dette innenfor de ulike tjenesteområdene i Kap. 4 nedenfor. I forbindelse med økonomiarbeidet i 2017, er det arbeidet med fokus på konkrete måleindikatorer/måltall innen ulike tjenesteområder på linje med tidligere år.

Oppdraget i 2017 er konkretisert gjennom budsjett og økonomiplan, og oppfølging av vedtatt planstrategi for Frosta, et dokument som forteller hvilke planer kommunestyret har vedtatt å rullere til ulike tidspunkt i resterende del av valgperioden.

Visjon

VI SKAPER EN HISTORISK FRAMTID

Overordnet målsetting

FROSTA – EN ATTRAKTIV KOMMUNE I VEKST

Hovedmål 1

FROSTA SKAL BESTÅ SOM EGEN KOMMUNE MED BOLYST OG LIVSKVALITET FOR ALLE

Hovedmål 2:

UTVIKLE FLERE ARBEIDSPLASSE PÅ FROSTA

Hovedmål 3:

FROSTA SITT GODE OMDØMME SKAL OPPRETTHOLDES OG VIDEREUTVIKLES

4.2 Hva er gjennomført – måloppnåelse

Videreutvikling av interkommunale samarbeidet i Værnesregionen har på grunn av både kommunestrukturprosessen og arbeidet med ny plattform for adm. og politisk styring og ledelse, stått litt på vent i 2017 ift videreutvikling. Denne prosessen landes i 2018 og vil være en viktig plattform for videre utvikling. Dette vil være grunnlaget for evt. tilpasninger og revidert strategi og ambisjon for Værnesregionen framover. Herunder hvordan nye samarbeidsområder under utredning skal bli fulgt opp. I tillegg vil ny regiondannelse med Midt-Trøndelag Regionråd innebære mulighet for større regional forankring og slagkraft innen regional utvikling og interessepolitikk i et nytt Trøndelag

Det vises til egne årsrapporter for disse VR-tjenesteområdene for mer detaljert redegjørelse.

Budsjettet i 2017 ble balansert med effektiviseringstiltak og økt satsing på bosetting og integrering av flyktninger. Dette er iverksatt, selv om bosetting av flyktninger nå er vesentlig redusert og kommunene må redusere aktiviteten framover. Det ligger noe risiko knyttet til dette, så det er fortsatt behov for å ha en aktiv oppfølging av økonomien og ha et større disposisjonsfond for å kunne takle svingninger i løpet av det enkelte år.

Det vil nok bli nødvendig med ytterligere grep og prosess på dette området i 2018 i tråd med siste Budsjett og økonomiplan. Jfr vedtak om ytterligere effektivisering og tilpasning for å sikre framtidig handlingsrom.

Mottak av flyktninger krever tverrfaglig forberedelse av tilrettelegging mht. de tjenester som målgruppen har krav på og behov for. Dette arbeidet er fulgt opp lokalt med varig organisering av integreringstjenesten fra 2017 som nå framover vil innebære en nedskalering. Innledende evaluering har vist at vi har håndtert utfordringene på en god måte, og at vi så langt har gode erfaringer. Arbeidet med organisering og tilpasning av integreringstjenesten er under kontinuerlig utvikling

Revidering av boligsosial handlingsplan avdekte behov for boliger til vanskeligstilte målgrupper og beskrev et boligmarked med større etterspørsel enn tilbud. Dette lå til grunn for forsterket kommunal strategi med oppfølging i 2016, selv om vi ligger noe etter på ønsket framdrift på utbyggingsprosjektene. Ungbo og Elvarheim er de siste prosjektene i realiseringsfasen.

Den største saken som er godt i gang for trinnvis gjennomføring, er etablering av Bredbånd. NTE vant anbudskonkurransen i 2014, og salgsarbeidet i forkant av utbygging i område 1, område 2 og 3 er kommet godt i gang. Rådmannen vil berømme det gode samarbeidet med og den gode bistand Værnesregionen innkjøp har bistått med i dette nasjonale pilotprosjektet. Prosjektet vil bli slutført i 2018 med en statusgjennomgang

Dette var noen konkrete overordna kommentarer om måloppnåelsen i 2017 sett fra rådmannen. En nærmere redegjørelse for tjenesteområdenes måloppnåelse, er mer detaljert beskrevet videre i dette kapitlet.

I 2017 har vi videreført fokuset på hvordan vi som organisasjon skal prioritere og fremstå innenfor områdene:

Tjenesteprodusent
Demokratisk arena
Samfunnsutvikling
Å være en attraktiv arbeidsgiver

Vi har vektlagt å framstå med et positivt omdømmemessig perspektiv, som organisasjon og for den enkelte medarbeider i møte med publikum og samarbeidspartnere. Dette er ekstra utfordrende i faser med omstillingsbehov. Arbeidet er videreført inn i 2017, med økt fokus og samhandling innad i organisasjonen. Dette var konkrete fokus i lederutviklingsprogrammet som er ble gjennomført i 2015/2016. Videre har det vært fokus på forankring av etiske retningslinjer og verdigrunnlag i organisasjonen.

Tjenesteprodusent:
Rådmannen koordinerer og leder den kommunale produksjonen gjennom handlingsplan for ledergruppen, ledermøter, lederavtaler og medarbeidersamtaler med lederne. Det gjennomføres ledermøter hver 14. dag.

Sentralt i dette er fokuset på de ansattes ressurser, kompetanse og kompetanseutvikling i nettverk. Vektlegge motivasjon ved å vise evne og vilje til å ta ansvar. Ta i bruk mulighetene i ny teknologi/digitale verktøy for å effektivisere og ta ut gevinster i utvikling og tilrettelegging for nye arbeidsprosesser. Utarbeidelse av ny e-kommunestrategi i Værnesregionen har økt vektlegging av helhetlig organisasjonsperspektiv, for å muliggjøre bl.a. gevinstrealisering/effektivisering. Det har i 2017 vært fokus på forankring av prosessen med overordna administrativ og politisk styring og ledelse i Værnesregionen. Dette vi bli landet i 2018.

Oppfølging ift evaluering og tidlig innsats ift barnevern og tverrfaglig oppfølging av barn og unge, har stått sentralt også i 2017 og vil være det framover. Det ble i det forberedende budsjettarbeidet for 2017 i 2016 arbeidet mye med forebyggende fokus, noe som resulterte i et eget tiltak på dette området. Å merke at økningen av barnevernsutgifter har snudd til en reduksjon med 2017 regnskapet, gir en følelse av at vi er på riktig veg.

Demokratisk arena:

Rådmannen forbereder saker og deltar på alle kommunestyremøter, formannskap, planutvalg, administrasjonsutvalg og kontrollutvalg. Rådmannen møter også i Kontrollutvalget på forespørsel og i komiteene dersom det er spesielle saker til behandling. I tillegg er det vektlagt å kjøre temamøter/diskusjonsmøter, for å sikre god medvirkning i lokalt og regionalt strategiarbeid.

Samfunnsutvikling:

Det er et viktig lederarbeid å delta på regionale og nasjonale konferanser og følge opp med nødvendig trykk og impulser på utviklingsarbeid i egen organisasjon. Å delta på ulike eksterne arenaer bidrar til mer proaktiv refleksjon og mulighet til å lede lokalt og regionalt utviklingsarbeid. Her nevnes rådmannsutvalget i NT, KS-samlinger, Fylkesmannens aktuelle samlinger/styringsdialogkonferanser, kommuneproposisjonen

Arbeidsgiver:

Rådmannen møter i arbeidsmiljøutvalg (AMU), i faste møter med tillitsvalgte, og utvida ledergruppe. I alle fora har vi i 2017 videreført fokus på kvalitativt bedre samhandling og informasjonsutveksling. Rådmannen legger strategi for lønns- og personalpolitikk og lønnspolitiske retningslinjer.

I 2017 har rådmannen videreført fokus på å øke forutsigbarhet og tema for gjennomføring av interne samhandlingsmøter med ansatte og tillitsvalgte. Oppfølging av interninformasjon som Komm-Nytt og bevisst informasjonssekvens fra rådmannen i alle nevnte fora, for å øke bevisstheten på felles måloppnåelse, omdømme og samhandling. Dette opp mot utfordrende utviklingsoppgaver på Frosta og i Værnesregionen.

4.3 Prioriteringer opp i mot sammenlignbare kommuner

Tabellen nedenfor viser prioriteringen av frie inntekter for kommunen, kostragruppe 1, kostragruppe 2 (Frosta lå i denne gruppen tidligere), fylket og landet (ekskl. Oslo):

	Frosta 2017	Kostragr 1 2017	Kostragr 2 2017	Nord-Tr. 2017	Landet u Oslo 2017
Netto driftsutgifter til administrasjon og styring i % av totale netto driftsutg	9,9	8,7	9,8	8,3	7,7
- herav Netto driftsutgifter styring og kontrollvirksomhet, i % av totale netto driftsutgifter	1,4	1,6	1,5	1	0,9
- herav Netto driftsutgifter administrasjon, i % av totale netto driftsutgifter	8,5	7,2	8,3	7,3	6,8
Netto driftsutgifter, barnehage, i % av totale netto driftsutgifter	10,9	13,3	11,5	14,2	14,3
Netto driftsutgifter, grunnskoleopplæring, i % av totale netto driftsutgifter	24,6	25,4	23,5	25,9	23,6
Netto driftsutgifter, helse og omsorg, i % av totale netto driftsutg.	32,6	35,1	38,3	31,7	35,6
Netto driftsutgifter, sosialtj., i % av totale netto driftsutgifter	7,3	5,8	4,5	5,7	6
Netto driftsutgifter, barnevern, i % av totale netto driftsutgifter	4,5	3,3	3,5	4,1	3,9
Netto driftsutg, vann, avløp, renovasjon/avfall, i % av tot netto driftsutg	-0,2	-0,3	-0,2	-0,3	-0,4
Netto driftsutg, fys.planl./kult.minne/natur/nærmiljø, i % av totale netto driftsutg	2,6	1,1	1,1	1	1,2
Netto driftsutgifter, kultur, i % av totale netto driftsutgifter	2,9	2,7	3,4	4	3,9
Netto driftsutgifter, kirke, i % av totale netto driftsutgifter	1,1	1,5	1,5	1,2	1,2
Netto driftsutgifter, samferdsel, i % av totale netto driftsutgifter	1,9	2	2,2	2,4	1,8
Netto driftsutgifter, bolig, i % av totale netto driftsutgifter	-0,4	-0,4	-0,4	0	0,1
Netto driftsutgifter, næring, i % av totale netto driftsutgifter	1,2	0,6	0,3	0,4	0
Netto driftsutgifter, brann og ulykkesvern, i % av totale netto driftsutg	1,8	1,6	1,6	1,6	1,4
Netto driftsutgifter, tjenester utenfor ordinært kommunalt ansvarsområde	0,1	0,1	0,1	-0,1	0,1

4.4 Tjenesteområdenes årsmelding

4.4.1 Sentraladministrasjon - fellestjenester og politisk virksomhet

Sentraladministrasjonen består av ulike tjenester; sentralt arkiv- og postmottak, lønns- og personalfunksjoner, økonomi og regnskap, eiendomsskattekontor, integreringstjenesten/voksenopplæringen, renhold, kulturarbeid inkludert kulturskole, møtesekretariat og servicekontor. Videre inneholder budsjettrammen utgifter til overordnet ledelse, politisk virksomhet, lærlinger og ulike fellesfunksjoner. Tjenesteområdet har 24,7 stillinger (faste stillinger) fordelt slik:

• Rådmannen	2,0 årsverk
• Stab	8,3 årsverk
• Renhold	7,31 årsverk
• Integrering/voksenoppl.	3,82 årsverk
• Kultur og kulturskolen	2,49 årsverk
• Tillitsvalgte, verneombud	0,77 årsverk

Drift 2017 – Sentraladministrasjon

Utover ordinære driftsoppgaver, har driftsåret 2017 vært preget av følgende:

- Det første borettslaget i kommunal regi ble etablert i forbindelse med bygging og salg av leilighetene i Ungbo-prosjektet.
- Kommunen gjennomførte stortingsvalg høsten 2017. Gjennomføringen gikk bra og det var ingen store utfordringer. Kostnadmessig ble valget avviklet innenfor budsjettrammen.
- Det er startet opp arbeid med å revidere og lage ny kulturplan for Frosta kommune i løpet av året. Arbeidet ledes av en tverrfaglig prosjektgruppe og planen skal endelig vedtas i løpet av 2018.
- I samme forbindelse er Frosta kommune deltaker Riksantikvarens satsing på kulturminnearbeid i kommunene (KIK) og har fått tildelt prosjektmidler for å utarbeide Kulturminneplan for Frosta. Dette er et dokument som Frosta ikke har hatt tidligere og vil bli et oversiktsdokument over kulturminner fra ulike tidsepoker.
- Arbeidet med kulturminneplanen henger tett sammen med nominasjonsprosessen rundt Frostating som UKL- område (Utvalgt KulturLandskap i jordbruket). Fra kommunens side har dette vært ivarettatt av ei gruppe fra kultur, landbruk og miljø sammen med grunneiere, fylkeskommune og fylkesmannen.

- Forprosjektet av Frostatingsprosjektet ble avslutta med utgivelsen av publikasjonen – Frostatinget i et historisk lys – under Frostatingsseminaret i november. For første gang er det samla så mange og ulike artikler om Frostatinget mellom to permer, og det er et viktig bidrag i arbeidet med å nå en av målsettingene i Frostatingsprosjektet om å bygge og utvikle ny kunnskap og kompetanse.
- Når en ser hele 2017 under ett, er det muligens kronprinsparets kommunebesøk 22.09 som er det største enkeltarrangementet på kulturfronten i løpet av året, der hele Frostasamfunnet mobiliserte.

Nedenfor følger enkelte sammenlikningstall for administrasjon og kulturområdet. Grunnlaget er hentet ut for Frosta kommune over siste tre år og kostragruppe 1, kostragruppe 2 (Frosta lå i denne gruppen tidligere) samt for fylket og landet for 2017. Det presiseres at datagrunnlag for 2017 er basert på foreløpig KOSTRA-publisering.

Nøkkel tall	Frosta 2015	Frosta 2016	Frosta 2017	Kostragr 01 2017	Kostragr 02 2017	Nord-Tr. 2017	Landet 2017
Brutto driftsutgifter administrasjon og styring, i % av tot. brutto driftsutgifter	8,5	8,3	8,0	7,7	7,9	6,9	5,8
Netto driftsutgifter til administrasjon og styring i % av totale netto driftsutg	10,6	10,4	9,9	8,7	9,8	8,3	7,7
Lønn administrasjon og styring i % av totale lønnsutgifter	7,3	6,8	6,8	7,7	7,5	6,1	6,1
Kultur							
Netto driftsutgifter til kommunale kulturbygg per innbygger	264	245	289	186	260	443	255
Netto driftsutgifter til idrett per innbygger	425	340	394	119	181	210	206
Netto driftsutgifter til aktivitetstilbud barn og unge per innbygger 6-18 år	956	1050	927	555	844	912	1287
Netto driftsutgifter til kommunale musikk- og kulturskoler, i prosent av samlede netto driftsutgifter	0,8	0,7	0,7	0,6	0,7	0,6	0,5
Andel elever (brukere) i grunnskolealder i kommunens musikk- og kulturskole, av antall barn i aldk	23,3	22,1	22,6	14,9	22,9	20,3	13,3
Netto driftsutgifter til museer per innbygger	0	7	5	48	64	70	84
Netto driftsutgifter til kunstformidling per innbygger	22	19	30	11	26	55	104
Netto driftsutgifter til andre kulturaktiviteter per innbygger	256	373	288	235	349	282	312

Kommentarer:

- Kommunen har over de siste årene hatt nedgang i andelen midler som brukes til administrasjon og styring. Dette i kombinasjon med nye tillagte oppgaver. Denne utviklingen har fortsatt også i 2017. Sett i forhold til kostragruppe 1, har vi fremdeles høyere kostnader for 2 av nøkkeltallene. Kommunens størrelse tilsier at dette tallet vil være høyere enn gjennomsnitt for fylket og landet ekskl. Oslo.
- Andel elever (brukere) i grunnskolealder i kommunens musikk- og kulturskole er høyere i Frosta kommune enn både kostragruppe 1, fylket og landet for øvrig.
- Frosta kommune bruker vesentlig mer pr. innbygger til idrett og til dels også andre kulturaktiviteter, enn sammenlignbare kommuner.

Frosta 2020 – Sentraladministrasjon

Virksomhetsplanen for sentraladministrasjonen ble rullert ut i fra budsjettet og interne mål. For 2017 hadde sentraladministrasjonen følgende målsetninger:

- **Avlegge fullstendig og avstemt regnskap innen fristen 15.02, uten revisjonsmerknader:**
Utført
- **Fokusere på utvikling og kvalitet i forhold til integreringsarbeidet både innenfor tjenesten og innenfor alle enheter i kommunen:** Da det har vært nødvendig å ha fokus på daglig drift, har dette gått på bekostning av utviklingsarbeidet. Samarbeidet med Aglo Videregående

skole hvor flyktningene i en så tidlig fase som mulig er overført til videregående utdanning, må imidlertid kunne karakteriseres som et nybrottsarbeid på området.

- **Videreutvikle og full bruk av kvalitets- og avvikssystem:** Det gjenstår fortsatt en del før vi er helt i mål. Her er vi også avhengig av utviklingen i forhold til Værnesregionsamarbeidet.
- **Øke utleieinntektene på Magnushallen med 50 % ift 2012:** Her har utviklingen i 2017 gått i feil retning og leieinntektene gikk ned både sammenlignet med de 2 foregående årene, men også sammenlignet med 2012.
- **Økt fokus på e-handelssystem inkl. tilknyttede rutiner:** Her har vi kommet et stykke videre i 2017.
- **Oversikt over sykefravær innenfor de enkelte områder utarbeides pr. kvartal, det etableres måltall for de enkelte virksomhetsområder i tillegg til det vedtatte måltallet for kommunen som helhet:** Utført
- **Gjennomføring av medarbeiderundersøkelser minimum annethvert år:** Ikke gjennomført i 2017.
- **Internnytt distribueres minimum hver annen måned:** Internnytt ble distribuert 4 ganger i løpet av 2017. Måltallet er korrigert fra 6 til 4 ganger pr. år.

Utfordringer fremover – Sentraladministrasjon

- Sentraladministrasjonen har fått tilført nye oppgaver de siste årene. Ikke minst har økt aktivitet knyttet til integreringstjenesten og voksenopplæringen medført behov for økt oppfølging og samordning med andre enheter i kommunen. Dette i kombinasjon med mindre ressurser (hvis man ser bort fra prosjektrussurser), setter press på eksisterende bemanning. Lengre saksbehandlingstid, økt risiko for feil samt slitasje på de ansatte kan bli resultatet. Det er derfor viktig å fortsatt ha fokus på effektiviseringsarbeidet både i forhold til systemer og rutiner.
- Oppfølging prosjekter uten avsatt personalressurs, krever en god del av administrasjonen. Dette inkluderer blant annet prosjekter igjennom Husbanken og Værnesregionen. De siste par årene har det også blitt mer ressurskrevende lokalt å følge opp innkjøpssamarbeidet i Værnesregionen. Dette i form av brukerrepresentanter og møter i innkjøpssamarbeidet. Vi har i 2017 i likhet med tidligere år, derfor vært nødt til å prioriterer strengt med hensyn til prosjektdeltakelse, jf. punkt ovenfor. Dette forventer vi vil være situasjonen også i tiden framover.
- I forhold til integreringstjenesten og voksenopplæringen, er ikke Frosta kommune tildelt nye bosettinger fra Imdi i 2018. For 2018 vil ikke dette påvirke ressursbehovet innenfor tjenesten i vesentlig grad da vi tradisjonelt har gjennomført bosettinger sent på året. Fokus i 2018 vil være å jobbe aktivt for å få de som allerede er bosatt over i utdanning og arbeid. Her vil det være viktig både å kunne tilby rene utdanningsløp, men også arbeidsrettede løp. Med de signalene vi har fått fra Imdi i forhold til prioritering av de største kommunene ved tildeling av bosettinger, må vi i løpet av 2018 evaluere framtidig ressursbehov og organisering av tjenesten.
- Nye fagområder stiller større krav til kompetanse. Vi ser også at utviklingen i forhold til digitalisering av oppgaver og tjenester er i ferd med å skyte fart. Dette krever at vi følger med på utviklingen og får økt fokus på dette. Med knappe ressurser kan det bli utfordrende både å skulle løse daglige driftsoppgaver og samtidig ha tilstrekkelig fokus på utvikling.

4.4.2 Oppvekst

Drift 2017 – Oppvekst

Skole og ungdomsklubb

Skoleåret 2017/18 har det vært ca. 310 elever ved skolen.

Vi jobber sammen for å skape best mulig skole for elevene våre, både faglig og sosialt. Småskolen begynner å bli innkjørt i forhold til 5-dagers skoleuke, og vi har nok funnet riktig organisering. Dette fører til at organiseringen av skolehverdagen blir identisk til neste år. Ungdomsskolen har hatt skolemat i år også, og både elever og ansatte er meget godt fornøyd med ordning. Det blir fortsatt servert sunn og god mat, og alle spiser sammen i kantina.

Neste års 1. trinn skal snart ha sitt første treff på skolen, og til neste år ligger det an til å bli 25 skolestartere.

10. trinnselevne vår går snart inn i sluttvurderingsperioden. Den vil bli dominert av ulike vurderingssituasjoner, og avsluttet med både skriftlig- og muntligeeksamen. Avslutningsturen er også ferdig planlagt, og ligger som ei gulrot i enden av skoleløpet til våre eldste elever.

Skolen har hatt mye utviklingsfokus også i vinter. Vi har mange planer som vi gleder oss til å fortsette arbeidet med. Alt for at elevene skal få best mulig faglig og sosialt utbytte av tiden sin på skolen. Til dette arbeidet ønsker vi å skape enda tettere og bedre samarbeid med både foreldre, politikere, lag og foreninger og andre samarbeidsinstanser. Kort oppsummert ønsker vi å utvikle bedre relasjoner i alle ledd, og skape en «VI-skole» med like verdier og holdninger.

Nye utviklingsfokus er læringsbrett til både elever og ansatte, mer fokus på nasjonale prøver – både forarbeid, gjennomføring og etterarbeid. Utforming av skolens uteområde er for alvor startet opp igjen, og akkurat nå håper vi mye kan bli ferdig i løpet av sommerferien 2018. Nye utedo og ett klasesett med pulter og stoler er også på gang.

Ledelsen på skolen holder på å planlegge neste skoleår. Det arbeides med avgjørelser i forhold til videreutdanning av lærere. Her arbeides det grundig fra år til år. Kartlegging av dagens kompetanse, og lage en plan for å dekke opp fag der vi har mangelfull kompetanse er fortsatt fokus. Utlysninger både på pedagog, avdelingsledere, SFO-koordinator og barne- og ungdomsarbeider er snart ute. Målet vårt er at vi skal ha det meste på plass i løpet av april. Det betyr i praksis at alle elevene vet hvilke voksne de skal forholde seg til i neste skoleår i god tid.

Ungdomsklubben holder oppe en gang i uka med to ansatte. Klubben er viktig både for at ungdommene da har en uformell møteplass, men og for kommunen, da den der kan møte ungdommene. Klubben har i gjennomsnitt ca. 40-70 brukere. De bruker og andre arenaer slik som Myra.

Frosta bibliotek

Biblioteket er et kombinasjonsbibliotek folke- og skolebibliotek som er åpent 33 t/u. Vi er 2 ansatte, fordelt på 1,27 årsverk. Biblioteket er stengt i jul- og påskeferien når skolen er stengt. I vinter -, sommer- og høstferien er det redusert åpningstid, 11t/u.

Våren 2017 søkte vi nok en gang arenautviklingsmidler fra Nasjonalbiblioteket, det er en mulighet NB gir til bibliotek for å kunne bruke bibliotekrommet til debatter, foredrag og utstillinger. Vi fikk denne gangen tildelt kr. 30.000, og midlene har ilt året gått til innkjøp av stoler, både for barn og voksne, sittematter og kortrappes😊

Vi hadde også denne sommeren en meget vellykket nettbasert sommerleseaksjon for barn fra 1-7.trinn. Hos oss var det 132 av 224 elever som hadde registrert seg, og vi ble nr. 2 av kommunene i NT!!

Vi avsluttet med forfatterbesøk for alle elever 1.-7.trinn i MH.

Biblioteklederne i VR har fortsatt nettverksmøter, og da er vi hos hverandre og utveksler lærdom og erfaringer ifbm bibliotekdrifta i våre kommuner, samt samarbeid på mange områder. Lærerikt for oss alle!

Alle undervisningsbøker på ungdomstrinnet er katalogisert og lagt inn i en egen base. De lånes ut til elevene på lik linje som andre enheter ved biblioteket. Dette for bedre å holde styr på beholdning av undervisningsbøker og hvor de til enhver tid befinner seg. Dette fungerer veldig bra!

Lån:

Fjernlån til/fra andre bibliotek blir mer og mer brukt, og ordninga med frakt pr bil fungerer meget bra.

Det totale utlånstallet for 2017 ble ganske likt som 2016, litt økning på utlån for barn/unge.

Vi har jevnlig besøk av våre nye frostinger, og vi fjernlåner bøker mm fra Det flerspråklige bibliotek på deres morsmål, til bruk i klassene og ellers i VO.

Budsjett/regnskap:

Biblioteket har ikke negativt avvik i regnskapet for 2017.

Arrangement i 2017:

- Historielaget og Museumsstyret avholdt sine årsmøter her.
- Husflidslaget bruker biblioteket som arena for sine månedlige medlemsmøter
- 21.01.17 Kofteutstilling/forfatterbesøk/foredrag i samarbeid med Husflidslaget, ca 50 kofter til utstilling og ca. 60 stk. møtte på en lørdag fm ☺
- I vinterferie- og høstferieukene inviterte vi barnehagene og SFO til å se film og spise lunsjen sin i biblioteket, besøk av tilsammen ca. 90 barn.
- 09.05.17 Årets skolestartere er på besøk på skole/bibliotek.
- 11.05.17 Konsertvandring i regi av Kulturskolen, pianokonsert i biblioteket.
- 22.05.17 Oppstart Sommerles-aksjonen med info/film til klasser 1-7.trinn
- 26.06.17 Studietur til Inderøy bibliotek
- Sommer 2017, åpent bibliotek, vikar i 2 uker ifbm feriatvikling.
- 01.september er den Nasjonale bibliotekdagen i Norge, vi markerte med kaffe, sjokolade og quiz ☺
- Foreldremøte for årets 1.klassinger starter i biblioteket med info om biblioteket, september årlig.
- 12.09.2017 Avslutning Sommerles-aksjonen i MH. Heksagon-forestilling for 1-7.trinn
- 19-20.09.2017 deltok på Biblioteksjefsmøte i NT på Jøa
- 25.09.2017 Forfatterbesøk til ungdomsskolen, Simon Stranger.
- 25.09.2017 Markerte våre 25 år som kombinasjonsbibliotek ☺ kake☺
- 23.10.16 Bamseparty for 2.trinns elever er blitt en tradisjon – fin måte å bli kjent med elevene på ☺
- 03.11.2017 Utstilling i regi av Redd Barna
- 07.11.16 inviterte vi årets 4-åringer med foreldre – det også en fin tradisjon for å få nye, unge brukere til å bli kjent med biblioteket.
- 15.11.2017 Deltok på kurs om årets nye barnebøker UN

KOSTRA-tall for Frosta kommune de tre siste år, sammenligningsgruppe, fylket og landet:

Gruppe: År:	Frosta 2015	Frosta 2016	Frosta 2017	Kostragr. 1 2017	Nord-Tr. 2017	Landet 2017
Netto driftsutgifter til grunnskolesektor, per innbygger 6-15 år	117620	135204	140253	121481	116204	110444
Netto driftsutgifter til SFO, per innbygger	14	86	77	157	199	225
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning	8,3	8,0	8,2	10,3	8,9	7,8
Gjennomsnittlig gruppestørrelse 1.-10.	14,3	13,6	13,0	11,3	12,1	13,5
Netto driftsutgifter til folkebibliotek per innbygger	310	331	336	293	266	277

Kommentarer:

- Netto driftsutgifter til grunnskolesektor, per innbygger ligger godt over gjennomsnittet både i forhold til kostragruppe 1, Nord-Trøndelag og landet. Driftsutgifter til undervisningsmateriell og inventar/utstyr har vært lave. Dette gir seg utslag i utrangerte lærebøker, dårlig/ødelagt undervisningsutstyr på spesialrom og er særlig merkbart på «datasiden» hvor vi ligger langt etter de andre kommunene i Værnesregionen. Vi har nå inngått leasingavtale og kjøpt inn en del pc'er og læringsbrett slik at vi har fått til et skikkelig løft for skolen på dette området. Alle elevene fra 6. trinn og oppover disponerer nå sin egen pc, og fra høsten av vil alle elevene fra 1.-5. trinn disponere hvert sitt læringsbrett. Dette er et nødvendig og avgjørende grep for den videre skoleutviklingen, og vi håper vi klarer å utvikle dette videre i årene som kommer.

Drift barnehage

Per 15.12.17 var det 123 barn i barnehagene på Frosta. Disse fordelte seg på 3 kommunale og en private barnehage slik:

Juberg private gårdsbarnehage:	38 barn
Borglia kommunale barnehage:	52 barn
Folkheim kommunale barnehage:	14 barn
Solvang kommunale barnehage:	19 barn

Tjenesteområdet hadde per 15.12.2017 23,59 stillinger som fordeler seg slik (kommunale barnehager og administrasjon):

Administrasjon i enhet barnehage:	0,95
Borglia barnehage:	12,90 inkludert spes.ped.ressurser (Lærling kommer i tillegg)
Folkheim barnehage:	4,75
Solvang barnehage:	4,94

Ved utgangen av 2017 var det drift i 3 kommunale og 1 privat barnehage. Ved oppstart av barnehageåret 2017/2018 var alle barnehagene, både de kommunale og den private, fylt opp så langt styrer vurderte det forsvarlig ved oppstart av nytt barnehageår. Alle som hadde lovhjemlet rett til barnehageplass fikk plass ved hovedopptaket.

Så langt det har latt seg gjøre, er det tatt inn flere barn utover høsten. Også de uten lovhjemlet rett fikk tilbud om en barnehageplass. Per 15.12.17 var det på Borglia barnehage ca 6,69 plasser per voksen. Spes.ped ressurser og lærlinger kommer i tillegg. På Folkheim barnehage var det ca 5 plasser per voksen og på Solvang ca 5,66 plass per voksen. I 2017 var det barn som benyttet barnehage i annen kommune.

Inntil ny barnehage står ferdig, er Skogstua på Borglia benyttet som tilleggsareal slik at det blir større netto lekeareal per barn. Tilleggsarealet gir oss muligheten til midlertidig å øke antall barn i barnehagen på grunn av stor etterspørsel etter barnehageplasser i Mebygda.

125 barn hadde en barnehageplass i 2016. I 2017 var dette tallet redusert til 123. Tallene vi refererer til er tall per 15. desember i telleåret. Antall barn yngre enn 3 år er tilnærmet likt; fra 45 i 2016 til 44 i 2017. Av disse hadde 41 barn under 3 år oppholdstid 41 timer eller mer, 2 færre enn i 2016. Antall fulltidsplasser er det samme i 2017 som i 2016, altså 119.

I de kommunale barnehagene har antall plasser per dag gått opp med 0,8. Fra 114,6 i 2016 til 115,4 i 2017. Da er barn under 3 år regnet om til 2 plasser. Antall plasser har betydning for antall ansatte

generelt og for pedagogbemanningen spesielt. En presisering av lovkravet vedr. pedagogbemanning, viser at det er antall barn i barnehagen og ikke plasser som har betydning for antall pedagoger. Deler to barn en 5-dagers plass, så teller dette som 2 barn. Eksempelvis kan en pedagog ha en gruppe på 18 barn over 3 år. Deler to av barna en 5-dagers plass slik at gruppa da består av 19 barn, skal det være to hele stillinger pedagog i denne barnegruppen. I denne vurderingen ser en hele barnehagen under ett. Det vil på denne måten være større fleksibilitet i større enn i mindre barnehager. Fra høsten 2018 er det innført lovfestet pedagognorm som er høyere enn i 2017.

I mai 2017 startet vi opp igjen med Åpen barnehage på Borglia. Dett er et gratis tilbud noen timer en dag per uke. Tilbudet ble igangsatt i samarbeid med Integreringstjenesten. Tilbudet om åpen barnehage blir vurdert fortløpende i forhold til behov.

KOSTRA-tall for Frosta kommune de tre siste år, sammenligningsgruppe, fylket og landet:

Gruppe:	Frosta	Frosta	Frosta	Kostragr 1	Nord-Tr.	Landet
	2015	2016	2017	2017	2017	2017
Andel barn 1-5 år med barnehageplass (%)	90,6	87,4	93,2	87,6	93,4	91,3
Andel barn 1-2 år med barnehageplass i forhold til innbyggere 1-2 år (%)	88,9	78,9	86,3	75,9	86,1	82,5
Andel barn 3-5 år med barnehageplass i forhold til innbyggere 3-5 år (%)	91,8	93	97,5	95,1	97,9	97
Andel barn i kommunale barnehager i forhold til alle barn i barnehage (%)	68,5	68	69,1	67	48,2	50,1
Andel minoritetsspråklige barn i barnehage i forhold til alle barn med barnehageplass	8,7	12,8	13,8	13,2	10,7	17,3
Antall barn korrigert for alder per årsverk til basisvirksomhet i kommunale barnehager	6,7	6,5	6,1	5,9	5,8	6,0
Antall barn korrigert for alder per årsverk til basisvirksomhet i private barnehager	6,8	6,7	5,8	6,4	5,9	6,2
Andel barn som får ekstra ressurser til styrket tilbud til førskolebarn, i forhold til alle barn i barnehage. Alle barnehager	14,2	16,0	16,3	17,0	13,5	20,4
Korrigerte oppholdstimer per årsverk i kommunale barnehager (Timer)	11 810	11 497	11 361	10 793	12 313	12 789
Korrigerte brutto driftsutgifter i kroner per barn i kommunal barnehage	182 195	193 035	208 447	190 191	194 723	200 869
Korrigerte brutto driftsutgifter til kommunale barnehager per korrigert oppholdstime (kr)	59	61	66	64	63	65
Kommunale overføringer av driftsmidler til private barnehager per korrigert oppholdstime (kr)	43	43	47	45	44	46
Andel ansatte med barnehagelærerutdanning (%)	40,5	39,5	38,6	34,4	38,9	36,0
Andel ansatte menn til basisvirksomhet i barnehagene (%)	14,3	11,4	10,8	4,5	7,1	9,1

Kommentarer:

- Andel barn 1-5 år med barnehageplass har gått betraktelig opp sammenlignet med 2016 og ligger over sammenlignbar Kostra-gruppe, nesten likt med Nord-Trøndelag og noe over landet som helhet.
- Andelen barn 1-2 år med barnehageplass i forhold til innbyggere 1-2 år har nå gått betydelig opp og er nesten på samme nivå som i 2015. Vi er langt over sammenlignbar Kostra-gruppe, litt over Nord-Trøndelag og over landet som helhet. Få barn gir store utslag når vi sammenligner oss med andre kommuner.
- Andelen barn 3-5 år med barnehageplass i forhold til innbyggere 3-5 år har steget betraktelig. Vi ligger over kostragruppe 1 og ganske jevnt med Nord-Trøndelag og landet som helhet. Vi ser nå at de fleste i denne aldersgruppen benytter barnehageplass. Dette kan bety at det ikke er bestemte grupper som ikke velger barnehage.

- Andelen barn i kommunale barnehager i forhold til alle barn i barnehage har gått litt opp. Vi er ganske lik med kostra gruppe 1, men betraktelig høyere enn Nord-Trøndelag og landet som helhet. Dette stemmer godt med at vi har en privat barnehage på Frosta.
- Andel minoritetsspråklige barn i barnehage i forhold til alle barn med barnehageplass har steget fra 2016. Vi ligger en del under landet, men en del over Nord-Trøndelag. Det flerkulturelle mangfoldet i barnehagene merker vi også på Frosta. Introduksjonsprogrammet som mange av foreldrene deltar i, fører til at barna benytter barnehage og norslæringen er i gang!
- Antall barn korrigert for alder per årsverk er jevnt over høyere i de kommunale barnehagene enn i de private. Likevel ser vi at det i 2017 er omvendt på Frosta. Dette kan ha sammenheng med at styrkingsressursen gikk ned i 2017. Det kan ha ført til at grunnbemanningen ble styrket i den private barnehagen. Snittet for bemanningstettheten i barnehagene på Frosta er nesten likt med nasjonal bemanningsnorm(6,0) som kan bli gjeldende i Norge om kort tid. På Frosta er det forskjell mellom de minste barnehagene og Borglia barnehage.
- Andel barn i kommunale barnehager som får ekstra ressurser til styrket tilbud til førskolebarn, er noe høyere enn i den private barnehagen. Dette kan forklare hvorfor grunnbemanningen ser ut til å være høyere i privat barnehage i 2017 og i de mindre barnehagene på Frosta. I kommunen som helhet ligger vi på ca samme nivå som i 2016.
- Korrigerte oppholdstimer per årsverk i kommunale barnehager er noe høyere enn kostragruppe 1, men betraktelig lavere enn Nord-Trøndelag og landet som helhet. Dette kan ha sammenheng med at vi har kortere oppholdstid enn 10 timer per dag. En antakelse er at private barnehager ser ut til å ha lengre åpningstid. Andel barn i kommunal barnehager på Frosta er betraktelig høyere enn hva det er i Nord-Trøndelag og i landet som helhet. Et mulig innsparingspotensiale kan være å utvide åpningstiden til kl 17 også i de kommunale barnehagene, men da dersom det er mulig uten å øke bemanningen. Dette vil få innvirkning på kommunalt tilskudd til privat barnehage.
- Korrigerte brutto driftsutgifter i kroner per barn i kommunal barnehage har gått betraktelig opp i 2017 sammenlignet med 2015 og 2016. Vi ligger langt over kostragruppe 1, Nord-Trøndelag og Landet som helhet. En mulig årsak er at vi har to små barnehager hvor vi ikke oppnår stordriftsfordeler.
- Korrigerte brutto driftsutgifter til kommunale barnehager per korrigert oppholdstime har gått en god del opp fra 2016 til 2017. Vi ligger over kostragruppe 1 og Nord-Trøndelag, men litt over landet som helhet. Vi kan trolig oppnå andre tall her dersom åpningstiden utvides uten å øke bemanningen.
- Kommunale overføringer av driftsmidler til private barnehager per korrigert oppholdstime har økt fra 2015 og 2016 til 2017. Dette har sammenheng med økte utgifter til kommunale barnehageplasser. Drift i de minste barnehagene er uten stordriftsfordeler.
- Andel ansatte med barnehagelærerutdanning har gått litt ned i 2017, men vi har fortsatt full pedagogdekning.
- Andel ansatte menn til basisvirksomhet i barnehagene har gått litt ned i 2017, men vi ligger langt over kostragruppe 1, noe høyere enn Nord-Trøndelag og litt høyere enn Landet som helhet. Vi har fortsatt menn i både barnehagelærer og fagarbeiderstillinger. Vi ser at det fortsatt er menn som søker lærlingeplasser i barnehagene på Frosta.

Frosta 2020 – Oppvekst

Barnehage

Hvert år utarbeides det årsplaner i den enkelte barnehage og en egen virksomhetsplan for enhetsleder. Virksomhetsplanen inneholder satsningsområder som også gjelder for hele kommunen.

For 2017 hadde barnehage følgende måltall for tjenesteproduksjon innen rammeområdet:

- Minimum skal det være en pedagog per 9 barn under 3 år og per 18 barn over 3 år.

Målet er nådd.

- Barnehagene skal gjennom pedagogisk dokumentasjon følge barnets utvikling.

Måloppnåelse – Det jobbes kontinuerlig for å fremme barns utvikling. En av arbeidsmetodene er pedagogisk dokumentasjon.

- Det skal gjennomføres en første foreldresamtale etter egen mal for alle nye foreldre. I tillegg skal det minimum gjennomføres 2 foreldresamtaler/foreldremedvirkningsmøter. Foreldremøtene skal videreutvikles, ICDP foreldreveiledning skal gjennomføres og foreldremedvirkning skal vektlegges.

Måloppnåelse: Det gjennomføres en første foreldresamtale med alle nye foreldre. Det gjennomføres foreldremøter, foreldresamtaler og ICDP- foreldreveiledning. Det legges vekt på å videreutvikle foreldresamarbeidet. Mange foreldre har nå vært med på ICDP-foreldreveiledningsgrupper, og det ble derfor utfordrende å sette sammen grupper i 2017. Vi tilbyr veiledningen til alle foreldre til 3-åringer og regner med at dette blir gjennomført i 2018.

- Alle barnehagene skal delta i tverrfaglig samarbeid.

Måloppnåelse: Alle deltar i tverrfaglig samarbeid i tråd med Værnesmodellen. Vi har jevnlig møter i tverrfaglig team barnehage. Der møter barnehagestyrerne, enhetsleder barnehage, fysioterapeut, barnevern, PPT, helsesøster og miljøterapeut.

- Alle barn som fyller 1 år i løpet av kalenderåret skal tilbys barnehageplass innen utgangen av samme år. Dette skal gjennomføres innenfor økonomisk ramme.

Måloppnåelse: Også i 2017 fikk alle barn med lovhemlet rett, en barnehageplass. I tillegg kunne vi tilby plass til flere barn etter hovedopptaket – barn uten rett til plass.

Annet:

I 2017 ble det vedtatt at det bygges ny kommunal barnehage med 3 avdelinger ved Kvamme. Personalet ved barnehagene Solvang og Folkheim kunne derfor fortsette sitt samarbeid, nå med målsetting om innflytting i ny felles barnehage fra august 2019. Høsten 2017 ble barnehagetegningene utarbeidet i nært samarbeid mellom arkitekt og de ansatte. Tegningene fremstår som fremtidsrettet og tilbakemeldingene er «at det er tenkt på det meste». I påvente av at nytt barnehagebygg står ferdig, har det blitt satt inn ei ekstra dør på Folkheim. Dette for å lettere kunne oppbevare vogner inne.

I tråd med barnehageplanen og kommuneplanens visjon, tilstreber enhet barnehage å være offensiv, nytenkende og utvikle fremtidsrettede tilbud. På bakgrunn av innsendt rapport til SIU (Senter for

internasjonalisering av utdanning) fra prosjektet sammenhengen barnehage – SFO –skole, ble vi invitert til å delta på en konferanse i Bonn i mai 2017. Tilbakemeldingene etter fremleggingen av prosjektet var positive og i november 2017 ble vi invitert til å delta på et internasjonalt søkerseminar i Bergen. Dette resulterte i at vi sendte inn ny søknad om Erasmus+ midler for 2018 og 2019. (Erasmus+ er EUs program for utdanning, opplæring, ungdom og idrett for perioden 2014-2020. Noen av de mest sentrale satsingsområdene i Erasmus+ er kvalitet i undervisning og opplæring, innovasjon og koblingen mellom utdanning og arbeidsliv.)

Også i 2017 mottok vi kr 200 000,- fra BUFDIR til foreldrestøttende tiltak for aldersgruppen 0-18 år, Prosjektplan er utarbeidet og den inngår som en del av prosjektet «sammenhengen barnehage – SFO –skole». Det jobbes tverrfaglig og i nært samarbeid med enhet for helse. Etter planen skal prosjektet avsluttes i 2018, men dersom det blir behov for å strekke prosjektperioden utover 4 år, har vi mulighet til å ferdigstille prosjektet i 2019.

Skole

Frosta skole hadde ulike måltall fastsatt i forbindelse for budsjettåret. Nedenfor følger oppnådde resultater:

- På Frosta Skole har mer enn 95 % av lærerne relevant utdanning, noe som er over målsetningen.
- Frosta kommune har som målsetning at gjennomsnittlig grunnskolepoeng skal ligge over gjennomsnittet både i forhold til kostragruppe 1 og Trøndelag. Dette har vi ikke oppnådd i 2017. Frosta skole har grunnskolepoeng på 39,6.
Kostragruppe 1 har grunnskolepoeng 41,1.
Nord-Trøndelag har grunnskolepoeng på 40,9.
Landet har grunnskolepoeng på 41,4.

- Vi har fortsatt lave resultater i nasjonale prøver i 5. Dette gjelder spesielt lesing og regning i år, men også engelsk er godt under landsgjennomsnittet. Vi fortsetter utviklingen og arbeidet med større fokus på både forarbeid, gjennomføring, analyse og etterarbeid. Dette for å utvikle elevenes læring. Vi vil forhåpentligvis også se en positive utvikling i forhold til resultatene også.

	Engelsk	Lesing	Regning
Frosta:	46	45	47
Nord-Trøndelag:	48	49	49
Landet:	50	50	50

- Kommunen har som målsetting at skolen skal ligge på gjennomsnittet for nasjonale prøver i 8. trinn. Resultatene viser at vi er langt under i engelsk og lesing, mens i regning ligger vi litt under.

	Engelsk	Lesing	Regning
Frosta:	43	44	47
Nord-Trøndelag:	48	49	49
Landet:	50	50	50

- 9. trinn ligger også litt under gjennomsnittet i Nord-Trøndelag og landet i lesing, og ganske markert under i regning. Vi må være forberedt på årlige svingninger som er større enn fylket og nasjonalt, men dette bare bekrefter behovet for satsningen vi er i gang med nå.

	Lesing	Regning
Frosta:	52	50
Nord-Trøndelag:	53	53
Landet:	54	54

- Vi hadde nesten 100 % overgang til videregående opplæring i 2017.

Utfordringer fremover - Oppvekst

Barnehage

Under byggeprosessen ved Folkheim, vil vi ta i bruk nærområdet i større grad. Dette siden uteområdet blir en byggeplass. Personalet er fleksible og ser ikke problematisk på disse utfordringene.

Fødselstallene på Frosta varierer. Et tilbakeblikk fra 2010 og frem til i dag viser naturlige svingninger. I en situasjon med to kommunale og en privat barnehage oppstår det naturligvis konkurranse. Når det gjelder de kommunale barnehagene vil fokus på omdømmebygging, profilering og innhold være i fokus for å fremstå som attraktive barnehager. Utfordringen vil være å kunne drive effektivt når barnetallene svinger.

Med flerspråklige barn i barnehagene, vil fokus på internasjonalisering få større betydning. Dette er en medvirkende årsak til at vi søker om midler til deltakelse i prosjekter i regi av EU.

I samarbeid med integreringstjenesten startet vi opp igjen Åpen barnehage på Borglia våren 2017. Dette er gode tilbud for tettere foreldresamarbeid, foreldreveiledning og nettverksbygging. I samarbeid med Integreringstjenesten vil vi vurdere om tilbudet når målgruppen eller om tilbudet bør avvikles i 2018.

Frosta skole

Frosta skole sin store utfordring med digital kompetanse er over i en epoke. Tidligere har vi hatt et stort etterslep i investering i inventar og utstyr. (Lærebøker, materiell i undervisning og på datafronten). I år er det både kjøpt og leaset en god del digitalt utstyr for å rette på denne utfordringen. Dette området vil vies stor oppmerksomhet i utviklingsarbeidet på skolen fremover, og vi håper den økonomiske satsningen vil gi oss positivt læringsutbytte til elevene og innsparing på andre områder.

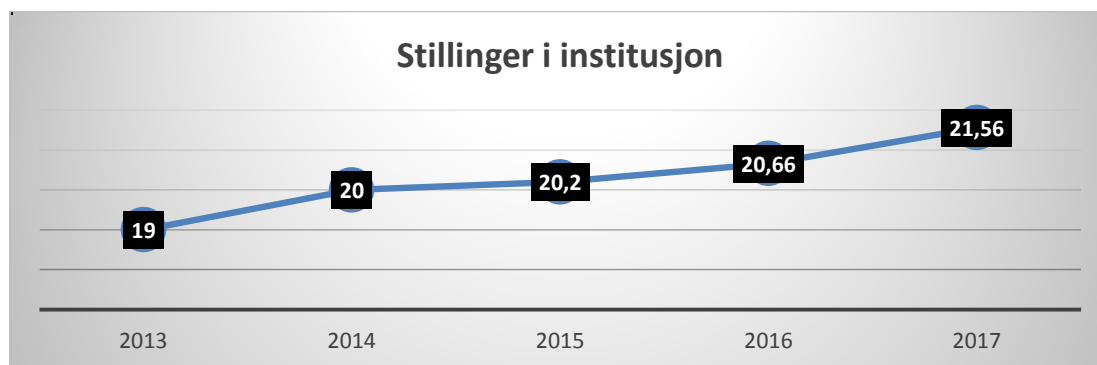
Vi arbeider fortsatt med videreutdanning for lærere og å oppfylle kravene til kompetanse. Høsten 2018 satser vi på norsk, og to lærere starter da på sin nye videreutdanning. Våren 2018 vil to av lærerne våre avslutte sin videreutdanning i engelsk som har vært dette årets fagsatsning.

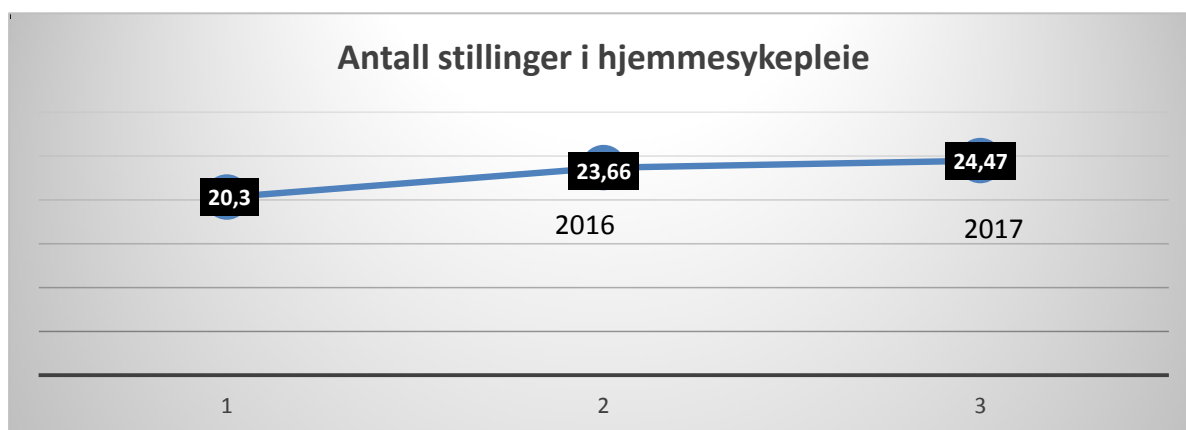
Den økonomiske situasjonen til kommunen gjør at skolen må ned i antall lærerårsverk, og dette er noe som utfordrer oss voldsomt. Hele Frosta kommune, med oppvekstavdelingen arbeider nå intenst med omorganisering, effektivisering og fokus på bedre utnyttelse av ressursene.

4.4.3 Enhet for helse og omsorg

Ansvar	Enhet	Ant. Hjemler
3000	Administrasjon	2,50
	Totalt Adm.	2,50
3100	Institusjon	21,56
3101	Dagavdeling demens	1,15
3102	Kjøkken	2,55
3302	Avl.bolig	2,94
2,94	Hjemmespl.	12,15
3201	Annen hjelp i hjemmet	4,36
3202	Omsorg	5,02
	Totalt pleie og omsorg	47,18
3300	Varpet	1,14
3301	Ressurskrevende tjenester	14,22
3303	Brukerstyrt personlig assistanse	0,26
	Totalt RKT	15,62
7100	Helsestasjon	3,20
7200	Legekontor	2,40
7300	Fysioterapi inkl. friskliv 20%	1,80
7440	Psykiatritjeneste	1,00
	Totalt	8,40
	TOTALT HELSE OG OMSORG	76,25

Kommentar: Vi ser en svært liten økning i stillinger de siste årene. Det gjelder både i institusjon og hjemmesykepleie. Dette tross en vesentlig økning i oppgaver. Den netto veksten vi ser er 80 % stilling i helsestasjon som miljøterapeut som ble vedtatt opprettet i 2017. Annen vekst er innvilgede rettighetskrav på bakgrunn av 4-årsregel. Det vil i praksis gi en økning i faste stillinger som må finansieres med redusert behov for ekstrahjelp og innleie.

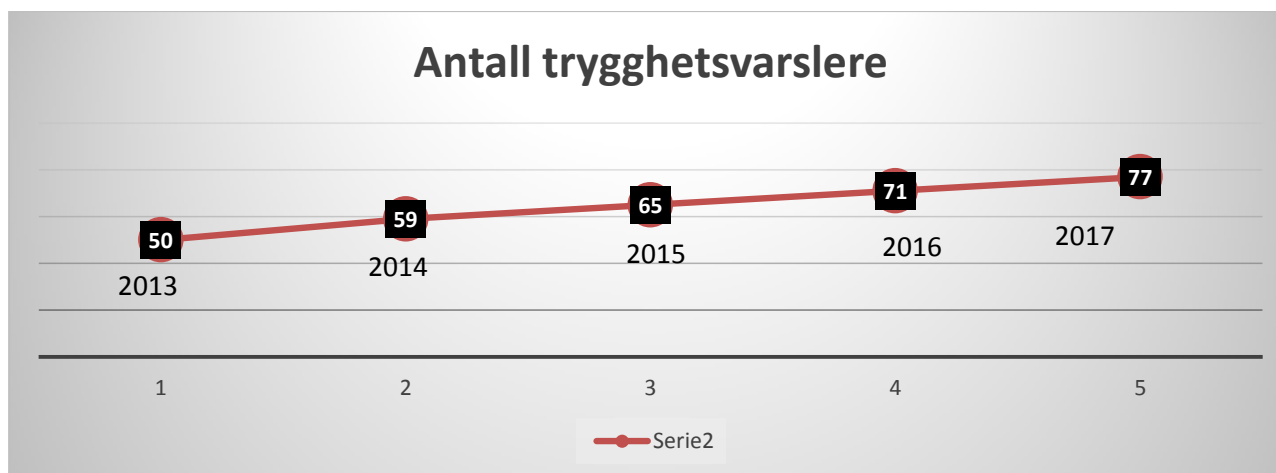
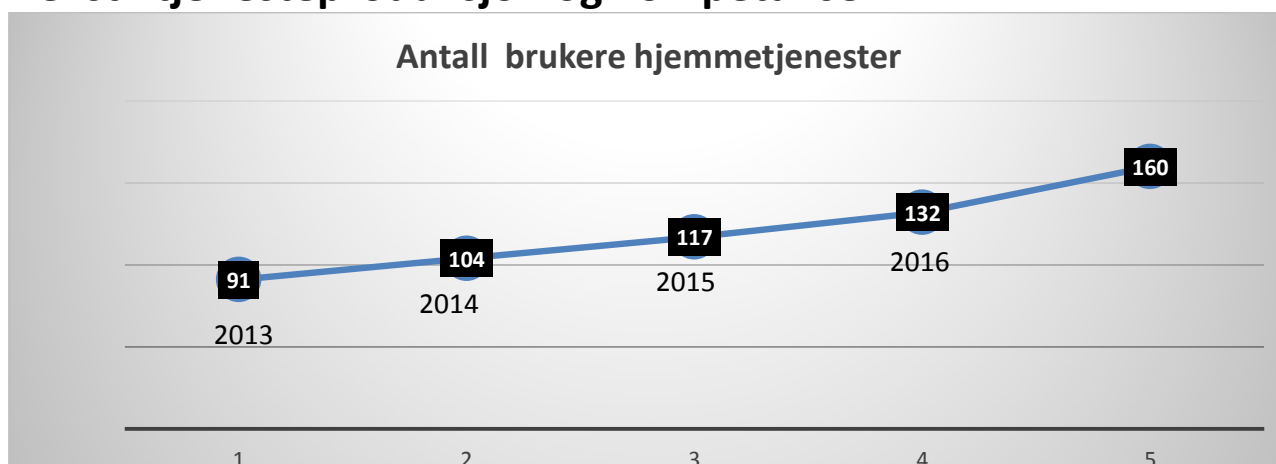

Drift 2017 – Enhet helse og omsorg

Hjemmetjenesten:

	2014	2015	2016	2017
Totalt antall brukere	104	117	132	160
Trygghetsvarslere	59	71	71	77

Vekst i tjenesteproduksjon og kompetanse

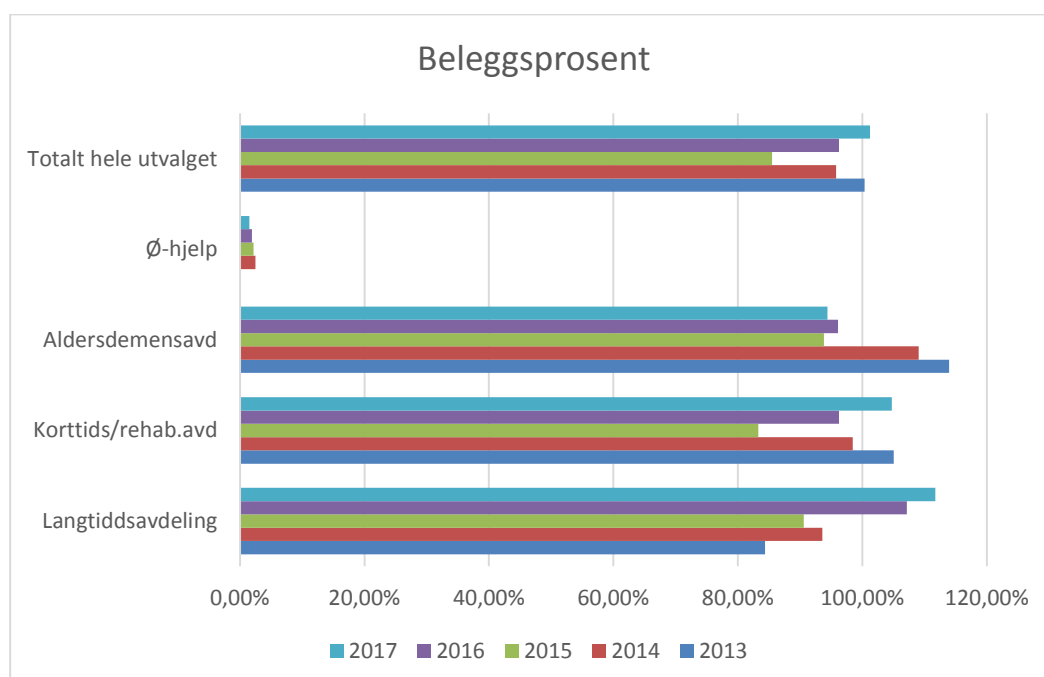
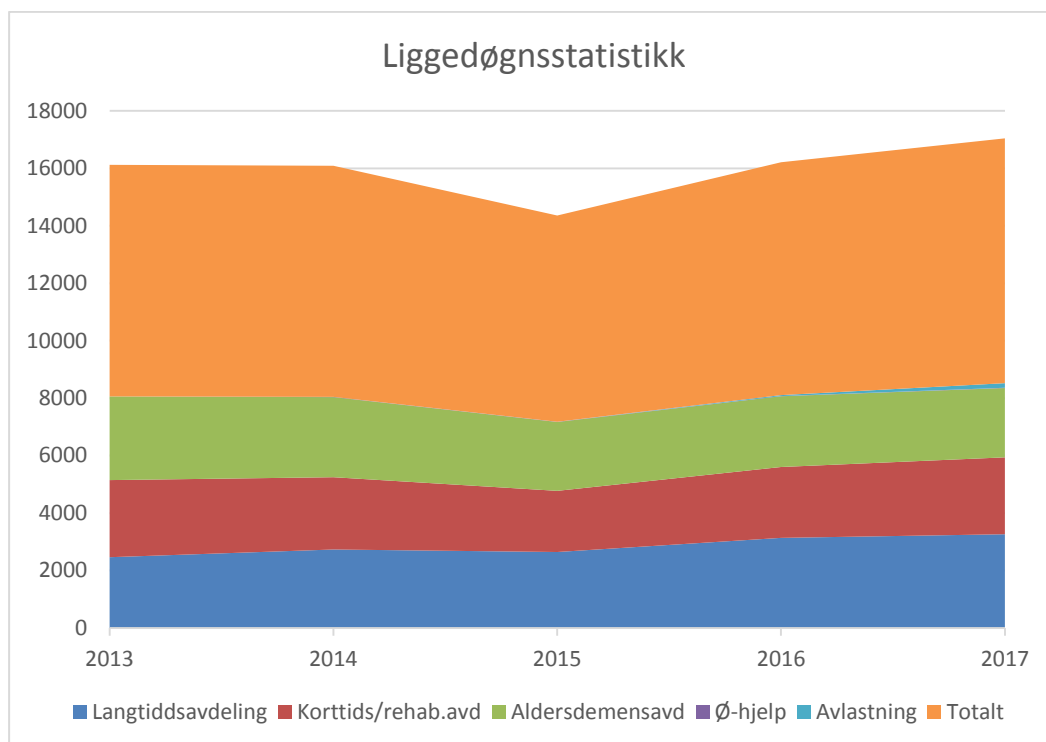

Kommentar: Vi ser en utvikling med en jevn økning av antall brukere av hjemmetjenester, fra 91 brukere i 2013 til 160 brukere i 2017. Vi har en lav terskel for innvilgelse av

trygghetsalarmen og de er økt fra 50 stk. i 2013 til 77 i 2017. Dette gir trygghet og bidrar til at man kan bo lenger i egen bolig.

Institusjon

	2014	2015	2016	2017
Totalt innskrevet	8044	7178	8105	8521
Korttidsopphold	2516	2128	2466	2676
Langtidsopphold	2732	2645	2466	2676
Aldersdements	2787	2397	2462	2412
Komm. ø. hjelp	9	8	7	11
Avlastning			33	159

	2013	2014	2015	2016	2017
Langtidsavdeling	84,38 %	93,56 %	90,58 %	107,14 %	111,75 %
Korttids/rehab.avd	105,05 %	98,47 %	83,29 %	96,25 %	104,74 %
Aldersdemensavd	113,97 %	109,08 %	93,82 %	96,10 %	94,40 %
Ø-hjelp		2,47 %	2,19 %	1,91 %	1,49 %
Totalt hele utvalget	100,37 %	95,82 %	85,50 %	96,28 %	101,23 %

Kommentar:

Etter samhandlingsreformen ser vi at liggetiden på sykehus blir kortere og kortere. Kommunene får mer kompliserte og flere oppgaver som gis i institusjon, men også «avansert» sykepleie gis i heimen. Det er mangel på omsorgsboliger og presset på institusjonsplasser øker. En total beleggspersent på 112 % gir store utfordringer og økte kostnader for ekstrahjelp.

Helse

Helsestasjon

Antall fødsler	2013	2014	2015	2016	2017
	33	20	37	16	25

Psykiatri

	2013	2014	2015	2016	2017
Antall personer med behov for psykisk helsehjelp	97	83	92	105	46
Antall avsluttet oppfølging	51	31	38	52	9
Brukere under 25 år		13	12	13	2
Overført til neste år	46	49	54	51	37
Døde	1	3	1	0	0

Fysioterapi

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Poliklinikk	1147	897	817	738	589	692	739
Totalt:							

Fra og med 01.01.2017 vedtok Stortinget at alle pasienter over 16 år må betale egenandel for fysioterapibehandling uavhengig av diagnose. Egenandelene teller med i opptjeningen for frikort for egenandelstak 2

Friskliv

Statistikk/brukere:

Antall henviste: 12 (inkludert deltakere til Bra Mat kurs)

Antall samtaler: 27

Antall avlyste timer/ikke-møtt: 7

Enhet for resurskrevende tjenester

Elvarheim:

Enheten har startet byggeprosess med nybygg spesialbolig ferdigstilt 01.09. Vi har hatt en god prosess og er svært glad over at det fysiske er på plass.

BPA:

Brukerstyrt personlig assistanse ble rettighetsfestet 01.01.15. Frosta har 6 brukere som ble redusert til 3 i løpet av året da behovet opphørte.

Andre tiltak:

Privat avlastning: 4

Støttekontakt: ca.15-20 stk.

Varpet dagsenter

Åpningstid: mandag – torsdag kl. 08.00 – 14.30

Annenhver fredag kl.08.00 – 14.30

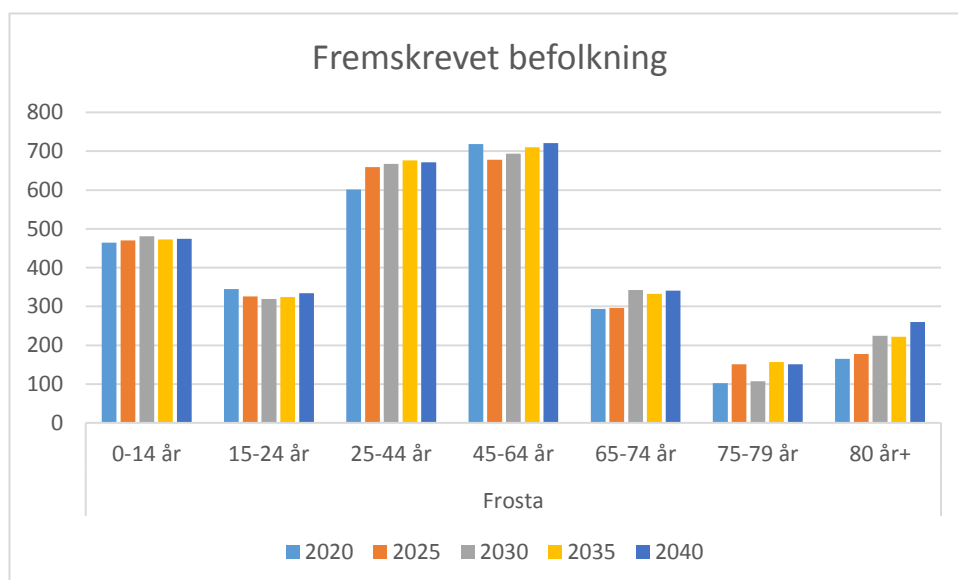
Varpet dagsenter har hatt et aktivitetstilbud til 7 personer med funksjonsnedsettelse mandag, onsdag og torsdag.

Lavterskel psykiatri tirsdag og annenhver fredag. 10 personer har benyttet seg av dette tilbudet.

Nøkkeltall i KOSTRA – Helse og omsorg

Fremskrevet befolkning

Tabellen under viser fremskrevet befolkning fra 2020 til 2040 for hele landet, Nord-Trøndelag og Frosta kommune. I følge Folkehelseinstituttet vil Frosta kommune ha 2952 innbyggere i 2040.

Vi vil oppleve en markant vekst av eldre over 80 år i perioden 2020 til 2040. Det vil gi økte pleie og omsorgsbehov. Behovet for bemannede omsorgsleiligheter, bofelleskap for demente og hjemmetjenester vil øke kraftig.

Dette sammen med mangel på sykepleiere vil bli en utfordring i årene som kommer.

**Netto driftsutgifter pr. innbygger i kroner,
kommunehelsetjeneste**

	2013	2014	2015	2016	2017
Nord-Trøndelag	2 282	2 516	2 540	2 685	2 828
Kostragruppe 01	2 308	2 545	2 620	2 783	2 819
1714 Stjørdal	1 830	1 997	2 047	2 132	2 259
1717 Frosta	2 108	2 378	2 599	2 727	2 747
1718 Leksvik	3 433	3 395	3 496	4 268	4 243
1711 Meråker	3 386	3 301	3 541	4 622	5 019
1721 Verdal	1 851	2 061	2 109	2 226	2 364
1719 Levanger	1 557	1 938	2 039	2 057	2 339

**Netto driftsutgifter pr. innbygger i kroner,
pleie- og omsorgstjenesten**

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Nord-Trøndelag	15 223	15 231	16 644	16 251	16 021	15 185
Kostragruppe 01	16 639	17 700	18 709	18 498	17 876	17 577
1714 Stjørdal	10 747	10 752	1 921	11 890	5 787*	-2 253
1717 Frosta	16 287	16 518	18 003	17 452	18 454	19 459
1718 Leksvik	19 235	18 493	20 242	21 022	22 447	23 636
1719 Levanger	14 038	13 902	14 854	14 056	14 943	17 171
1721 Verdal	14 186	14 416	15 858	15 718	15 796	15 469
1711 Meråker	21 638	23 735	23 157	23 157	24 825	23 554

*Statlig finansieringsprosjekt

Kommentar:

Kostnader pr. innbygger for kommunehelsetjenesten øker i takt med den generelle lønns og prisstigning.

Kommunehelsetjeneste: Frosta kommune ligger lavt i kostnader til helsetjenester (lege, fysioterapi, helsestasjon osv). Frosta ligger under N-Trøndelag, KOSTRA gr. 1 og sammenlignbare kommuner. Vi har økt satsing på forebyggende ved å øke resurser i helsestasjon men totalt sett så har Frosta lve kostnader på helsetjenester til innbyggerne.

Pleie og omsorgstjenesten: Frosta sine kostnader ligger over KOSTRA gruppe 1 men under sammenlignbare kommuner som Meråker og Leksvik. Sammenlignet med Nord-Trøndelag ligger Frosta noe over. Tallene for N-Trøndelag er påvirket av Stjørdal som er registrert med et negativt forbruk i 2017 pga. statlig finansieringsprosjekt. Tallene for N-T gir derfor ikke et riktig bilde av kostnaden på fylkesnivå.

Netto driftsutgifter pleie og omsorg i prosent av kommunens totale netto driftsutgifter, konsern					
	2013	2014	2015	2016	2017
1711 Meråker	34,0	36,4	36,3	35,1	31,8
1714 Stjørdal	23,3	25,2	24,4	13,0	-6 *
1717 Frosta	30,2	31,6	29,9	28,6	28,7
1718 Leksvik	30,9	33,6	33,9	33,1	33,4
1719 Levanger	28,8	30,5	28,4	29,2	30,9
1721 Verdal	28,5	30,9	30,7	29,6	28,5
Kostrgr.1	32,7	33,5	32,8	30,9	30,0
N-Trøndelag	28,8	30,8	29,7	28,5	26,5

Kommentar: Helse og Omsorg bruker en stadig mindre andel av kommunens totale budsjett. Frosta bruker også en mindre andel enn hva sammenlignbare kommuner i NT gjør og en langt mindre andel enn i sammenlignbar KOSTRA gruppe 1.

Hjemmetjenester

Korrigerte brutto driftsutgift pr. mottaker av hjemmetjenester (i kroner)					
	2013	2014	2015	2016	2017
1711 Meråker	217 555	246 667	252 718	246 971	217 978
1714 Stjørdal	275 814	296 667	289 318	303 190	306 911
1717 Frosta	227 802	229 540	280 670	290 912	268 432
1718 Leksvik	178 829	195 220	187 842	173 916	191 237
1719 Levanger	227 906	258 551	242 356	242 432	268 232
1721 Verdal	219 430	242 480	261 501	271 078	243 052
KOSTRA gr. 1	193 869	196 468	227 126	170 945	228 310
N-Trøndelag	203 578	204 448	227 348	239 708	241 792

Kommentar: Frosta kommune har god kompetanse og tar avanserte oppgaver i hjemmene. Vårt mål er at beboere skal få nødvendige tjenester i hjemmet om de ønsker det. Tjenestene tildeles etter en faglig vurdering. Økt bruk av velferdsteknologi kan forklare en kostnadsreduksjon fra 2016? Frosta ligger noe over KOSTRA gruppe 1 og fylket.

Kostnadene øker i takt med lønns og prisstigning og ligger over sammenlignbare kommuner som har prioritert andelenes. Det bør også nevnes at Frosta kommune ikke har betalt for overliggere på sykehus

Institusjon

Korrigerte brutto driftsutgifter, institusjon pr. kommunal plass

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
1711 Meråker	907 950	853 800	914 400	904 400	969 175	959 050
1714 Stjørdal	979 500	1 057 658	903 663	934 303	952 566	1 097 592
1717 Frosta	1 058 625	1 064 208	1 094 042	1 119 182	1 198 545	1 265 565
1718 Leksvik	901 023	959 605	1 039 930	1 002 750	1 050 886	1 201 425
1719 Levanger	1 101 472	1 129 200	1 199 363	1 151 670	1 260 719	2 110 085
1721 Verdal	925 703	958 831	976 280	975 793	919 229	1 037 849
Nord-Trøndelag	905 769	928 598	958 267	970 825	1 006 749	1 101 490
Kostragruppe 1	970 271	950 910	1 016 357	1 008 359	1 034 938	1 087 750

Kommentar: Frosta kommune har færre institusjonsplasser i prosent av antall innbyggere over 80 år. Statens anbefaling er 25 %. Antall plasser påvirker i stor grad pris pr. plass. Frosta har svært syke brukere i institusjon og bemanningsbehov pr. plass er av den grunn noe høyere enn sammenlignbare kommuner.

Utgifter per oppholdsdøgn i institusjon, konsern

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
1711 Meråker	2 717	1 982	2 116	2 091	2 446	2 963
1714 Stjørdal	3 594	3 557	3 675	3 113	3 026	3 325
1717 Frosta	3 146	3 228	3 321	3 500	3 343	3 626
1718 Leksvik	3 208	3 054	3 076	3 501	3 448	3 619
1719 Levanger	3 732	3 744	3 868	3 838	4 197	6 711
1721 Verdal	2 794	2 919	2 941	2 993	3 134	3 247
Kostragr.1	2 835	2 862	2 997	3 028	3 203	3 473
N-Trøndelag	2 780	2 791	3 013	2 937	3 112	3 373

Kommentar: Døgnkostnad i institusjon øker med lønns og prisvekst. Vi ligger marginalt over KOSTRA gr. 1 og fylket. Skyldes at vi tar imot svært syke brukere med store pleie og omsorgsbehov. Vi har videre liten turnover, mange ansatte med full ansiennitet og mange med etter/videreutdanning som gir høyere lønnskostnader.

Enhet helse og omsorg –Måloppnåelse 2017

MÅL 20 Visjon Helse og omsorg

«Alle skal få optimale tjenestetilbud når de trenger det og hvor de ønsker det»

Kvalitetsmål 2017:

- Ansatte skal føle verdsatt og oppleve oppgavene som meningsfylte.

Måloppnåelse: Lavt sykefravær og liten turnover samt tilbakemeldinger i medarbeidersamtaler indikerer at vi langt på vei oppnår dette målet.

- Arbeidsmiljøet skal preges av samarbeid både innen og på tvers av avdelingene. «Den enes utfordring er alles utfordring».

Måloppnåelse: Godt samarbeid mellom avdelingene, fleksibilitet etterleves.

- Helse og Omsorg skal til enhver tid inneha nødvendig kompetanse for å løse oppgaver på kvalitativt forsvarlig og effektiv måte.

Måloppnåelse: Opplæring og videreutdanning i henhold til kompetanseplan som revideres årlig i samarbeid med ledere og tillitsvalgte. Utfordrende å rekruttere sykepleiere til deltidsstillinger. Mål delvis nådd.

- Prosedyrer skal kvalitetssikre de oppgaver som utføres.

Måloppnåelse: En kontinuerlig prosess. Revidert tildelingskriterier og utvikler nye prosedyrer der hvor det er behov. Kvalitetssystemet er under utskifting og det fungerer teknisk for dårlig. Mål delvis nådd.

- Dokumentasjon skal gjøres etter gjeldende krav og regelverk.

Måloppnåelse: Pågående prosess, ingen åpne avvik etter tilsyn. Mål nådd.

- Brukere skal oppleve å få faglig forsvarlige og gode kvalitative tjenester.

Måloppnåelse: Tilbakemeldinger fra brukermøter og fra pårørende er positive. Alltid forbedringspotensial og mål delvis nådd.

- Alle tiltak og all praksis skal være kunnskapsbasert.

Måloppnåelse: Under kontinuerlig vurdering, ingen meldte avvik i 2017 og mål ansees som nådd

- Alle skal etterleve Frosta kommunes etiske retningslinjer.

Måloppnåelse: Faste gjennomganger årlig av de etiske retningslinjene er lagt i lederavtalene. Fortsatt utfordringer og enkeltsaker hvor disse ikke etterleves godt nok.

- Alle tiltak og organisering skal ta utgangspunkt i brukerens behov.

Måloppnåelse: Vanskelig å evaluere men et tema som daglig vurderes av den enkelte leder og av forvaltningskontoret.

Tjenestemål redusert sykefravær

- a) Fraværet totalt i enheten skal være < 7 %.

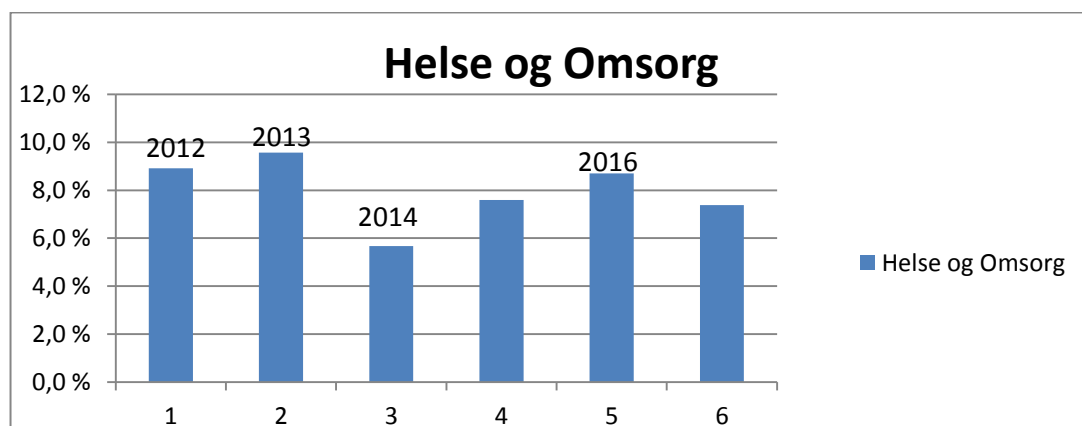
Målvurdering: Totalfravær 2017 7,4 %

Redusert fra 2016 ((,7%).

Nesten på måltall, et svært lavt sykefravær sammenlignet med Helse og Omsorg i de fleste kommuner.

- b) Korttidsfraværet skal være <1,4 %.

Målvurdering: Korttidsfravær 2,0 % noe er over det målet vi satte oss.

Kommentar: Siden 2012 har vi sette en positiv utvikling, et totalfravær innen helse og omsorg på 7,4 % er meget bra men fortsatt litt over målet.

Måltall i forhold til lovverk

- a) Alle enkeltvedtak skal gjøres innen frister gitt i forvaltningsloven.

Målvurdering: Ingen avvik meldt i 2017

- b) Alle nye IP (individuell plan) skal føres elektronisk i SAMPRO.

Målvurdering: Er i rute, SAMPRO brukes.

Måltall i forhold til personalet

- a) Alle ansatte skal ha fått tilbud om medarbeidersamtale min. x 1 pr. år. Mål og utviklingssamtaler inngår som del av medarbeidersamtalen.

Målvurdering: Alle ansatte har fått tilbud, enten individuelt eller i gruppe. Ligger fast i lederkravene at dette tilbys.

- b) Alle ansatte skal gjennomgå de etiske retningslinjene en gang i året og ved nytilsetninger.

Målvurdering: Blir gjort av den enkelte avdelingsleder i henhold til gjeldende lederavtaler.

Måltall i forhold til økonomi (KOSTRA)

- a) Netto driftsutgifter kommunehelsetjenesten skal ligge under gjennomsnittet av kommunene i NT.

Målvurdering: Ligger noe over N-Trøndelag men under sammenlignbare kommuner som Meråker og Leksvik. Generelt er kostnadene mindre pr. innbygger jo større kommunen er.

Netto driftsutgifter pr. innbygger i kroner, kommunehelsetjeneste

	2013	2014	2015	2016	2017
Nord-Trøndelag	2 282	2 516	2 540	2 685	2 828
Kostragruppe 02	2 929	3 199	3 188	3 501	3 615
1714 Stjørdal	1 830	1 997	2 047	2 132	2 259
1717 Frosta	2 108	2 378	2 599	2 727	2 747
1718 Leksvik	3 433	3 395	3 496	4 268	4 243
1711 Meråker	3 386	3 301	3 541	4 622	5 019
1721 Verdal	1 851	2 061	2 109	2 226	2 364
1719 Levanger	1 557	1 938	2 039	2 057	2 339

Netto driftsutgifter pr. innbygger i kroner, pleie- og omsorgstjenesten

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Nord-Trøndelag	15 223	15 231	16 644	16 251	16 021	15 185
Kostragruppe 02	18 213	19 351	20 423	19 967	20 906	21 589
1714 Stjørdal	10 747	10 752	1 921	11 890	5 787*	-2 253
1717 Frosta	16 287	16 518	18 003	17 452	18 454	19 459
1718 Leksvik	19 235	18 493	20 242	21 022	22 447	23 636
1719 Levanger	14 038	13 902	14 854	14 056	14 943	17 171
1721 Verdal	14 186	14 416	15 858	15 718	15 796	15 469
1711 Meråker	21 638	23 735	23 157	23 157	24 825	23 554

*Statlig finansieringsprosjekt

Kommentar: Effektivisering, smartere jobbing, godt samarbeid og bruk av velfersteknologigjør at vi kan tilby gode/forsvarlige tjenester med en stadig mindre del av kommunens totale driftsbudsjett. Pr. i dag er det svært få «ikke lovpålagte tjenester» som utføres.

Vi bruker forholdsvis mye på forebygging, en investering som på sikt vil bremse veksten i behovet og kostnadene til å «reparere» helseskader.

Men vi tror vi nærmer oss en «smertegrense» for reduksjoner i helse og omsorg.

Tallene for N-Trøndelag er påvirket av Stjørdal som er registrert med et negativt forbruk i 2017 pga. statlig finansieringsprosjekt. Tallene for N-T gir derfor ikke et riktig bilde av kostnaden på fylkesnivå.

Sammenlignet med KOSTRA gr. 1 ligger vi under både når det gjelder kostnader til Helse og til Pleie og omsorg

2017 Fokusområder og prioriteringer

1: Fokuserer på tiltak for å sikre rekrutteringen av nøkkelpersonell i pleie og omsorg. Utarbeidelse av forslag til tiltak i samarbeid med tillitsvalgte.

- Arbeidet er i gang, forventes til politisk behandling før sommeren 2018

2: Styrke forvaltning med 50 % stilling, redusere sårbarhet og profesjonalisere forvaltning i Helse og Omsorg.

- Fått 40 % stilling fra 1.1.2018

3: Initiere gradvis ny modell for forebygging om «Værnesregionen modell» for forebygging barn og unge» blir politisk vedtatt.

- Vedtatt og under implementering. Alle team på plass.
- Implementeringsprosjekt er i gang med felles prosjektleder for VR regionen

4: Øke kompetanse i tråd med kompetanseplan.

- Kontinuerlig kompetanseøkning i alle avdelinger pågår.

5: Innføre og prøve ut årsturnus fra februar 2017.

- Utsatt men skal på plass i løpet av 2018

6: Øke bruk av velfersteknologi i institusjon og hjemmetjeneste

- Ny kontaktperson og under implementering/utvikling

7: Revidere politisk tildelingskriterier for kommunale tjenester.

- Er gjennomført og politisk vedtatt i 2017

8: Ferdigstille bygging av ungbo leiligheter, lage kriterier for tildeling og ta i bruk ungboleiligheter.

- Ferdig og tildelt brukere

9: Ferdigstille utredning og presentere skisse for omsorgsleiligheter/helsehus.

- Politisk vedtatt forskjøvet til 2018 med ferdigstilling i 2020

Hovedutfordringer fremover for helse og omsorg

Hovedutfordringen i dag og i fremtiden er et økende antall med demenssykdom og vansker med å rekruttere nøkkelpersonell, spesielt sykepleiere.

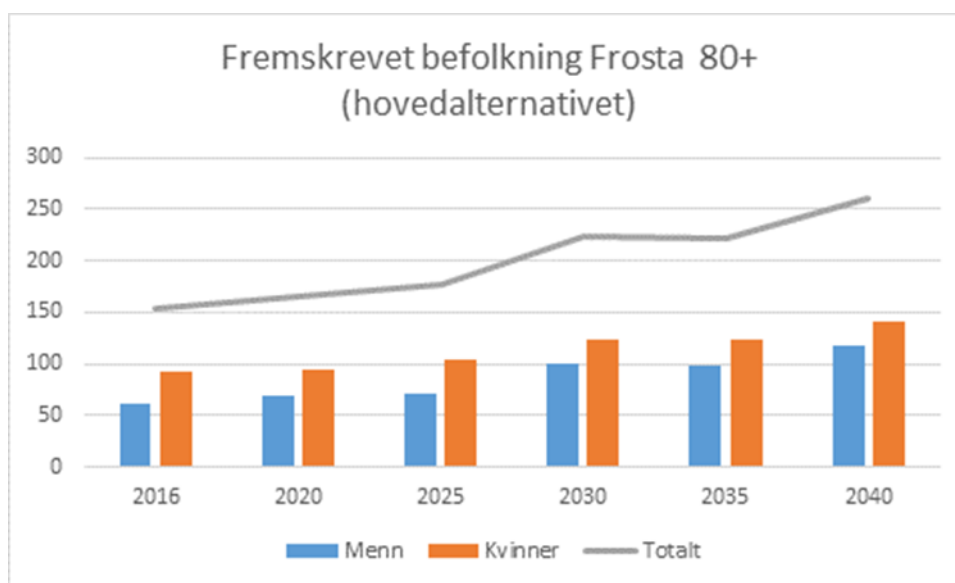
Demensplan 2020 har målsetning om at personer med demens skal kunne delta i samfunnet, og at alle som ønsker det gis mulighet til å bo hjemme så lenge som mulig. En av strategiene i planen er å tilrettelegge for helhetlig pasientforløp med systematisk oppfølging og tilpassede tjenestetilbud.

Satsingsområder i Demensplan 2020 er forebygging, diagnostisering til rett tid, oppfølging etter diagnose, opprettelse av fleksible og differensierte aktivitets- og avlastningstilbud. Her vektlegges brukermedvirkning, aktivitet, mestring, trygghet og sosialt samvær. Dagaktivitetstilbud skal ha kvalitet som gir den enkelte deltaker gode opplevelser, mening i hverdagen. Grunnlaget for slike tilbud er kunnskap om personsentrert omsorg, miljøbehandling, ernæring og basiskunnskap om demenssykdommer.

For at aktivitetstilbud skal ha avlastende effekt for pårørende bør tilbudet gis med tilstrekkelig intensitet. Erfaringer viser at mange brukere får aktivitetstilbud for sent i forløpet, at tilbudet gis for få dager i uken og ikke er godt nok tilpasset spesielt yrkesaktive pårørende. (Demensplan 2020 s. 31)

Pasientene «forandrer» seg. Flere yngre demente med til dels utagerende adferd og uro øker bemanningsbehovet til alle døgnetstider.

Fremskrevet aldersutvikling viser en markant økning av eldre over 80 år i Frosta kommune

(Kilde SSB)

BEHOV FOR Plasser med heldøgns tilyn, sykehelsplasser, bemannede omsorgsboliger etter nasjonal norm 25 % av beboere 80 +

	2016	2020	2025	2030	2035	2040
Antall	153	165	177	224	222	260
Behov	38	41	44	56	56	65
HAR I DAG						
Langtidsplasser	8	8	8	8	8	8
Skjermet plasser	8	8	8	8	8	8
Rehab plasser	8	8	8	8	8	8
Kommunal ø.hj.	1	1	1	1	1	1
Bem.omsorgsboliger	10	10	10	10	10	10
TOTALT	35	35	35	35	35	35
MANGLER	-3	-6	-9	-21	-21	-30

- 1) Allerede i 2025 mangler vi 9 bemannede omsorgsboliger om vi skal følge normen. I 2030 mangler vi 21 plasser.
- 2) Kortere liggetid på sykehus gjør at pasienter med store pleie og omsorgsbehov raskt blir flyttet over i kommunale tjenester. Dette er pasienter med til dels omfattende og avanserte tjenestebehov. Dette må møtes gjennom kompetanseøkning og utvikling av hjemmebaserte tjenester.
- 3) Mangel på omsorgsboliger gir «press» på institusjonsplasser. Belegg på 112 % i langtidsavdeling i 2017
- 4) Vi ser en «lekkasje» av fagfolk til sykehuset og til andre kommuner. Vi har utfordringen med både å beholde og rekruttere sykepleiere.
Stort behov for konkrete tiltak for å møte denne utfordringen.
- 5) Behovet for tjenester øker jevnt, vi får flere eldre med behov for tjenester uten at vi kan øke resurser tilsvarende.

4.4.4 Enhet for teknisk område og landbruk

Teknisk og landbruk hadde i 2017 ca 12 årsverk (ubesatte stillinger er årsaken til at det ikke var full bemanning). Enhetsleder konstituert internt i utlysings perioden for stillingen. Driftsåret var preget av en rekke tidkrevende prosjekter og oppgaver herunder eks.:

- Revisjon av kommuneplanens arealdel
- Et større antall investeringsprosjekter (Ungbo ble fullført)
- Elvarheim omsorgsboliger (startet)
- Forberedelser til adresseringsprosjektet
- Ombygging av avløpsanleggene på Mostad og Manneset er i startfasen
- Forprosjekt ny barnehage på Kvamme
- Uteareal Frosta skolen
- Nytt redskaps hus/garasje ved kirken

Vakant enhetslederstilling var medvirkende til at bl.a at arbeidet med arealplanen gikk senere enn planlagt.

Plan, byggesak, oppmåling

Det har vært stor aktivitet på byggesaksdelen. Det er behandlet 36 (50) byggesaker, 10 (30) delingssaker, gitt 22 (9) igangsettingstillatelser, 1 (2) midlertidige brukstillatelser og 19 (24) ferdigattester. Flere reguleringsplaner er satt på vent i forbindelse med rullering av arealplanen, og det er bare behandlet en reguleringsplan i 2017. (tall i parentes er 2016 tall)

Ulovlighetsoppfølging og tilsyn med utgangspunkt i Fylkesmannen i Nord-Trøndelag sin rapport etter tilsyn innen enhetens ansvarsområde innen bl.a. plan og bygningslovens bestemmelser er ikke fulgt opp, jf. rapporten etter kommuneundersøkelsen i 2010, Fylkesmannen i Nord-Trøndelag. Etablering av et avgiftsregime/gebyr for ulovlighetsoppfølging har vært diskutert som mulighet for finansiering av ekstra ressurs for oppfølging på dette feltet. Tilsynsdelen på dette området er imidlertid et område som flere kommuner ikke har tilfredsstillende oppfølging på og kan slik være egnet for interkommunalt samarbeid. Dette må tas videre i 2018.

Revisjonen av kommuneplanens arealdel og adresseringsprosjektet har tatt en betydelig del av kommunens ressurser fra det rutinemessige arbeidet etter Matrikkeloven herunder kartforretninger, oppmåling osv.

Landbruk

15.10.17 var det 103 søknader om produksjonstilskudd i jordbruket. 14 søkte til det regionale miljøtilskuddet (RMP). Det var 5 søkere som søkte om SMIL-midler. Da det i 2017 ble innført et nytt søknadskjema og søknadsfrister for produksjonstilskudd, søkte alle samens elektronisk, men noen misforståelser fra søkerne, og noen barnesykdommer i det nye søknadssystemet, gjorde at det ble litt ekstraarbeid for oss saksbehandlere.

Søknadstall produksjonstilskudd 2017

Storfe

Melkebruk: 10 bruk, med totalt 250 melkekyr

Ammekyr: 13 bruk med totalt 260 ammekyr

Antall øvrige storfe (ungdyr, okser, etc.): 996

Sau

11 bruk har søkt om støtte til sau. Med tilsammen 426 sauer

Gris

Det er 32 bruk har med svineproduksjon: 19 bruk har avlspurker, og 31 har slaktegris

Fjørfe

3 bruk har søkt om støtte til slaktekyllinger

2 bruk har søkt om støtte til verpehøner

Veksttype	Dekar
Grovfor	4.827
Innmarksbeite	964
Korn	9.398
Potet	3.661
Grønnsaker	4.151
Frukt og bær	155
Sum	23.156

Tabell 1. Arealforbruk basert på søknad om produksjonstilskudd.

Veksthus/drivbenker:

Det er søkt om produksjonstilskudd på til sammen 46 daa veksthusareal/drivbenker/andre veksthus fordelt på 6 foretak.

Det total arealet som har fått utbetalt produksjonstilskudd på Frosta i 2017 er på 23.445daa. Dette tilsvarer omtrent 3 340 fotballbaner og utgjør 32% av kommunens landareal. 78% av jorda er av god eller svært god jordkvalitet som viser viktigheten av å bevare jordressursene gjennom strengt jordvern.

Kommunens rolle som lokal landbruksmyndighet omfatter forvaltning og kontroll til økonomiske virkemidler rettet mot jord- og skogbruk.

Produksjonstilskudd i jordbruket	kr 19.186.105
Avløsertilskudd ved ferie og fritid	kr 2.519.862
Avløsning ved sykdom	kr 313.728
Regionalt miljøprogram (RMP)	kr 258.522
Spesielle miljøtiltak i jordbruket-SMIL 200.00	kr 144.900
Dreneringstilskudd	kr 37.500

Tabell 2. Utdelte midler på Frosta kommune i 2017.

Jordlovsbehandling/nydyrking/konsesjonsbehandling.

Det ble behandlet tre søknader etter §9 i Jordloven. Der alle tre endte med avslag. Det ble behandlet elleve søknader etter §12 i jordloven. Det ble behandlet to konsesjonssøknader i 2017, der begge to fikk innvilget konsesjon.

SMIL-midler

Frosta fikk tildelt en ramme på 200.00 kroner for spesielle miljøtiltak i jordbruket. Det ble igjennom 5 søknader innvilget 144.900 kroner. 4 av søknadene gikk på rydding og gjerding av beite, mens den femte søknaden gikk på å oppgradere utløp for drenering.

Innovasjon Norge

Det kom ikke inn noen søknader til Innovasjon Norge fra Frosta i 2017.

Annen Næring

Det er behandlet 8 søknader fra Frosta i felles regionalt næringsfond, hvorav en har fått avslag.

Siden vi gikk sammen med Stjørdal og Meråker om felles fond har utviklingen i antall saker vært som følger:

	Innvilget totalt, antall	Innvilget Frosta	Fellesprosjekter
2016	22	7	2
2015	31	6	2
2014	43	16	1
2013	35	9	1
2012	31	12	1

Fra 2016 har kommunen kjøpt førstelinjetjenester fra Proneo. Dette anses som en god løsning for næringslivet ettersom Proneo er innovasjonsselskap som besitter kompetanse på mange områder som er relevant for næringslivet, og de har et stort nettverk. De kan dermed tilby en langt bredere kompetanse enn en ansatt næringsrådgiver i kommunen.

Natur- og ressursforvaltning – biologisk mangfold.

38 elg, 0 hjort og 75 rådyr er rapport til SSB i avgang derav 35 elg, 0 hjort og 65 rådyr gjennom ordinær jakt samt henholdsvis 3 elger og 10 rådyr i irregulær avgang. I tillegg er det tatt ut 2 reinsdyr. Det ga et utbytte på drøyt 4,5 tonn slaktevekt til en førstehåndsverdi på ⅓ millioner kroner.

Både elg, hjort og rådyr er forvaltet i henhold til bestandsmålene gitt i henholdsvis ny bestandsplan 2016 - 20 elg og hjort samt bestandsmål for rådyr vedtatt i kommunestyret. Bestandsplanen er felles for kommunens to rettighetshavere, Frosta fjellstyre og Frosta grunneierlag.

Frosta kommune har 2 løpende tiårige forvaltningsplaner for biologisk mangfold med årlig økonomisk kompensasjon til totalt 3 grunneiere for vilt på nasjonal rødliste.

8 arealer med verdiklassifisering i Naturbase som svært viktig (kategori A), 3 med klassifisering viktig (kategori B) og ingen lokalt viktige (kategori C) eller arealer i MiS-basen (miljøregistreringer i skog) var omsøkt for fysiske tiltak i 2017. 6 tiltak er godkjent og/eller under etablering og 5 er i prosess for avklaring.

I 2017 er det ikke gitt noen dispensasjon fra lov om motorferdselsforbudet i utmark innen Frosta kommune. Det foreligger en virkende dispensasjon med tiårig virkning fra 2016.

Avtalen med Fylkesmannen i Nord-Trøndelag, Statens Naturoppsyn og Frosta kommune om oppsyn og skjøtsel i Tautra m/Svaet naturreservater, dyrefredningsområde og fuglefredningsområde samt øksningen naturreservat ble videreført også i 2017. Arbeidet er berammet til et månedsverk. Det er kompensert gjennom tildeling av skjønnsmidler bevilget av Fylkesmannen i Nord-Trøndelag, kr 200.000. Tilsvarende engasjement og finansiering er ønsket også for 2018.

Det kommunale Viltfondet har omsatt 216 kg hjorteviltkjøtt og elggevir i 2017 til en verdi av drøye kr 13.000 og mottatt drøye kr 15.000 i fellingsavgifter fra elgjakta og hjortejakta. Det er for disse midlene utført 20 ettersøk av skadet vilt og ivaretagelse av fallvilt derav 17 etter påkjørsel av motorkjøretøy, 1 felt ulovlig og 2 av andre årsaker. Frosta kommune har hatt avtale med 9 formelt kvalifiserte jegere med totalt 8 godkjente ettersøkshunder for utføring av lovpålagte ettersøk og ivaretagelse av fallvilt.

Frosta kommune har i likhet med det altoverveiende av kommuner videreført bekjempelsen og kartleggingen av fremmede skadelige arter langs veier, offentlige steder og verneområder sommeren 2017. Det i samarbeid med og finansiert av Fylkesmannen i Nord-Trøndelag og Statens Vegvesen. Tilsvarende eksterne finansiering og engasjement av personressurs vil kunne bli mulig i 2018.

Frostastien

Fase 3 av arbeidet med Frostastien, fra Småland til Fåneshamna er ferdigstilt og vedlikeholdt med bruk av resterende disponible fondsmidler og engasjement av personressurs.

I den nye kommuneplanens arealdel er det fastsatt trasé for den resterende strekning av Frostastien dvs. fra Fåneshamna til Sørgrenda. Realisering av denne videreføringen synes vanskelig å kunne prioriteres uten at Kommunestyret bevilger spesifikke lønnsmidler til prosjektledelse. Likeledes er en avhengig av finansiering for å kunne vedlikeholde den allerede etablerte stien videre framover.

Avløp, avfall og utslipp

Pr. 01.01.18 har Frosta kommune over 40 km med felles offentlig avløpsnett og 12 behandlingsanlegg med utslippstillatelse til Trondheimsfjorden. Avløpsanleggene mottar avløpet fra om lag 2000 personekvivalenter, hvorav $\frac{3}{4}$ er knyttet til boliger, $\frac{1}{5}$ fritidsboliger og $\frac{1}{20}$ andre bygg. Samtlige felles avløpsanlegg har utslippstillatelse til Trondheimsfjorden. Med unntak av anleggene på Manneset og Åtlo har samtlige anlegg utslippsvolum innen de gitte utslippstillatelsene. Det eksisterer i tillegg i underkant av 300 separate private slamavskillere ($1 - 4 \text{ m}^3$) hvorav Retura rutinemessig forestår slamtømming av drøye 200 anlegg pr. år. Utslippsløsningene for en stor del av disse private separate anleggene er ikke i henhold til forurensningslovens bestemmelser for behandling og utslipp av avløpsvann.

Frosta kommune er tilsluttet Innherred Renovasjon sin ordning for slamtømming og slambehandling som selskapskommune. Kommunens slamlaguner med karantenetid pga. PCN har vært driftet videre av Frosta kommune. Restkapasiteten i lagunene har vært benyttet til mellomlagring av ristavfall fra Produsentpakkeriet Trøndelag. Mattilsynet har nå gitt tillatelse til utkjøring av massene i lagunene til bruk på utmarksarealer innenfor forurensningsloven og plan og bygningslovens bestemmelser.

Arbeid på avløpssiden i 2017:

- Kommunalteknisk VA norm ble vedtatt og innført i samarbeid med Frosta Vassverk og kommuner i Trøndelag.
- Sjøledningene utfra Steinan, Manneset, Elverhaug, Sørgrenda og Åtlo er kontrollert og koordinatfestet med ROV inspeksjon. For Steinan, Manneset, Elverhaug og Sørgrenda er både teknisk anlegg/rør og resipientlokaliteten uten avvik. Sjøledningen ved Åtlo er for kort slik at utslippet skjer både nærmere land og på grunnere vann enn utslippstillatelsen krever.
- Avløpsanlegget ved Åtlo er overbelastet i forhold til kravene i gjeldende utslippstillatelse både med hensyn på utslippsvolum og slamavskillerens kapasitet. Stor økning i volum og driftsproblemer i nedbørsperioder tyder på innlekking av overvann og/eller illegale tilkoblinger av overvann til ledningsnettet.
- Sjøledning til Hauganfjæra avløpsanlegg er skiftet i sin helhet etter bruddet høsten 2016.
- Utvidelsen av Manneset avløpsanlegg er under planlegging sammen med søknad om økt utslippstillatelse. Den nyinnsatte mengdemåleren og arbeidene i anlegget har avdekket massiv inntrenging av overvann, og/eller illegale tilkoblinger av overvann til ledningsnettet samt illegalt påslipp av prosessvann. De siste gamle betongrørene i hovedrørstrekningene er derfor under utskiftning og dette blir sluttført i første kvartal

2018. Det er fortsatt betydelig ressursbehov for å lukke både tidligere dokumenterte avvik i forhold til eksisterende utslippstillatelse og nye avvik registrert.

- Økningen i bruk av tømme-stasjonen for bobiler på Hernesøra har fortsatt å øke betydelig også i 2017.
- Utbygging av Mostad anlegget har vært lagt i bero i påvent av prosjektering og klargjøring for utbyggingen med alternativ lokalisering og redusert størrelse på slamavskiller.
- Avkloakking av Hovdalsvannet er videreført med pumpestasjon på Brenne. 3 boliger og fritidsboliger (?) med innlagt vann gjenstår før prosjektet kan avsluttes og Mattilsynets avvik kan lukkes med hensyn på avkloakkingen av hele nedbørsfeltet til drikkevannskilden.
- Det har vært engasjert tilleggsressurs for å kunne videreføre påleggsakene med tilkobling av resterende boligmasser som ligger innen områder hvor hovedanlegg allerede er utbygd og fellesskapets investeringskostnader allerede er tatt.

Overvann.

Prosessvannavløpet fra Vikaleiret næringsområde er forlenget mot vest og oppgradert.

Dette er et ansvarsområde som vil gi økende ressursbehov framover pga klimaendringene og derav de kommende lovreguleringene innen området.

Miljøretta helsevern – friluftsliv, drikkevann.

Ulovlighetsoppfølgingen 2013 med grunnlag i registreringene etter tilsynsrapporten fra daværende Fylkesmann i Nord-Trøndelag er fortsatt ikke behandlet politisk. Tilsynet innbefattet kommunens ansvar etter henholdsvis forurensningsloven bestemmelser om avfallshåndtering og friluftslovens bestemmelser om stengsler for ferdsel. Sluttrapportering til Fylkesmannen og oppfølging av de registrerte ulovlighetene er således ikke videreført.

Kriseledelse

Kommunens kriseledelse har i løpet av 2017 vært sammenkalt 3 ganger rutinemessig hvorav en for varslet øvelse (SODD) i regi av Fylkesmannen i daværende Nord-Trøndelag. Kommunens beredskapsplan er ajourholdt til henhold til kravene i forskrift om sivil beredskap. Både beredskapsplanen og kommunens overordnede ROS-analyse må revideres for å imøtekomme kravene i forskrift om sivil beredskap.

Vei – vedlikehold

Det ble i 2017 besluttet opprusting av de grusvegene med størst behov for dette. Dels ved tilkjøring av grus og planering, høvling/skraping og tetting av hull, samt asfaltering. Veien til Nybø og lefsebakeriet ble asfaltert, og i et spleiselag med beboere i Nybø fikk kommunen også lagt asfalt i selve byggefeltet, noe man ellers ikke kunne fått til innenfor budsjett. Fjerning av kantvegetasjon og rensing av grøfter ble også rutinemessig utført.

De kommunale veiene på Frosta er forholdsvis godt vedlikeholdt innenfor de rammene som er gitt for dette. Drift ser allikevel utfordringer med at noen vegstrekninger henger etter. Mange kommunale veger mangler gode grøfter slik at drenering av vann ikke fungerer optimalt. Dels skyldes dette at kommunen ikke eier grunnen til alle veiene, og mangler derfor hjemmel til å foreta opprustning av grøftene, samt hindre at disse blir ødelagt av landbruksaktiviteter ved tilstøtende

åkrer. Bedre drenering ville ført til færre problemer ved teleløsning, samt redusert dannelse av hull i toppdekket.

Anleggene for gatebelysning på Frosta er til dels gamle, og noen anlegg sågar helt utslitte. Som eksempel kan nevnes at belysningen i Skogbrynet er i så dårlig forfatning at vi anser det som mest økonomisk fordelaktig å bytte ut store deler av anlegget fremfor å reparere på det gamle.

Bygg – vedlikehold

Frosta kommune har fortsatt betydelige utfordringer knyttet til vedlikehold av den kommunale eiendomsmassen. Vi har overskridelser på 0,8 millioner i 2017. Dette må til vurdering i løpet av 2018. Det som er på pluss siden er satsing på en del ny bygging ss. Ungbo, Elvarheim, barnehage på Kvamme så noe er nevnt. Frosta kommune har et akkumulert vedlikeholdsbehov.

Vi har budsjettoverskridelser på bygg/leie for integrering på 0,4 millioner i 2017. Flere boliger har over lengre tid stått tomme da kommunen i 2015/2016 inngikk uoppsigelige langtidskontrakter med flere utleiery. Flere av disse kontraktene utløper nå i 2018, slik at denne situasjonen vil bedres på sikt. Teknisk avdeling har begrensede ressurser til å forvalte boligmassen optimalt. Pr i dag er det flere personer ved flere enheter som er involvert i arbeidet med boliger og tildeling, noe som er uheldig. Det jobbes med å allokere egen ressurs i kommunen for å forvalte dette området i løpet av 2018.

Brann og redning

Frosta brannvesen hadde i 2017; 26 utrykninger, av disse er hoveddelen helseoppdrag og unødige alarmer.

Siden det er en stadig økning i utrykninger til helseoppdrag, det ble derfor tatt kontakt med luftambulansen i 2016 for å få til en avtale med luftambulansen som heter «mens du venter på ambulansen». Mannskapene på Frosta gjennomfører opplæringen i løpet av mars 2017. De vil da stå enda bedre rustet til å håndtere helseoppdrag.

Økt aktivitet på området (utrykning og opplæring) førte til overskridelser på hele 0.4 millioner i 2017. Kommunen har valgt å kjøpe disse tjenestene eksternt men det viser seg å være vanskelig å styre kostnadsmessig.

I den nye forebyggende forskriften er det vedtatt at alle fritidsboliger også skal ha regelmessig feiing og tilsyn. Arbeidet med å registrere og å få en oversikt over antall fritidsboliger er startet opp og det gjøres i den forbindelse et grundig forarbeide før forslag til ny feie- og tilsynsavgiften legges frem i løpet av 2017. Frosta kommune vedtok høsten 2016 en lokal forebyggende forskrift som gjør at forebygging i innbyggernes boliger enklere kan følges opp av feiervesenet.

Feiertjenesten på Frosta blir administrert av Innherred brann og redning fra nytt år 2018

Frosta har leid mannskapsbil av Innherred brann og redning.

KOSTRA-tall for Frosta kommune de tre siste år, sammenligningsgruppe, fylket og landet:

	Frosta				Nord-Trøndelag	Kostra 02	Landet uten Oslo
	2013	2014	2015	2016	2016	2016	2016
Årsgebyr for avløpstjenesten - ekskl. mva. (gjelder rapporteringsåret+1)	5 309	5 309	5 309	5 309	4 039	4 258	3 782
Årsgebyr for avfallstjenesten - ekskl. mva. (gjelder rapporteringsåret+1)	3 137	3 513	3 329	3 329	3 396	2 297	2 656
Årsgebyr for septiktømming - ekskl. mva. (gjelder rapporteringsåret+1)	3 840	1 797	1 438	1 265	1 479	1 496	1 500
Saksbeh.gebyr, privat reg.plan, boligformål. jf. PBL-08 § 33-1	23 000	23 690	24 401	25 133	-	-	-
Saksbeh.gebyret for oppføring av enebolig, jf. PBL-08 §20-1 a	9 080	9 352	9 633	9 922	-	-	-
Standardgebyr for oppmålingsforetning for areal tilsvarende en boligtomt 750 m2	15 000	15 000	15 914	16 391	-	-	-
Bto. dr.utgifter i kr pr. km kommunal vei og gate	78 167	99 310	76 690	82 071	100 116	81 725	135 526
Andel kommunale veier og gater uten fast dekke	73,8	73,8	73,8	73,8	63,0	56,3	34,2
Kommunalt disponerte boliger per 1000 innbyggere	18,0	21,0	23,0	25,0	28,0	25,0	21,0
Samlet areal på formålsbyggene i kvadratmeter per innbygger	5,3	5,3	5,1	5,8	4,7	6,4	4,4
Korrigerte brutto driftsutgifter til kommunal eiendomsforvaltning per kvadratmeter	907,0	969,0	979,0	925,0	1 118,0	916,0	1 041,0

Årsgebyr for avløpstjenesten er høyere enn sammenlignbare kommuner. Det er et stort potensiale i å få koblet på alle hvor det ligger til rette for det, slik at flere er med og betaler for felleskostnader. Men det krever en innsats det er vanskelig å finne tid til med dagens bemanning.

Årsgebyr for septiktømming og avfallstjenesten går ned.

Brutto driftsutgifter vei i kr pr km ligger på nivå med kostragruppen, men betydelig under Nord-Trøndelag og landet som helhet.

Økningen i kommunalt disponerte boliger pr innbygger har sammenheng med at vi har tatt imot flyktninger og skaffer de boliger.

Sykefravær.

Etter en periode med stort langtidsfravær som til dels skyldtes stort arbeidspress på enheten er fraværet på tur ned til normalnivå. Det er imidlertid viktig å være oppmerksom på at det fremdeles er et høyt arbeidspress på enheten, og at en med få ansatte ift. størrelsen på oppgaveporteføljen er sårbar. Det tilrettelegges derfor for innleie av ressurser der dette er mulig.

Utfordringer fremover

Enheten har hatt ressurs utfordringer i 2017. I slutten av 2017 ble en ny etatsleder ansatt. Videre ble stilling for VA-ingeniør besatt etter en periode uten den ressursen. Vår saksbehandler på landbruk sa opp sin stilling i slutten av året og en ny ble ansatt før årsskiftet. Med andre ord ble det en god del utskiftninger i slutten av 2017 og nye ansettelser. Tiden vil vise hvor godt organisasjonen setter seg i 2018.

Utdaterte hovedplaner, risiko og sårbarhetsanalyse, mange vedtatte utbyggingsprosjekter står ikke i rimelig forhold til saksbehandlingskapasiteten etter både særlovene og plan og bygningsloven.

Tilsynsrapporten med hjemmel i forurensningslov og friluftslavlov fra statlig myndighet har en rekke avvik i form av ulovlige tiltak på Frosta med lokalisering i stor grad til strandsonen. Fylkesmannen i Nord-Trøndelag har signalisert en klar forventning om at kommunen følger opp sine plikter i dette ansvarsområdet. Det er et arbeid som krever langt mere ressurser enn det en har og har hatt tilgang på i enheten. Det er videre påkrevd at det stilles ressurser til disposisjon som kan utarbeide et system for byggemelding mv for spikertelt.

En statusgjennomgang må gjøres og om nødvendig må Frosta etablere dette som «prosjekt» hvor vi henter ekstra ressurs for gjennomføring.

Den reduserte arbeidsstyrken innen avløp- og renovasjonssektoren medfører liten gjennomføringskapasitet for vedtatte tiltak i Hovedplan for avløp. Vedtak i kommunestyret om av videre arbeid med påkobling av nye abonnenter på avløp skal gjennomføres ved bruk av egne ressurser er ikke realistisk, og vil medføre tap av fremtidige inntekter.

4.4.5 Værnesregionen

Det vises til egen årsmelding fra tjenestesamarbeidet.

4.5 Helse, miljø og sikkerhet

HMS-arbeidet i Frosta kommune har som oppgave å legge grunnlag for et arbeidsmiljø hvor de ansattes trivsel, velferd og sikkerhet ivaretas – og hvor arbeidsrelaterte fysiske og psykiske skader og sykdom forebygges. Kommunen har en overordnet HMS-plan med handlings- og tiltaksplan. Planen ble oppdatert i desember 2017. Et systematisk HMS-arbeid vil være med på å kvalitetssikre de ansattes arbeidsmiljø. Funksjoner knyttet direkte mot HMS-arbeidet er verneombud, arbeidsmiljøutvalg, bedriftshelsetjeneste. Enhver arbeidstaker plikter å medvirke til HMS-rettede tiltak. Ledere, verneombud og vara verneombud har godkjent opplæring innen HMS.

AMU har bestilt kvartalsvise rapporteringer fra enhetene fra møter med verneombudene der status på HMS-arbeidet blir gjennomgått.

IA

Frosta kommune er IA-bedrift og har et godt samarbeid med NAV Arbeidslivssenter. NAV Arbeidslivssenter bidrar med bistand og virkemidler i kommunens IA-arbeid - både når det gjelder tiltak som gjennomføres på enhetene og i forhold til enkeltindivid. Gjeldende IA-avtale har gyldighet ut 2018.

Kommunen har fokus på nærvær. I dialogen med de sykemeldte er det fokus på hva arbeidsgiver kan gjøre for å tilrettelegge arbeidsplassen med tanke på ergonomi og arbeidsoppgaver i nødvendig periode, slik at den sykemeldte kan være i arbeid i størst mulig grad og raskest mulig komme tilbake i arbeid etter en sykeperiode. Kommunen har rutiner på oppfølging av sykemeldte. Nav, bedriftshelsetjeneste, fastlege og personal bistår leder under prosessen. Kommunen har møter med NAV lokalt der status på oppfølging av sykemeldte arbeidstakere blir gjennomgått, og møter med NAV Arbeidslivssenter der sykefraværssamarbeidet og samarbeidet for å redusere og forebygge sykefravær blir evaluert. NAV Arbeidslivssenter har bidratt med tilretteleggingstilskudd på flere enheter i forhold til forebygging av sykefravær.

Sykefravær

Frosta kommunes målsetting er at sykefraværet ikke skal overstige 5,6 %, som er likt IA-avtalens målsetting på landsbasis. Enhetslederne og avdelingsledere arbeider kontinuerlig med sykefraværssamarbeid. Regelen om "leder før lege" praktiseres som hovedregel. God dialog mellom leder og den enkelte ansatte er avgjørende for helse og trivsel på arbeidsplassen. Noen yrkesgrupper kan være mer utsatt enn andre for ulike belastningsskader og andre påkjenninger. Det er stor gevinst både for den det gjelder og arbeidsgiver å forebygge all type skade.

Gjennomsnittet for sykefraværet for hele kommunen i 2017 på 6,1 % er positivt i forhold til gjennomsnittet for 2016 som var på 8,0 %.

Sykefravær i 2017:

Sykefraværet totalt for kommunen 1. kvartal 2017 var på 7,6 %, 2. kvartal på 6,5 %, 3. kvartal på 4,8% og 4. kvartal på 5,5 %. Gjennomsnittet for hele året var på 6,1 %

Sykefraværet i snitt pr. enhet:

Rådmann, sentraladministrasjon, tillitsvalgte, hovedverneombud, lærlinger, kultur, integreringstjenesten, renhold og frivillighetssentralen:	7,1 %
Frosta skole og SFO:	4,0 %
Helse og omsorg med lege- og forebyggende tjenester	7,3 %
Teknisk område og landbruk	6,5 %
Barnehagene	7,5 %

Bedriftshelsetjeneste

Frosta kommune kjøper bedriftshelsetjenester fra Coperio Bedriftshelse. Enhetene utarbeidet i januar måned samarbeidsplan for Helse, Miljø og sikkerhet (HMS) og Inkluderende Arbeidsliv (IA) for 2017. Det ble i hovedsak kjøpt bedriftshelsetjenester ifbm arbeidsmiljøprosesser, bistand i utviklingsprosesser, vernerunder, helsesamtaler/ mestringsamtaler, rådgivning og deltakelse i møtene i Arbeidsmiljøutvalget. De største utgiftspostene har vært bistand ifbm systematisk HMS-arbeid og i prosesser for å bedre psykososialt og organisatorisk arbeidsmiljø. Når det gjelder økonomi for kjøp av bedriftshelsetjenester, vises det til kap. 5 i rapporten. Handlingsplanene for 2017 ble gjennomført som planlagt.

System for melding av avvik

Kommunen har elektronisk verktøy for registrering og oppfølging av avvik. Verktøyet ligger lett tilgjengelig på kommunens intranettside – Innsida. Det arbeides videre med å få implementert rutineene med å melde avvik i hele organisasjonen, og det poengteres at det å melde avvik er et verktøy for internkontroll, forebygging og forbedring. Verneombudene har også en aktiv rolle i implementeringen. Oversikt over HMS-relaterte avvik blir orientert og status rapportert til AMU kvartalsvis. Det er gjennomført lederopplæring i behandling av mottatte avviksmeldinger. Ansatte og ledere har et åpent tilbud om repetisjon i melding og behandling av avvik.

5 **Avviksrapportering på enhetsnivå - Drift**

Overordna budsjетtrammer:

Ramme	Regnskap	Reg.budsjett	Forbruk	Avvik - kr
Sentraladministrasjon (inkl.-f.utg./pol.tj.)	31 082 016	32 253 557	96	-1 171 541
Enhet oppvekst	53 605 396	53 320 332	101	285 064
Enhet for helse og omsorg	50 950 343	52 568 264	97	-1 617 921
Enhet for teknisk område og landbruk	13 609 262	11 986 293	114	1 622 969
Kirkeformål	2 037 572	2 054 000	99	-16 428
Fellesansvar	315 920	693 980	46	-378 060
Værnesregion	16 824 405	17 441 450	96	-617 045
Frie inntekter og finans	-168 424 914	-170 317 876	99	1 892 963

Nedenfor følger mer detaljerte kommentarer fra enhetslederne for de ulike budsjетtrammene.

5.1 Sentraladministrasjon

Ansvar	Ansvar (T)	Regnskap	Reg.budsjett	Forbruk	Avvik - kr
1000 Rådmann		2 333 443	2 308 447	101	24 996
1013 Frostating		0	7 000	0	-7 000
1020 Org.- og personalutvikling		27 976	65 000	43	-37 024
1100 Administrasjon m. m.		5 468 391	5 625 828	97	-157 437
1110 IKT		339 797	398 000	85	-58 203
1111 Medlemskap KS		342 703	331 000	104	11 703
1112 Lovbestemte forsikringer		177 392	173 000	103	4 392
1114 Oppmerksomhet til ansatte		72 150	65 000	111	7 150
1116 Verneombud		81 452	93 917	87	-12 465
1117 Tillitsvalgte		363 383	335 918	108	27 465
1120 Lærlinger		811 288	815 450	99	-4 162
1130 Bolyst-prosjektet		0	35 782	0	-35 782
1188 Frivillighetssentral		365 000	364 365	100	635
1300 Fellesutgifter		799 924	592 000	135	207 924
1301 Kantinedrift		51 668	22 000	235	29 668
1310 Kommunens arkiv		118 206	169 000	70	-50 794
1320 Regionalt arkiv		162 298	70 000	232	92 298
1500 Renhold		4 203 911	4 126 785	102	77 126
1600 Integrering		9 771 036	10 468 972	93	-697 936
1700 Ordfører		979 087	998 200	98	-19 113
1710 Formannskap/varaordfører/Forhandlingsutvalg		400 963	325 287	123	75 676
1711 Kommunestyre		267 184	324 159	82	-56 975
1712 Frostating		2 210	0	0	2 210
1714 Politisk virksomhet - Værnessamarbeidet		41 017	28 350	145	12 667
1723 Adhoc		0	15 350	0	-15 350
1724 Komite Folk		34 624	42 860	81	-8 236
1725 Komite Utvikling		48 285	58 750	82	-10 465
1730 Adm.utvalg/likest.utv.		0	5 448	0	-5 448
1731 Arbeidsmiljøutvalget		0	7 718	0	-7 718
1736 Fellesråd for funksjonshemmede og eldre		23 402	46 550	50	-23 148
1740 Politiske org. (tilskudd)		78 947	80 000	99	-1 053
1750 Stortingsvalg		74 161	72 320	103	1 841
1760 Kontrollutvalg og tilsyn		692 470	703 000	99	-10 530
1762 Kontroll salg skjenking alkohol		-36 769	-30 000	123	-6 769
1780 Eiendomsskatt		45 710	72 457	63	-26 747
2060 Idrett		930 870	1 378 000	68	-447 130
2061 Støtte til musikk- og idrettslag		197 000	199 500	99	-2 500
2063 Tilskudd festivaler		40 000	40 000	100	0
2071 Ungdommens kulturmønstring		0	32 967	0	-32 967
2080 Ungdomsråd		8 232	10 580	78	-2 348
2200 Frosta kulturskole		1 262 203	1 225 065	103	37 138
2400 Magnushallen		32 760	-54 028	-61	86 788
2591 Diverse kulturformål		469 642	603 560	78	-133 918
SUM		31 082 016	32 253 557	96	-1 171 541

- **Ansvar 1300 – Fellesutgifter** – Hovedårsaken til overforbruket her er engangskostnader knyttet til overgang til nytt telefonisystem i 2017. Fra og med 2018 vil nytt telefonisystem representere en kostnadsmessig innsparing i forhold til tidligere løsning.

- **Ansvar 1600 – Integrering** – Mottatt statstilskudd til fremmedspråklige ble kr 1,2 mill. høyere enn budsjettet i 2017. Samtidig ble totale kostnader høyere enn budsjettet blant annet som følge av ikke budsjetterte kjøp av tjenester knyttet til videregående utdanning. Netto positivt budsjettavvik ble på kr 0,7 mill.
- **Ansvar 2060 – Idrett** – Positivt budsjettavvik skyldes lavere tilskuddsutbetaling enn budsjettet.
- **Ansvar 2400 – Magnushallen** – Det negative avviket skyldes en kombinasjon av høyere driftskostnader og lavere husleieinntekter enn forventet.

Konklusjon

Samlet netto positivt avvik på kr 1,2 mill. består av summen av både positive og negative avvik fra flere ansvar hvorav de største avvikene er omtalt foran.

5.2 Oppvekst

Ansvar	Ansvar (T)	Regnskap	Reg.budsjett	Forbruk	Avvik - kr
2001 Samarbeidsutvalg Skole/kultur		0	2 000	0	-2 000
2010 Skoleskyss		1 120 500	1 207 000	93	-86 500
2030 Spes.tilrett.grunnskole		5 988 209	6 355 138	94	-366 929
2040 Refusjonskrav skoletjenester		1 269 562	1 400 000	91	-130 438
2050 Spes.undervising for voksne		0	6 704	0	-6 704
2064 Utgifter 17. mai		26 562	19 000	140	7 562
2065 Den kulturelle skolesekken		0	34 779	0	-34 779
2070 Fritidsklubb		391 087	388 154	101	2 933
2090 MOT		51 019	50 000	102	1 019
2100 Frosta skole		24 950 390	24 590 522	101	359 868
2103 Øvingsskole (mot ref.)		6 011	25 599	23	-19 588
2110 Skolefritidsordning		198 209	63 969	310	134 240
2300 Frosta bibliotek		1 024 836	1 079 453	95	-54 617
6000 Administrasjon barnehager		869 211	836 783	104	32 428
6001 Samarbeidsutvalg Barnehager		0	1 703	0	-1 703
6002 Prosjekter barnehage		-33 590	45 600	-74	-79 190
6010 Ped.utv.arbeide barnehager		13 624	19 814	69	-6 190
6020 Spesilatilakt førskolebarn (10%)		891 184	1 201 119	74	-309 935
6030 Spes. tilrettelagt forsk. barn		525 998	612 938	86	-86 940
6040 Tilskudd til minoritetsspråklige barn		287	-75	-382	362
6100 Borglia barnehage		5 684 774	5 311 544	107	373 230
6101 Folkheim barnehage		2 754 069	2 233 459	123	520 610
6102 Solvang barnehage		2 645 355	2 559 129	103	86 226
6200 Friplassordning		150 751	200 000	75	-49 249
6803 Juberg gårdsbarnehage		5 021 174	5 076 000	99	-54 826
6804 Kjøp av eksterne barnehageplasser		56 175	0	0	56 175
SUM		53 605 396	53 320 332	101	285 064

- **2030: Spes.tilrett.grunnskole:** Tallene her er vanskelige å forutse og små endringer kan ha store konsekvenser for budsjettet. Dette må også sees i sammenheng med ansvar 2100.
- **2100 Frosta Skole:** Dette må også sees i sammenheng med ansvar 2030. Tallene her er vanskelige å forutse og små endringer kan ha store konsekvenser for budsjettet. Ser man disse ansvarsene til sammen er vi noenlunde riktig i forhold til budsjett.

Konklusjon: Vi har forholdt oss bra til budsjettet i 2017.

Barnehage:

- **Ansvar 6000 Administrasjon barnehager:** Negativt resultat hovedsakelig på grunn av lønnsutgifter.
- **Ansvar 6002-Prosjekter barnehage:** Prosjektene her er ICDP – foreldreveiledningsprogrammet, foreldrestøttende tiltak og språkkommuneprosjektet. Eksterne midler dekker utgifter til foreldrestøttende tiltak og språkkommuneprosjektet.
- **6010-Ped.utv.arbeid barnehager:** Eksterne midler i tillegg til kommunale midler.
- **Ansvar 6020-Spesialtiltak førskolebarn:** Dette er styrkingstiltak. Positivt resultat skyldes at det var færre barn som fikk sakkyndig tilråding om styrkingstiltak og dermed lavere lønnsutgifter
- **Ansvar 6030-Spes. tilrettelagt førskolebarn:** Dette er spesialpedagogiske tiltak jf. Opplæringsloven §§ 5-7. Positivt resultat har sammenheng med noe mer refusjon fra annen kommune og ingen behov som medfører overføring til privat barnehage.
- **Ansvar 6100-Borglia barnehage:** Negativt resultat har hovedsakelig sammenheng med økte lønnsutgifter i faste stillinger og engasjement, ekstrahjelp og overtid, økte vikarutgifter ved sykdom og ferie, og mindre inntekter i foreldrebetaling. Åpen barnehage var et tiltak som kostet kr 68 000 og skulle dekkes av integreringstjenesten. Utgiftene her må derfor sees i sammenheng med utgiftene i Integreringstjenesten. To ansatte gjennomfører prøvenemndsarbeid i andre kommuner. Vi mottar refusjoner fra fylkeskommunen som skal dekke vikarutgifter. Noe av overskuddet ved mindre inntak av vikarer er brukt til innkjøp av inventar og utstyr.
- **Ansvar 6101-Folkheim barnehage:** Negativt resultat har sammenheng med økte lønnsutgifter i faste stillinger, økte vikarutgifter ved sykdom, økte vikarutgifter ved ferie, og mindre inntekter i foreldrebetaling.
- **Ansvar 6102-Solvang barnehage:** Negativt resultat har stort sett sammenheng med økte utgifter til engasjement, vikarer ved ferie og overtid. Det er økte inntekter i foreldrebetaling.
- **Ansvar 6200-Friplassordning:** Positivt resultat sees i sammenheng med antall plasser som får redusert foreldrebetaling.
- **Ansvar 6803-Juberg gårdsbarnehage:** Positivt resultat har sammenheng med hvor mye kommunal støtte privat barnehage skal ha per barnehageplass og antall barn i barnehagen. Det ble noe mindre utgifter enn budsjettet.
- **Ansvar 6804-Kjøp av eksterne barnehageplasser:** Negativt resultat her har sammenheng med at vi må dekke utgifter til barnehageplass i annen kommune.

Konklusjon

Negativt resultat har i stor grad sammenheng med økte lønnsutgifter ved å gi alle barn som står på venteliste en barnehageplass. Åpen barnehage ble igangsatt i mai 2017 som et tiltak i regi av Integreringstjenesten. Utgiftene er belastet enhet barnehage, men må sees i sammenheng med utgifter i Integreringstjenesten.

5.3 Pleie og omsorg

Ansvar	Ansvar (T)	Regnskap	Reg.budsjett	Forbruk	Avvik - kr
3000	Adm.pleie og omsorg	1 964 479	1 977 617	99	-13 138
3001	Samarbeidsutvalg Pleie- og omsorg	0	810	0	-810
3100	Frostatunet institusjon	17 124 305	16 478 596	104	645 709
3101	Frostatunet dagsenter	322 114	235 728	137	86 386
3102	Frostatunet kjøkken	690 069	838 784	82	-148 715
3200	Hjemmesykepleie	9 183 708	9 272 184	99	-88 476
3201	Annen hjelp i hjemmet	2 658 852	2 852 558	93	-193 706
3202	Hjemmesykepl. - omsorg	3 237 084	3 207 418	101	29 666
3203	Skyss transp. PO-tjeneste	413 991	402 800	103	11 191
3300	Varpet Dagsenter	880 788	1 000 850	88	-120 062
3301	Resurskrevende tjenester	3 607 333	3 723 553	97	-116 220
3302	Tunet avlastingsbolig	2 659 824	2 661 161	100	-1 337
3303	BPA	477 859	663 400	72	-185 541
3308	An. tilt. funksj/h.støtte	529 521	545 307	97	-15 786
3400	Samhandlingsreformen	82 792	81 000	102	1 792
7000	Tiltak og prosjekter - Helse og omsorg	-887 711	0	0	-887 711
7100	Helsest./jordmortjeneste	1 929 980	2 136 852	90	-206 872
7200	Legetjeneste	2 440 941	2 791 678	87	-350 737
7210	Legevakt	1 514 929	1 488 046	102	26 883
7300	Fysioterapitjeneste	966 852	1 016 854	95	-50 002
7410	Krisesenter	120 163	126 500	95	-6 337
7440	Psykatri	707 823	748 568	95	-40 745
7600	Leva-Fro	324 646	318 000	102	6 646
SUM		50 950 342	52 568 264	97	-1 617 922

Kommentarer

- **Ansvar 3000 - Adm. pleie og omsorg** er i balanse
- **Ansvar 3100 – Frostatunet institusjon** et overforbruk på vikarer/ekstrahjelp som skyldes enkeltbruker med behov for en til en oppfølging døgnet rundt. Varighet for dette behovet kan ikke forutsies.
- **Ansvar 3101- Frostatunet dagsenter:** Noe overforbruk på matvarer og vikarer.
- **Ansvar 3102- Frostatunet kjøkken:** Kostnader på budsjett noe høyere inntekt enn budsjettet pga. økende salg i kantina.
- **Ansvar 3200 – Hjemmesykepleie:** På budsjett
- **Ansvar 3202 – Hjemmesykepleie – omsorg:** ca. på budsjett
- **Ansvar 3300 – Verket flerbrukshus:** et underforbruk på kr. 120 000,- som skyldes vakanse som er erstattet med et engasjement som inkluderer lønnstilskudd fra NAV
- **Ansvar 3301 – Resurskrevende tjenester –** Avd. for resurskrevende tjenester har hatt et underforbruk på kr 116 000,- som skyldes mer tilskudd for resurskrevende tjenester enn budsjettet
- **Ansvar 3302 Tunet avlastningsbolig:** På budsjett
- **Ansvar 3303 BPA:** Et underforbruk på kr 185 000,- som skyldes lavere forbruk av BPA tjenester enn budsjettet. En bruker har flyttet til annen kommune. Dette er tjenester som tildeles som enkeltvedtak og behov varierer.

- **Ansvar 7000 Prosjekter:** Overskudd etter HUNT 4
- **Ansvar 7100 - Helsestasjon/Jordmortjeneste.** – Et underforbruk på kr. 207 000,- skyldes en vakanse i totalt 20 % stilling for helsesøster i ulønnet permisjon.
- **Ansvar 7200 – Legetjeneste:** Et underforbruk på kr. 350 000,- som skyldes økte inntekter i hovedsak på brukerbetaling og noe høyere statstilskudd til turnuskandidat enn budsjettet. Tilsetting av ny fastlege kom noe senere enn beregnet.
- **Ansvar 7210 – Legevakt:** Er i balanse.
- **Ansvar 7300 Fysioterapitjeneste:** Et underforbruk på kr. 50 000,- Inntekter på brukerbetaling og refusjoner fra HELFO på ca. kr. 124 000,-. Det er en økning fra tidligere år etter at alle pasienter nå skal betale egenandel.
- **Ansvar 7440 – Psykiatritjenesten:** Et underforbruk på kr. 40 000,- skyldes at vikar har kortere ansiennitet enn den som var fast i stillingen når den ble budsjettet.

Konklusjon

Driftsrammen går med et overskudd på kr. 1 617 922 - det er et underforbruk på ca. 3 %. Dette til tross for økte kostnader for ekstrahjelp på enkelbruker.

Det skyldes i hovedsak fem faktorer.

- 1) Et betydelig overskudd på HUNT 4
- 2) Bruk av lærlinger i turnus på omsorg
- 3) Vakanse på helsestasjon samt mer inntekter enn budsjettet i legetjenesten
- 4) God ressursutnyttelse og reduserte kostnader på flere avdelinger
- 5) Økt refusjon fra staten vedrørende ressurskrevende tjenester.

Fleksibilitet og samarbeide over avdelingsgrense har vært av stor betydning og enheten vil rette en takk til den enkelte ansatte og til tillitsvalgte for bidragene til å finne gode løsninger når utfordringene kommer.

5.4 Teknisk område og landbruk

Ansvar	Ansvar (T)	Regnskap	Reg.budsjett	Forbruk	Avvik - kr
4000 Adm.teknisk omr./landbruk		727 413	636 602	114	90 811
4050 Ressurser DVPro		285	0	0	285
4100 Adm.landbrukskontor		766 724	673 687	114	93 037
4102 Stjør. og omegn fors.ring		237 275	233 000	102	4 275
4200 Adm.næringsutvikling		34 458	806 258	4	-771 799
4210 Næringsfond		3 562	-207 570	-2	211 132
4212 Miljø og kulturlandskapsmidler		2 704	0	0	2 704
4230 Annen nær.virk./markedsf.		256 347	197 000	130	59 347
4231 Turisme/reiseliv		240 292	327 100	73	-86 808
4300 Adm. plan/miljø		843 638	751 908	112	91 730
4311 Viltfond		0	-622	0	622
4330 Forvaltning verneomr. Tautra		5 176	0	0	5 176
4349 Diverse miljøtiltak		2 461	0	0	2 461
4400 Byggesak/reg.plan/byggel.		302 728	241 127	126	61 601
4410 Kart og oppmåling		813 887	811 396	100	2 491
4420 Kommune- og arealplanl.		1 137 013	800 000	142	337 013
4500 Adm.tekn.drift/brann/feiing		1 854 456	2 174 907	85	-320 451
4511 Kommunale avløpstjenester		-2 447 565	-2 860 400	86	412 835
4513 Slambehandling/slamgrop		-20 894	16 000	-131	-36 894
4520 Brannvern		2 791 215	2 352 019	119	439 196
4530 Feiervesen		-111 835	-125 381	89	13 546
4540 Tiltak mot akutt forurensing		18 368	18 000	102	368
4550 Traktor med utstyr		75 769	81 500	93	-5 731
4551 Graver/traktor v/krk.gård		-13 750	-28 869	48	15 119
4552 Andre maskiner og utstyr		14 327	0	0	14 327
4561 Fylkesveier		20 800	22 000	95	-1 200
4562 Kommunale veier		1 967 632	2 134 865	92	-167 233
4564 Veg og gatelys		127 567	133 000	96	-5 433
4565 Småland kai		9 697	21 000	46	-11 303
4600 Adm.kostnad bygg og eiendom		0	1 000	0	-1 000
4610 Frosta kommunehus		109 389	109 658	100	-269
4620 Frosta skole		2 792 446	2 504 516	111	287 930
4630 Borglia barnehage		213 688	111 100	192	102 588
4640 Vaktrom Elvarheim (Varpet)		38 359	72 300	53	-33 941
4641 Frostatunet, institusjon		2 228 340	1 835 468	121	392 872
4650 Boliger til utleie		-54 551	-94 064	58	39 513
4651 Trygdeboliger Skaret		-121 584	-166 100	73	44 516
4652 Omsorgsboliger Tunet		-867 849	-886 530	98	18 681
4653 Omsorgsboliger Frostatunet		-1 116 824	-1 071 800	104	-45 024
4654 PU-boliger		-71 812	-147 500	49	75 688
4655 Boliger integrering		278 713	-111 000	-251	389 713
4661 Garasje/lager Skaret		62 293	18 600	335	43 693
4666 Frostating-senter		0	4 000	0	-4 000

Ansvar	Ansvar (T)	Regnskap	Reg.budsjett	Forbruk	Avvik - kr
4667 NTE-bygget		222 796	296 090	75	-73 294
4670 Skaret industriområde		-15 619	-14 300	109	-1 319
4671 Varteig industriområde		249	0	0	249
4672 Andre tomter næring		-461	0	0	-461
4680 Kjelsås tomteområde		2 751	4 000	69	-1 249
4690 Fugletårn Tautra		25 635	24 000	107	1 635
4800 Friluftsliv		91 452	127 500	72	-36 048
4801 Badeplasser		25 269	13 500	187	11 769
4802 Turstier		864	60 016	1	-59 152
4810 Logtun krk/Tingh./Kloster		105 966	87 312	121	18 654
SUM		13 609 262	11 986 293	114	1 622 969

Kommentarer:

- **Ansvar 4300 adm. plan/miljø** – Merforbruk kr 91 000 er i hovedsak knyttet til økte lønnskostnader i forbindelse med konstituering som enhetsleder i sykemeldingsperiode. Kommer igjen som merinntekt på ansvar 4000 og 4200, refusjon sykelønn.
- **Ansvar 4420 Kommune og arealplanlegging** - Merforbruk kr 337 000 fordeler seg mellom overforbruk av konsulentkjøp, overtid til ansatte, møteutgifter og annonsering.
- **Ansvar 4511 Kommunale avløpstjenester** – Merforbruk kr 413.000,- skyldes hovedsakelig lavere tilknytningsavgifter enn budsjettert som må tilskrives ressursituasjonen innenfor området.
- **Ansvar 4520 Brannvern** - Brannvern ga et negativt budsjettavvik på kr 0,4 mill. hovedsakelig grunnet høyere utgifter til overtid og opplæring.
- **Vedlikehold bygg generelt:** Totalt merforbruk på kr 0,8 – 0,9 mill. Det er større og mindre overforbruk i forhold til de fleste av kommunens bygg noe som gjenspeiler et økende vedlikeholdsbehov.
- **Ansvar 4655 boliger integrering** Merforbruk/mindre inntekt kr 390 000. Mindre husleieinntekter som følge av at innleide boliger har stått tomme.
- **4802 Turstier** – mindre utgift kr 59 000. mindre brukt enn budsjettert til vedlikehold pga mannskapsmangel.

Konklusjon

Enheten har et samlet overskridelse på ca kr 1,6 mill. De største overskridelsene er kjøp av tjenester til arealplanen, vedlikehold av bygg og kjøp av tjenester som knytter seg til vedlikehold, boliger integrering samt lave inntekter knyttet til kommunale avløpstjenester.

5.5 Kirkeformål

Ansvar	Ansvar (T)	Regnskap	Reg.budsjett	Forbruk	Avvik - kr
5000 Kirkeformål		1 942 597	1 974 000	98	-31 403
5100 Tilskudd trossamfunn		94 975	80 000	119	14 975
SUM		2 037 572	2 054 000	99	-16 428

- **Ansvar 5100 tilskudd til trossamfunn** – Noe høyere tilskudd til andre trossamfunn enn budsjettet. Dette beregnes ut i fra kostnader til kirken og medlemstall i trossamfunnene.

Konklusjon

Regnskap er totalt sett tilnærmet helt i samsvar med budsjett.

5.6 Fellesansvar

Ansvar	Ansvar (T)	Regnskap	Reg.budsjett	Forbruk	Avvik - kr
5520 Bedriftshelsetjeneste		210 047	165 000	127	45 047
5540 Infrastruktur bredbånd NTE		167 890	190 000	88	-22 110
5560 Premieavvik pensjon		980 444	0	0	980 444
5561 Pensjonspremie - bruk av pensjonsfond		0	0	0	0
5562 Premieinnbetaling		-1 216 582	0	0	-1 216 582
5565 AFP		104 428	227 000	46	-122 572
5570 Pensjonskontor og sikringsordningen		62 063	36 780	169	25 283
5580 Reserverte bevilgninger lønn og sosiale utgifter		0	-64 800	0	64 800
5585 Reserverte bevilgninger Formannskapet		7 630	40 000	19	-32 370
5590 Reserverte bevilgninger kurs og opplæring		0	100 000	0	-100 000
SUM		315 920	693 980	46	-378 060

- **Ansvar 5520 - Bedriftshelsetjeneste** – Det negative budsjettavviket skyldes behov for å kjøpe flere HMS-tjenester enn det som var lagt til grunn i budsjettet.
- **Ansvar 5560 - Premieavvik pensjon** – Dette avviket må ses i sammenheng med ansvar 5562 (se nedenfor). Netto positivt budsjettavvik er kr 0,2 mill.
- **Ansvar 5562 – Premieinnbetaling** – Se kommentar vedrørende ansvar 5560 foran.
- **Ansvar 5565 - AFP** – Positivt budsjettavvik som følge av mindre uttak av AFP enn forutsatt i budsjettet.
- **Ansvar 5580 – Reserverte bevilgninger lønn og sosiale utgifter** – Negativt budsjettavvik skyldes høyere utgifter knyttet til lønnsoppgjøret i 2017 enn budsjettet.
- **Ansvar 5590 - Reserverte bevilgninger kurs og opplæring** – Bevilgning ikke benyttet i 2017 slik at det her er et positivt budsjettavvik på kr 0,1 mill.
- **Konklusjon**
Positivt avvik utgjør totalt kr 0,4 mill. og skyldes i hovedsak positivt avvik vedr. pensjon samt lavere utgifter til AFP og kurs/opplæring.

5.7 Værnesregionen

Ansvar	Ansvar (T)	Regnskap	Reg.budsjett	Forbruk	Avvik - kr
1014 Interkommunalt samarbeid		472 125	600 000	79	-127 875
5600 IKT samarbeid v/Værnesregion		3 518 100	3 628 000	97	-109 900
5610 Skatteoppkrever Værnesregion		377 607	501 000	75	-123 393
5620 Arbeidsgiverkontroll		154 375	177 000	87	-22 625
5630 PP-Tjenesten		708 306	687 000	103	21 306
7400 Sosialtjeneste		1 478 731	1 300 398	114	178 333
7420 Økonomisk sosialhjelp		2 222 924	1 815 052	122	407 872
7500 Adm. barneverntjeneste		7 889 880	8 733 000	90	-843 121
7520 Barneverntiltak i familie		590	0	0	590
7522 Barn i fosterheim		1 767	0	0	1 767
SUM		16 824 405	17 441 450	96	-617 046

- **Samarbeid i Værnesregionen** –Ansvarene består av utgifter til innkjøp, personvernombud, sekretariattjenester, IKT, skatteoppkrever, arbeidsgiverkontroll og barnevern. Det vises til egne rapporter fra samarbeidet.
- **NAV (ansvar 7400-7420)** – Totalt sett er det et negativt avvik knyttet til disse ansvarene på kr 0,6 mill. Kostnadsøkningen fra 2016 til 2017 utgjør 3,6 % slik at hovedårsaken til det store budsjettavviket må tilskrives underbudsjettering.

Konklusjon

Det høye utgiftsnivået vi har hatt til barnevern de siste årene, ble redusert i 2017. Regnskapet viser kr 0,8 mill. lavere forbruk enn budsjettet. Dette er forhåpentligvis starten på en reduksjon av ressursbruken innenfor området slik at vi som et resultat av økt fokus og iverksatte tiltak vil se en positiv utvikling i årene framover. Øvrige områder innenfor VR-samarbeidet bidro med et merforbruk på ca. kr 0,2 mill. slik at VR-områdene totalt endte opp med et mindreforbruk på i overkant av kr 0,6 mill.

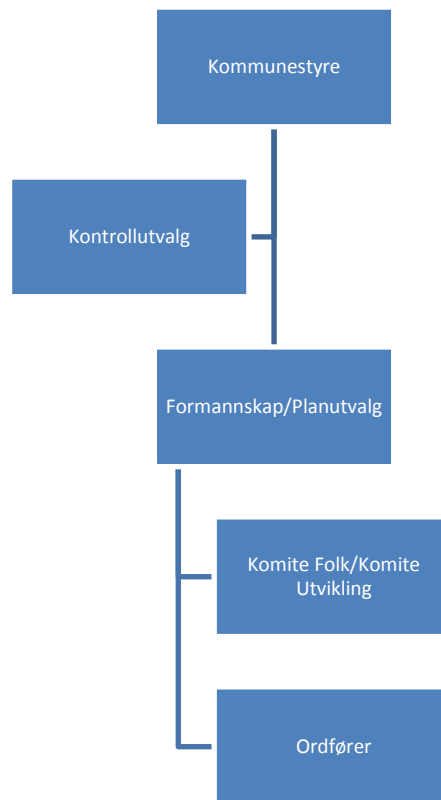
5.8 Skjema 1a pr. ansvar

Ansvar	Ansvar (T)	Regnskap	Reg.budsjett	Forbruk	Avvik - kr
8000	Skatter på formue og inntekt	-55 464 030	-50 848 000	109,08	-4 616 030
8001	Eiendomsskatt	-4 657 257	-4 686 000	99,39	28 743
8010	Rammetilskudd	-87 881 538	-87 879 000	100,00	-2 538
8011	Inntektsutjevning	-17 958 085	-21 494 000	83,55	3 535 915
8102	Inv. komp. grunnskole	-225 100	-332 000	67,80	106 900
8103	Inv. komp. boliger/sykehjem	-662 858	-696 000	95,24	33 142
8104	Inv.komp. kirkebygg	-5 262	-5 000	105,24	-262
8200	Statstilskudd integrering	-10 961 200	-11 454 000	95,70	492 800
8500	Avsetning/bruk av disposisjonsfond	-319 335	-319 289	100,01	-46
9000	Renter lån	3 626 740	3 776 061	96,05	-149 321
9001	Andre renter/aksjeutbytte	-595 908	-450 000	132,42	-145 908
9100	Avdrag ekst.utlån	7 671 330	7 671 352	100,00	-22
9120	Startlån	105 500	80 000	131,87	25 500
9700	Tidligere års over/underskudd	-3 681 954	-3 682 000	100,00	46
9990	Årets regnskapsoverskudd/-underskudd	2 584 044	0	0,00	2 584 044
SUM		-168 424 913	-170 317 876	99	1 892 963

- **Ansvar 8000 - Skatt på formue og inntekt/ Ansvar 8011 – Inntektsutjevning**
Samlet positivt netto avvik for skatt og inntektsutjevning utgjør kr 1,1 mill. Avviket skyldes kr 4,6 mill. mer i skatteinntang enn forutsatt, mens inntektsutjevningen ble kr 3,5 mill. lavere enn forventet.
- **Ansvar 8102-04 – Investeringskompensasjon** – Her fikk vi et negativt avvik knyttet til grunnskole som følge av at kompensasjon vedr. Reform 1997 ble avsluttet i løpet av 2017 (20 års kompensasjon).
- **Ansvar 8200 – Integreringstilskudd** – Kommunen mottok kr 0,5 mill. mindre i inntekter knyttet til integreringen enn forventet. Hovedårsaken til avviket er at vi bosatte 2 færre flyktninger i slutten av 2016 enn budsjettet samt at vi også bosatte 2 færre flyktninger i 2017 enn budsjettet.
- **Ansvar 9000 - Renter lån** – Positivt avvik på i overkant av kr 0,1 mill. som følge av noe lavere rentenivå gjennom 2017 enn budsjettet.
- **Ansvar 9001 -Andre renter/aksjeutbytte** – Kommunen mottok mer i renteinntekter enn forutsatt i budsjettet. Avviket skyldes mer ledig likviditet enn forventet, i hovedsak som følge av lavere fremdrift på investeringer enn forutsatt.
- **Ansvar 9990 -Årets overskudd** – Årets overskudd posteres under skjema 1a.

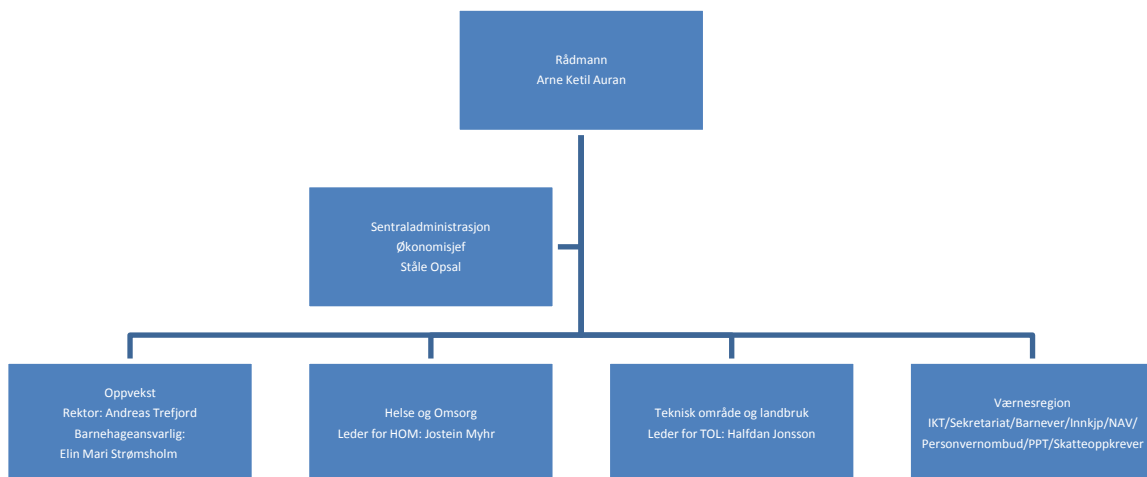
6 Politisk og administrativ organisering

Figuren nedenfor viser hovedlinjene i den politiske organiseringa i Frosta kommune etter kommunestyrevalget 2015.

Det har ikke vært endringer i antall resultatområder for 2017. I 2017 har det vært følgende tjenesterammer:

- Sentraladministrasjon
- Oppvekst
- Helse og omsorg
- Teknisk og landbruk
- Værnesregionen

7 Sentrale kommunale styrer og utvalg

Kommunestyret etter valget 2015

1	Trine Haug (ordfører)	SP	10	Linn Beate Skogholt	H
2	Johan Petter Skogseth (varaordfører)	SP	11	Berit Undersaker Skaslien	Ap
3	Jens Einar Hagerup	SP	12	Frode Olsen	Ap
4	Anders Reitan	SP	13	Marit Austeng	Ap
5	Jan Lutdal	SP	14	Stig Morten Skjæran	V
6	Ingunn Skjerve Hogstad	SP	15	Lise Jørstad Skogen	V
7	Frode Revhaug	H	16	Boje Reitan	SV
8	Grethe Nesshaug Hovdal	H	17	Torun Nesse	KrF
9	Anne Mille Røttereng	H			

Formannskapet etter valget 2015

1	Trine Haug (ordfører)	SP	5	Boje Reitan	SV
2	Johan Petter Skogseth (varaordfører)	SP	6	Grethe Nesshaug Hovdal	H
3	Berit Undersaker Skaslien	Ap	7	Stig Morten Skjæran	V
4	Frode Olsen	Ap			

Aktivitetsnivået i de enkelte utvalgene framkommer av tabellen nedenfor.

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Kommunestyret - møter	11	11	13	13	13	13	11	14	13
Kommunestyret - saker	82	84	122	105	80	74	114	95	77
Formannskapet - møter	17	18	14	16	15	12	10	12	15
Formannskapet - saker	116	125	108	144	109	103	79	85	77
Planutvalgsmøter- Flyttet til Kommunestyret fra 01.03.13	10	8	12	7	1	-		2	1
Planutvalget - saker	42	24	33	23	2	-		3	2
Administrasjonsutvalg- møter	0	0	1	2	1	1	1	2	0
Administrasjonsutvalget - saker	0	0	8	4	1	2	1	3	0
Klagenemnda - møter	4	1	0	0	0	1	3	0	1
Klagenemnda - saker	5	1	0	0	0	1	3	0	1
Kontrollutvalget - møter	4	4	5	4	5	5	4	7	6
Kontrollutvalget - saker	25	27	32	32	28	28	30	38	35
Fellesrådet for funksjonshemmede og eldre – møter fra 01.03.13					3	6	5	4	3
Fellesrådet for funksjonshemmede og eldre - saker					11	26	17	15	9
Sakkyndig nemnd for eiendomsskatt - møter					7	11	3	2	2
Sakkyndig nemnd for eiendomsskatt - saker					6	1169	45	47	42
Sakkyndig klagenemnd for eiendomsskatt - møter						4	2	1	1
Sakkyndig klagenemnd for eiendomsskatt - saker						42	18	5	6
Sum antall møter	46	42	45	42	42	53	39	44	
Sum antall saker	270	261	303	308	220	1445	307	291	